A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2017. október 26.* [i]

„Verseny – Összefonódások – Az összefonódásnak az annak bejelentését és engedélyezését megelőzően történt végrehajtása miatt bírságot kiszabó határozat – A 139/2004/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdése, 7. cikkének (1) és (2) bekezdése, valamint 14. cikke – Gondatlanság – A *ne bis in idem* elve – A jogsértés súlya – A bírság összege”

A T-704/14. sz. ügyben,

a **Marine Harvest ASA** (székhelye: Bergen [Norvégia], képviseli: R. Subiotto QC)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselik: M. Farley, C. Giolito és F. Jimeno Fernández, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

az elsődlegesen a 139/2004/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését megsértve végrehajtott összefonódás miatt bírságot kiszabó 2014. július 23-i C(2014) 5089 final bizottsági határozat (COMP/M.7184 – Marine Harvest/Morpol ügy) megsemmisítése, és másodlagosan a felperessel szemben kiszabott bírság törlése, illetve összegének csökkentése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (ötödik tanács),

tagjai: A. Dittrich elnök (előadó), J. Schwarcz és V. Tomljenović bírák,

hivatalvezető: C. Heeren tanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2016. szeptember 15-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

I. A jogvita előzményei

1 A felperes Marine Harvest ASA egy norvég jog szerint működő, az oslói (Norvégia) tőzsdén és a New York-i (Egyesült Államok) tőzsdén jegyzett társaság, amely lazac tenyésztésével és elsődleges feldolgozásával foglalkozik Kanadában, Chilében, Skóciában, a Feröer szigeteken, Írországban és

* Az eljárás nyelve: angol.

Norvégiában, valamint óriás laposhal tenyésztésével és elsődleges feldolgozásával Norvégiában. A felperes emellett másodlagos feldolgozási tevékenységet folytat Belgiumban, Chilében, az Egyesült Államokban, Franciaországban, Írországban, Japánban, Norvégiában, Hollandiában, Lengyelországban és a Cseh Köztársaságban.

A. A Morpol felperes általi megszerzése

2 2012. december 14-én a felperes részvényvásárlási szerződést („Share Purchase Agreement”, a továbbiakban: SPA) kötött a Friendmall Ltd-vel és a Bazmonta Holding Ltd-vel, az e társaságok által a Morpol ASA alaptőkéjéhez tartozó részvények átruházásáról.

3 A Morpol egy norvég lazactenyésztő és -feldolgozó. Lazacot tenyészt, és a lazacból származó, hozzáadott értékkel rendelkező termékek széles skáláját kínálja. A lazac tenyésztését és elsődleges feldolgozását Skóciában és Norvégiában végzi. Emellett másodlagos feldolgozási tevékenységet folytat Lengyelországban, az Egyesült Királyságban és Vietnamban. A felperes általi megszerzését megelőzően a Morpolt az oslói tőzsdén jegyezték.

4 A Friendmall és a Bazmonta Holding Cipruson alapított és bejegyzett korlátolt felelősségű magánjogi társaságok voltak. A két társaság egy személy, M., a Morpol alapítója és korábbi elnök-vezérigazgatója irányítása alatt állt.

5 Az SPA révén a felperes körülbelül 48,5%-os részesedést szerzett a Morpol alaptőkéjében. E vásárlás (a továbbiakban: 2012. decemberi felvásárlás) 2012. december 18-án zárult le.

6 2012. december 17-én a felperes egy tőzsdei közlemény révén bejelentette, hogy nyilvános vételi ajánlatot fog tenni a Morpol fennmaradó részvényeinek megvásárlására. 2013. január 15-én a felperes a norvég értékpapír-kereskedelmi törvénynek megfelelően megtette e kötelező nyilvános vételi ajánlatot a Morpol fennmaradó, a társaság részvényeinek 51,5%-át kitvő részvényeire. A norvég törvény rendelkezései szerint a tőzsdén jegyzett társaság részvényeinek több mint egyharmadát megszerző vevő köteles ajánlatot tenni e társaság fennmaradó részvényeire.

7 2013. január 23-án a Morpol igazgatótanácsa új elnök-vezérigazgatót nevezett ki M. helyett, mivel az utóbbi időközben 2013. március 1-jei hatállyal lemondott, egy ilyen hatályú, az SPA részét képező kötelezettségvállalás nyomán.

8 A nyilvános vételi ajánlat 2013. március 12-i elszámolását és végrehajtását követően a felperes a Morpol részvényeinek összesen 87,1%-ával rendelkezett. Ebből következően a felperes a nyilvános vételi ajánlat eredményeként a Morpol alaptőkéjének körülbelül 38,6%-át kitevő részvényeket szerzett a Morpol alaptőkéjének 48,5%-át kitevő azon részvényeken felül, amelyeket már a 2012. decemberi felvásárlás eredményeként megszerzett.

9 A Morpol fennmaradó részvényeinek megszerzésére 2013. november 12-én került sor. 2013. november 15-én a rendkívüli közgyűlés úgy határozott, hogy kéri a részvények oslói tőzsdéről való törlését, valamint döntött az igazgatótanács tagjai számának csökkentéséről és a jelölőbizottság megszüntetéséről. 2013. november 28-án a Morpol jegyzése megszűnt az oslói tőzsdén.

B. A bejelentést megelőző szakasz

10 2012. december 21-én a felperes arra irányuló kérelmet intézett az Európai Bizottsághoz, hogy az jelöljön ki egy, a Morpol feletti kizárólagos irányítás megszerzésével kapcsolatos ügyével foglalkozó munkacsoportot. E kérelemben a felperes tájékoztatta a Bizottságot arról, hogy a 2012. decemberi felvásárlás lezárult, valamint hogy nem gyakorolja szavazati jogát a Bizottság határozatának meghozatala előtt.

11 A Bizottság telekonferencia tartását kérte a felperestől, amelyre 2013. január 25-én került sor. A telekonferencia során a Bizottság információkat kért az ügylet szerkezetét illetően, valamint felvilágosításokat azzal kapcsolatban, hogy a 2012. decemberi felvásárlás már biztosíthatta-e a felperes számára a Morpol feletti irányítást.

12 2013. február 12-én a Bizottság információkérést intézett a felpereshez azzal kapcsolatban, hogy a 2012. decemberi felvásárlás eredményeként esetlegesen megszerezte-e a tényleges irányítást a Morpol felett. A Bizottság bekérte továbbá a Morpol előző három évi közgyűléseinek, illetve az igazgatótanács előző három évi üléseinek napirendjeit és jegyzőkönyveit. A felperes e felhívásnak 2013. február 19-én részlegesen eleget tett, majd arra 2013. február 25-én teljes választ adott.

13 2013. március 5-én a felperes benyújtotta a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 802/2004/EK bizottsági rendelet (HL 2004. L 133., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 88. o.) I. mellékletében szereplő bejelentési formanyomtatvány első tervezetét (a továbbiakban: a CO-formanyomtatvány első tervezete). A CO-formanyomtatvány első tervezete lényegileg egy olyan globális piacra vonatkozott, amely magában foglalta a tenyésztést, valamint a bármilyen eredetű lazac elsődleges és másodlagos feldolgozását.

14 2013. március 14-én a Bizottság kiegészítő információkérést küldött a felperes részére a CO-formanyomtatvány első tervezetét illetően. 2013. április 16-án a felperes válaszolt erre az információkérésre. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy e válasz hiányos volt, és további információkéréseket küldött 2013. május 3-án, június 14-én és július 10-én. A felperes ezekre az információkérésekre 2013. június 6-án, július 3-án és július 26-án válaszolt.

C. Bejelentés és az összefonódást bizonyos kötelezettségvállalások betartása esetén engedélyező határozat

15 2013. augusztus 9-én az ügyletet hivatalosan bejelentették a Bizottságnak.

16 Egy 2013. szeptember 3-án tartott áttekintő megbeszélésen a Bizottság arról tájékoztatta a felperest és a Morpolt, hogy komoly kétségei vannak az ügylet belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán a skót lazac potenciális piacát illetően.

17 A Bizottság által megjelölt komoly kétségek eloszlatása érdekében a felperes 2013. szeptember 9-én a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet (HL 2004. L 24., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 40. o.) 6. cikke (2) bekezdésének megfelelően kötelezettségvállalásokat javasolt. A Bizottság ezen eredeti kötelezettségvállalások kapcsán piaci konzultációt tartott. Bizonyos módosításokat követően 2013. szeptember 25-én ismertették a végleges kötelezettségvállalásokat. A felperes vállalta, hogy elidegeníti a skót lazac tenyésztésének az összefonódásban részes felek között átfedésben lévő kapacitásának körülbelül háromnegyedét, ezáltal eloszlatva a Bizottság által azonosított komoly kétségeket.

18 2013. szeptember 30-án a Bizottság a 139/2004 rendelet 6. cikke (1) bekezdése b) pontjának és (2) bekezdésének megfelelően meghozta a C(2013) 6449 határozatot (COMP/M.6850 – Marine Harvest/Morpol ügy) (a továbbiakban: engedélyező határozat), amely a javasolt kötelezettségvállalások teljes körű tiszteletben tartása mellett engedélyezte az összefonódást.

19 Az engedélyező határozatban a Bizottság megállapította, hogy a 2012. decemberi felvásárlás már tényleges kizárólagos irányítást biztosított a felperes számára a Morpol felett. Kijelentette, hogy nem lehet kizárni a 139/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében írt felfüggesztési kötelezettség, valamint az említett rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében előírt bejelentési kötelezettség megsértését. Rámutatott továbbá arra, hogy külön eljárásban vizsgálhatja, hogy a 139/2004 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése alapján helye van-e szankció alkalmazásának.

D. A megtámadott határozat és az annak elfogadásához vezető eljárás

20 A 2014. január 30-i levélben a Bizottság arról tájékoztatta a felperest, hogy vizsgálat van folyamatban a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének és 4. cikke (1) bekezdésének esetleges megsértését illetően.

21 2014. március 31-én a Bizottság kifogásközlést küldött a felperes részére, a 139/2004 rendelet 18. cikkének megfelelően (a továbbiakban: kifogásközlés). E kifogásközlésben a Bizottság arra az előzetes következtetésre jutott, miszerint a felperes szándékosan, vagy legalábbis gondatlanságból megsértette a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését.

22 2014. április 30-án a felperes elküldte válaszát a kifogásközlésre. 2014. május 6-án a felperes egy meghallgatás során ismertette a válaszában szereplő érveket. 2014. július 7-én sor került a vállalkozások közötti összefonódásokkal foglakozó tanácsadó bizottság ülésére.

23 2014. július 23-án a Bizottság elfogadta C(2014) 5089 final határozatot, amely bírságot szabott ki a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértésével végrehajtott összefonódás miatt (COMP/M.7184 – Marine Harvest/Morpol ügy) (a továbbiakban: megtámadott határozat).

24 A megtámadott határozat rendelkező részének első három cikke a következőképpen szól:

„*1. cikk*

Azáltal, hogy bejelentését és a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánítását megelőzően a 2012. december 18. és 2013. szeptember 30. közötti időszak során [a felperes] közösségi léptékű összefonódást valósított meg, megsértette a 139/2004/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését.

2. cikk

A Bizottság [a felperessel] szemben 10 000 000 euró összegű bírságot állapít meg a 139/2004/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének az 1. cikkben hivatkozott megsértéséért.

3. cikk

A Bizottság [a felperessel] szemben 10 000 000 euró összegű bírságot állapít meg a 139/2004/EK rendelet 7. cikke (1) bekezdésének az 1. cikkben hivatkozott megsértéséért.”

25 A megtámadott határozatban a Bizottság mindenekelőtt úgy ítélte meg, hogy a felperes ténylegesen a 2012. decemberi felvásárlás lezárulását követően megszerezte a kizárólagos irányítást a Morpol felett, mivel a felperes gyakorlatilag biztos lehetett abban, hogy többséget szerez a közgyűléseken, figyelemmel részesedésének arányára (48,5%), valamint a korábbi években az egyéb részvényesek közgyűléseken való részvételének arányára.

26 A Bizottság ezt követően úgy ítélte meg, hogy a 2012. decemberi felvásárlás nem tartozik a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt mentesség hatálya alá. E tekintetben rámutatott, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése kizárólag a részvények vásárlására vagy cseréjére szóló nyilvános ajánlatokra vagy az olyan egyéb ügyletekre vonatkozik, amelyek által a 139/2004 rendelet 3. cikke értelmében vett irányítást értékpapírokkal folytatott ügyletek sorozata révén „több eladótól” szerzik meg. A Bizottság szerint a jelen ügyben az irányítást megalapozó részesedést egyetlen eladótól, M.-től szerezték meg, a Friendmall és a Bazmonta Holding közvetítésével, a 2012. decemberi felvásárlás eredményeként.

27 A Bizottság szerint a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének nem az a célja, hogy olyan helyzetekre alkalmazzák, amelyekben a jelentős mennyiségű részvényt egyetlen eladótól vásárolják meg, és amelyekben a korábbi rendes és rendkívüli közgyűlések során történt szavazások alapján könnyen megállapítható, hogy e részvénymennyiség tényleges kizárólagos irányítást biztosít a célvállalkozás felett.

28 A Bizottság ezenfelül rámutatott, hogy a 2012. decemberi felvásárlás, amely 2012. december 18-án zárult, nem képezte részét azon nyilvános vételi ajánlat teljesítésének, amelyre 2013. január 15. és február 26. között került sor. Úgy tekintette, hogy az, hogy a 2012. decemberi felvásárlás alkalmas volt arra, hogy kiváltsa a felperes arra irányuló kötelezettségét, hogy megtegye a nyilvános vételi ajánlatot a Morpol fennmaradó részvényeinek megvásárlására, nem releváns, mivel a tényleges irányítás megszerzésére már egy eladó révén sor került.

29 A Bizottság ezenkívül úgy ítélte meg, hogy láthatóan helytelenek a felperes részéről azon jogforrásokra való hivatkozások, amelyek szerint „több egységes szakaszt” egyetlen összefonódásnak tekintenek, amennyiben ezek jogilag vagy ténybelileg feltételes kapcsolatban állnak. Hangsúlyozta, hogy a felperes a Morpol feletti irányítást a Morpol részvényeinek 48,5%-ára vonatkozó egyetlen felvásárlás révén szerezte meg, nem pedig végeredményben egyetlen gazdasági egységet alkotó eszközökre vonatkozó több részleges ügylet révén.

30 A Bizottság rámutatott, hogy a 139/2004 rendelet 14. cikkének (3) bekezdése szerint a bírság összegének megállapításakor tekintettel kell lenni a jogsértés jellegére, súlyára és időtartamára.

31 A Bizottság véleménye szerint a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének minden megsértése jellegénél fogva súlyos jogsértést jelent.

32 A jogsértés súlyának értékelése során a Bizottság figyelembe vette azt, hogy álláspontja szerint a felperes által elkövetett jogsértésre gondatlanságból került sor, hogy a szóban forgó összefonódás belső piaccal való összeegyeztethetőségét illetően komoly kétségek merültek fel, valamint hogy a felperest és más társaságokat illetően már felmerültek korábbi eljárási jogsértésekkel kapcsolatos ügyek.

33 A jogsértés időtartamát illetően a Bizottság rámutatott, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése egyetlen időpontban valósul meg, valamint hogy azt a jelen ügyben 2012. december 18-án, vagyis az összefonódás megvalósításának napján követték el. Ezenkívül úgy ítélte meg, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése folyamatos jogsértés, és hogy az a jelen ügyben 2012. december 18-tól 2013. szeptember 30-ig, vagyis a 2012. decemberi felvásárlás megvalósításától annak engedélyezéséig tartott. A Bizottság szerint a kilenc hónapos és tizenkét napos időtartam különösen hosszú volt.

34 A Bizottság enyhítő körülményként megállapította, hogy a felperes nem gyakorolta szavazati jogait a Morpolban, valamint hogy az összefonódás-ellenőrzési eljárás során azt a felperestől elkülönülő gazdasági egységként őrizte meg.

35 Enyhítő körülményként megállapította továbbá, hogy a felperes a 2012. decemberi felvásárlás lezárulását követően néhány nap múlva kérte a munkacsoport kijelölését.

36 Súlyosító körülményeket ezzel szemben a Bizottság nem állapított meg.

37 A Bizottság úgy ítélte meg, hogy a felpereshez hasonló méretű vállalkozás esetében a szankció összegének jelentősnek kell lennie ahhoz, hogy elrettentő hatást fejtsen ki. Ez annál is inkább így van olyan esetben, ha a szóban forgó összefonódás belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán komoly kétségek merültek fel.

II. Az eljárás és a felek kérelmei

38 A Törvényszék Hivatalához 2014. október 3-án benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.

39 A Törvényszék Hivatalához ugyanaznap benyújtott külön beadványban a felperes a Törvényszék 1991. május 2-i eljárási szabályzata 76a. cikkének megfelelően kérte, hogy a Törvényszék gyorsított eljárásban hozzon határozatot. 2014. október 17-i levelében a Bizottság előterjesztette az e kérelemre vonatkozó észrevételeit. 2014. október 23-i határozatával a Törvényszék elutasította a gyorsított eljárásban történő határozathozatal iránti kérelmet.

40 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék úgy határozott, hogy megnyitja az eljárás szóbeli szakaszát. A Törvényszék az eljárási szabályzatának 89. cikkében előírt pervezető intézkedések keretében írásbeli kérdéseket intézett a felekhez, és felhívta a Bizottságot, hogy nyújtson be bizonyos dokumentumokat. A felek válaszoltak az írásbeli kérdésekre, a Bizottság pedig benyújtotta a kért dokumentumokat.

41 A felperes keresetében azt kéri, hogy a Törvényszék:

– semmisítse meg a megtámadott határozatot;

– másodlagosan törölje a felperessel szemben a megtámadott határozatban kiszabott bírságokat;

– harmadlagosan jelentős mértékben csökkentse a felperessel szemben a megtámadott határozatban kiszabott bírságokat;

– minden esetben a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére;

– tegyen meg minden más, a Törvényszék által megfelelőnek tartott intézkedést.

42 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– a keresetet teljes egészében utasítsa el;

– kötelezze a felperest a költségek viselésére.

III. A jogkérdésről

43 A kereset alátámasztására a felperes öt jogalapot hoz fel. Az első jogalap nyilvánvalóan téves jogalkalmazáson és ténybeli tévedésen nyugszik, amennyiben a megtámadott határozat elutasította a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazhatóságát. A második jogalap nyilvánvalóan téves jogalkalmazáson és ténybeli tévedésen nyugszik, amennyiben a megtámadott határozat azt állapította meg, hogy a felperes gondatlanul járt el. A harmadik jogalap a *ne bis in idem* általános elvének megsértésén alapul. A negyedik jogalap nyilvánvalóan téves jogalkalmazáson és ténybeli tévedésen nyugszik, amennyiben a felperessel szemben bírságokat szabtak ki. Végül az ötödik jogalap nyilvánvalóan téves jogalkalmazáson és ténybeli tévedésen, illetve hiányos indokoláson alapul a bírságok mértékének megállapítását illetően.

A. Az első, nyilvánvalóan téves jogalkalmazáson és ténybeli tévedésen nyugvó jogalapról, amennyiben a megtámadott határozat elutasította a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazhatóságát

44 Az első jogalap négy részre tagolódik. Az első azon alapul, hogy a megtámadott határozat jogilag és ténybelileg hibás, amennyiben a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének értelmezése során elvetette az egyetlen összefonódás fogalmát. A második rész alapja a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdése szövegének ténybelileg és jogilag téves értelmezése. A harmadik rész a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdése céljának téves értelmezésén alapul. Végül a negyedik rész alapja az, hogy a felperes megfelelt a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének.

45 A jelen ügyben együtt kell vizsgálni az első jogalap első három részét, amelyek egyaránt a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdése értelmezésének kérdésére vonatkoznak.

1. Az első jogalap első három részéről

a) Előzetes észrevételek

46 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a 139/2004 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja a következőket írja elő:

„A Bizottság határozattal az érintett vállalkozások 5. cikk szerinti teljes forgalmának 10%-át meg nem haladó mértékű pénzbírságot szabhat ki a (3) cikk [helyesen: 3. cikk] (1) bekezdésének b) pontjában említett személyekre vagy az érintett vállalkozásokra, ha azok akár szándékosan, akár gondatlanságból

a) egy összefonódást, annak megvalósulását megelőzően a 4. cikkel vagy a 22. cikk (3) bekezdésével összhangban nem jelentenek be, kivéve ha a 7. cikk (2) vagy (3) bekezdése szerint hozott határozattal erre felhatalmazták őket;

b) az összefonódást a 7. cikk sérelmével valósítják meg.”

47 A 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének első albekezdése szerint „[a]z e rendeletben megjelölt, közösségi léptékű összefonódásokat a Bizottságnál az összefonódás végrehajtását megelőzően, a megállapodás megkötését, a nyilvános ajánlat közzétételét, vagy az irányítást megalapozó részesedés megszerzését követően kell bejelenteni”.

48 Ugyanezen rendelet 7. cikkének (1) bekezdése szerint „[a] közösségi léptékű […] összefonódás nem valósulhat meg bejelentése előtt, vagy míg a 6. cikk (1) bekezdésének b) pontja, a 8. cikk (1) bekezdése vagy a 8. cikk (2) bekezdése alapján hozott határozat, vagy a 10. cikk (6) bekezdése szerinti vélelem a [belső] piaccal összeegyeztethetőnek nem nyilvánította”.

49 Ezenkívül a 139/2004 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerint:

„(1) Vállalkozások összefonódása jön létre, ha az irányítás tartósan megváltozik a következőkből eredően:

[…]

b) egy vagy több személy, amely már irányít legalább egy vállalkozást, vagy egy vagy több vállalkozás akár értékpapírok vagy eszközök vásárlásával, akár szerződéssel vagy más úton, közvetlen vagy közvetett irányítást szerez egy vagy több más vállalkozás egésze vagy része felett.”

50 Végül a 139/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerint „[a]z irányítást olyan jogok, szerződések vagy más egyéb eszközök alapozzák meg, amelyek akár külön-külön, akár együttesen és a kapcsolódó jogi és ténybeli megfontolásokra tekintettel lehetőséget adnak egy vállalkozás feletti meghatározó befolyás gyakorlására”.

51 A jelen ügyben mindjárt az elején meg kell állapítani, hogy a 2012. decemberi felvásárlás eredményeként a felperes körülbelül a Morpol alaptőkéje 48,5%-ának megfelelő részesedést szerzett a Morpolban.

52 Amint azt a Bizottság a megtámadott határozat 55. pontjában megállapította, anélkül, hogy ezt a felperes vitatta volna, a 2012. decemberi felvásárlás idején a Morpol norvég részvénytáraság volt, és ennek megfelelően a szavazati jog az „egy részvény, egy szavazat” elve szerint alakult. A közgyűléseken jelen lévő és szavazó részvények szavazatainak egyszerű többsége elegendő volt tehát a határozatok elfogadásához, néhány kétharmados minősített többséget igénylő ügylet kivételével.

53 A Bizottság ezenkívül megalapozottan mutatott rá a megtámadott határozat 57. pontjában, hogy többek között akkor tekinthető úgy, hogy a kisebbségi részvényes ténylegesen kizárólagos irányítást gyakorol, amennyiben gyakorlatilag biztos lehet abban, hogy többséget szerez a közgyűléseken, figyelemmel részesedésének arányára, valamint a korábbi években az egyéb részvényesek közgyűléseken való részvételének arányára (lásd ebben az értelemben: 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 45–48. pont).

54 Ezt követően a Bizottság kiemelte, hogy M. (a Friendmall és a Bazmonta Holding közvetítésével) mindig a közgyűléseken leadott szavazatok nettó többségét képviselte, valamint hogy a Morpol tőkéjének fennmaradó része igen szétszórt volt, ami azt jelenti, hogy a fennmaradó részvényesek nem tudtak volna olyan blokkoló kisebbséget kialakítani, amely képes felülkerekedni M. döntéshozó hatalmán, többek között amiatt, hogy közülük kevesen vettek részt a közgyűléseken.

55 A Bizottság tehát megállapította, anélkül hogy ezt a felperes vitatta volna, hogy a 2012. decemberi felvásárlást megelőzően M. gyakorolta a tényleges kizárólagos irányítást a Morpol felett, a Friendmallban és a Bazmonta Holdingban meglévő részesedései révén.

56 Végül a Bizottság megalapozottan állapította meg, hogy a 2012. decemberi felvásárlás ugyanolyan jogokat és lehetőségeket biztosított a felperes számára arra, hogy meghatározó befolyást gyakoroljon a Morpol felett, mint amelyekkel korábban M. rendelkezett a Friendmallban és a Bazmonta Holdingban meglévő részesedései révén.

57 A fentiekből az következik, hogy a Bizottság megalapozottan állapította meg a megtámadott határozat 68. pontjában, hogy a felperes megszerezte a Morpol irányítását a 2012. decemberi felvásárlás lezárulását követően.

58 A felperes több alkalommal hangsúlyozza, noha más összefüggésekben, hogy az összefonódás Bizottság általi engedélyezését megelőzően nem gyakorolta szavazati jogát. E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 139/2004 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerint az irányítást többek között olyan jogok alapozzák meg, amelyek „lehetőséget adnak” egy vállalkozás tevékenysége feletti meghatározó befolyás gyakorlására. A döntő tehát ezen irányítás formális értelemben vett megszerzése, és nem az ilyen irányítás tényleges gyakorlása (lásd analógia útján: 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 189. pont). Azt, hogy a szavazati jog megszerzése tényleges irányítást biztosított a felperes számára a Morpol felett, nem kérdőjelezi meg az a körülmény, hogy a felperes nem gyakorolta szavazati jogát az összefonódás engedélyezését megelőzően.

59 Amint arra a Bizottság rámutatott a megtámadott határozat 72. és 73. pontjában, az SPA egyes cikkei arra látszanak utalni, hogy a felperes a Morpolban szavazati jogát csak azt követően gyakorolta, hogy megkapta a versenyhatóságok engedélyét. Az SPA ugyanakkor nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely meggátolná a felperest abban, hogy gyakorolja szavazati jogát az engedélyre várva. A felperes tehát a 2012. decemberi felvásárlás lezárulását követően bármikor szabadon gyakorolhatta a Morpolban szavazati jogát.

60 A felperes egyébként egy, a Törvényszék által a tárgyaláson feltett kérdésre válaszolva megerősítette, hogy nem vitatja, hogy a Morpolban fennálló 48,5%-os részesedés megszerzése a 139/2004 rendelet értelmében irányítást biztosított számára a Morpol felett.

61 Amint arra a Bizottság a megtámadott határozat 8., 13. és 66. pontjában rámutatott, a 2012. decemberi felvásárlás lezárulására 2012. december 18-án került sor. A felperes a keresetlevél 13. pontjában elismeri, hogy 2012. december 18-án lezárták az SPA-t, és hogy az M. birtokában lévő Morpol-részvényeket átruházták a felperesre.

62 A felperes nem vitatja, hogy a szóban forgó összefonódás közösségi léptékű összefonódás volt.

63 Mivel a felperes a 2012. decemberi felvásárlás eredményeként megszerezte az irányítást a Morpol felett, a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének első albekezdése és 7. cikkének (1) bekezdése alapján ezt az összefonódást főszabály szerint megvalósulása előtt be kellett volna jelentenie a Bizottságnak, és azt nem valósíthatta volna meg azt megelőzően, hogy azt a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította.

64 A fenti megállapításokból az következik, hogy az első jogalap első három részének vizsgálata szempontjából releváns kérdés az, hogy alkalmazható-e a jelen ügyben a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel.

b) A 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazhatóságáról

65 A 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) Az (1) bekezdés nem akadályozza meg az olyan nyilvános vételi ajánlatok alkalmazását, vagy az olyan értékpapírokkal folytatott ügyletek sorozatát, amelyek olyan piacon, mint például a tőzsde, forgalomba hozható értékpapírokra válthatók, amelyek által a 3. cikk értelmében vett irányítást több eladótól szerzik meg, feltéve ha:

a) az összefonódást a 4. cikk szerint haladéktalanul bejelentik a Bizottságnak; és

b) a szerző fél nem gyakorolja az adott értékpapírokhoz kapcsolódó szavazati jogot, vagy csak befektetése teljes értékének megóvására gyakorolja azokat, a Bizottság által a (3) bekezdés értelmében adott mentesítés alapján.”

66 A 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése tehát két helyzetet rögzít: az egyik a részvények vásárlására vagy cseréjére szóló nyilvános ajánlathoz (első eset), míg a második az értékpapírokkal folytatott ügyletek sorozatához (második eset) kapcsolódik.

67 Az e tekintetben a tárgyaláson feltett kérdésre válaszolva a felperes kifejtette, hogy okfejtését a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő első helyzetre alapította, ami a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítésre került.

1) Arról, hogy a szóban forgó összefonódást nem fedi le a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének szövege

68 Emlékeztetni kell arra, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő első helyzet szerint „[a]z (1) bekezdés nem akadályozza meg [a] nyilvános vételi ajánlatok alkalmazását”, amennyiben az összefonódást haladéktalanul bejelentik, és a szerző fél nem gyakorolja szavazati jogát az összefonódás engedélyezése előtt.

69 A jelen ügyben ki kell emelni, hogy a Bizottság nem azt állapította meg, hogy a felperes a nyilvános vételi ajánlat megvalósítása révén sértette meg a 139/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését. Azt állapította meg, hogy a felperes a 2012. decemberi felvásárlás révén sértette meg a 139/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését és 4. cikkének (1) bekezdését. Emlékeztetni kell arra, hogy a nyilvános vételi ajánlatot csak 2013. január 15-én terjesztették elő, vagyis a 2012. decemberi felvásárlás lezárulását követően.

70 Az, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése szerint ugyanezen cikk (1) bekezdése nem akadályozza meg a nyilvános vételi ajánlat megvalósulását, tehát főszabály szerint nem releváns a jelen ügyben.

71 A 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő első helyzet bizonyos körülmények között lehetővé teszi a nyilvános ajánlat megvalósulását a bejelentést és engedélyezést megelőzően, még akkor is, ha az közösségi léptékű összefonódást jelent. Szövegezése szerint ugyanakkor e rendelkezés nem teszi lehetővé magánvásárlás megvalósulását.

72 Meg kell tehát állapítani, hogy szövegezése alapján a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő első helyzet nem alkalmazható a jelen ügyben.

73 Noha a felperes a tárgyalás során kiemelte, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő első helyzetre hivatkozik, rá kell mutatni, hogy a szóban forgó összefonódást a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő második helyzet szövegezése sem fedi le.

74 A 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő második helyzet szerint „[a]z (1) bekezdés nem akadályozza meg […] az olyan értékpapírokkal folytatott ügyletek sorozatát, amelyek olyan piacon, mint például a tőzsde, forgalomba hozható értékpapírokra válthatók, amelyek által a 3. cikk értelmében vett irányítást több eladótól szerzik meg”, amennyiben teljesülnek bizonyos feltételek.

75 Meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben a felperes a Morpol feletti irányítást egyetlen eladó közvetítésével, egyetlen értékpapírügylet, vagyis a 2012. decemberi felvásárlás révén szerezte meg, amint arra a Bizottság a megtámadott határozat 101. pontjában rámutatott.

76 Mivel ugyanis ekkor M. irányította a Friendmallt és a Bazmonta Holdingot, így M. volt a Morpol részvényeinek egyetlen eladója.

77 E tekintetben a felperes a tárgyalás során előadta, hogy 2007. február 26-i határozatában (COMP/M.4521 – LGI/Telenet ügy) (a továbbiakban: LGI/Telenet határozat) a Bizottság nem tette fel azt a kérdést, hogy végső fokon ki irányította azokat jogalanyokat, amelyek eladták a Telenet társaság részvényeit. A felperes szerint e jogalanyok, vagyis a társulások, végső fokon a flamand régió irányítása alatt álltak. A felperes hangsúlyozta, hogy a jelen ügyben a Bizottság arra a körülményre hivatkozott, hogy a Friendmall és a Bazmonta Holding is M. irányítása alatt állt, így a felperes a Bizottság szerint nem több eladótól szerezte meg az irányítást, ugyanakkor ugyanezt a kérdést nem tette fel az LGI/Telenet határozat alapjául szolgáló ügyben.

78 Először is rá kell mutatni, hogy a Törvényszéket nem köti a Bizottság határozathozatali gyakorlata. Másodszor a részvényesek közgyűléseken való részvételére vonatkozó, a megtámadott határozat 59. pontjában szereplő táblázatból kitűnik, hogy a Friendmall önmagában a szavazatok teljesen egyértelmű többségével rendelkezett valamennyi közgyűlés során. A felperes tehát már kizárólag a Friendmall részvényeinek megvásárlása révén megszerezte a Morpol feletti tényleges kizárólagos irányítást. Ezenkívül, amint azt a Bizottság a megtámadott határozat 63. pontjában megállapította, a felperes a Bizottság 2013. február 12-i információkérésére válaszul elismerte, hogy a Morpol a Friendmall kizárólagos irányítása alatt állt, figyelemmel az éves és rendkívüli közgyűléseken képviselt részvényekre. Nem kell tehát ezzel összefüggésben részletesen elemezni az LGI/Telenet határozat alapjául szolgáló tényállást (lásd a fenti 77. pontot).

79 Amint azt a Bizottság a megtámadott határozat 66. pontjában megállapította, a 2012. decemberi felvásárlás 2012. december 18-án zárult le.

80 A nyilvános vételi ajánlatot csak 2013. január 15-én terjesztették elő, vagyis egy olyan időpontban, amikor a felperes immár ténylegesen kizárólagos irányítása alatt tartotta a Morpolt.

81 Bár az igaz, hogy a Morpol felperes általi teljes felvásárlása több szakaszban és több eladótól történt, az irányítás megszerzésére egyetlen ügylet révén, egyetlen eladótól került sor. Az irányítást tehát nem több eladótól, illetve nem ügyletek sorozata révén szerezték meg.

82 Ebből következik, hogy szövegezése alapján a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő második helyzet sem alkalmazható.

83 Meg kell tehát állapítani, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének szövege alapján a 2012. decemberi felvásárlást e rendelkezés nem fedi le.

84 A felperes okfejtése az egyetlen összefonódás fennállásán alapul olyan értelemben, hogy a 2012. decemberi felvásárlás és a későbbi nyilvános vételi ajánlat egységet alkot. Meg kell tehát vizsgálni ezen érvelés megalapozottságát.

2) A felperes egyetlen összefonódás állítólagos fennállására vonatkozó érveléséről

i) Előzetes észrevételek

85 A felperes előadja, hogy a megtámadott határozat figyelmen kívül hagyja a 2012. decemberi felvásárlás és a nyilvános ajánlat közötti lényeges jogi kapcsolatot és feltételes viszonyt, valamint hogy az olyan okfejtést tartalmaz, amely ellentétes a 139/2004 rendelettel, a Törvényszék ítélkezési gyakorlatával, a 139/2004 rendelet szerinti egységes jogalkalmazásról szóló bizottsági közleménnyel [helyesen: a 139/2004 rendelet szerinti hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt bizottsági közleménnyel] (HL 2008. C 95., 1. o.; a továbbiakban: hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény), a bizottság határozathozatali gyakorlatával, valamint a tagállamokban követett gyakorlattal.

86 A felperes szerint a Bizottságnak azt kellett volna megállapítania, hogy a 2012. decemberi felvásárlás és a későbbi nyilvános vételi ajánlat egyetlen összefonódás szakaszait jelenti.

87 Ezzel összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy a tárgyalás során a felperes kifejtette, hogy okfejtését a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő első helyzetre alapította. Ebből az következik, hogy a felperes lényegileg arra hivatkozik, hogy a 2012. decemberi felvásárlás, noha korábbi, mint a nyilvános vételi ajánlat megtétele, ennek részét képezte, így a Bizottság a felperes szerint lényegében egy nyilvános vételi ajánlat megvalósulásában megnyilvánuló jogsértést állapított meg, noha a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő első helyzetből kitűnik, hogy e rendelet 7. cikkének (1) bekezdése nem akadályozza meg ezen ügyletek megvalósulását.

88 Meg kell vizsgálni, hogy a 2012. decemberi felvásárlás és a nyilvános vételi ajánlat egyetlen összefonódásnak tekinthető-e, vagy sem.

89 Mindenekelőtt ki kell emelni, hogy az „egyetlen összefonódás” fogalma nem szerepelt a 139/2004 rendeletet megelőző, a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 1989. december 21-i 4064/89/EGK tanácsi rendeletben (HL 1989. L 395., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 31. o.; helyesbítés: magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 4. kötet, 137. o.).

90 A Bizottság több határozatban is támaszkodott az „egyetlen összefonódás” fogalmára, a Törvényszék pedig jóváhagyta e fogalmat, többek között a 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítéletben (T-282/02, EU:T:2006:64).

91 A 139/2004 rendeletet illetően meg kell állapítani, hogy az „egyetlen összefonódás” fogalma kizárólag a (20) preambulumbekezdésben szerepel, e rendelet cikkeiben nem.

92 A 139/2004 rendelet (20) preambulumbekezdésének harmadik mondata a következőképpen szól:

„Helyénvaló egyetlen összefonódásként kezelni azokat az ügyleteket, amelyek szorosan kapcsolódnak egymáshoz, mivel egy feltételen keresztül kötődnek egymáshoz, valamint értékpapírügyletek kellően rövid időn belül lebonyolított sorozatának formáját öltik.”

93 A gyakorlatban a Bizottság két esetben támaszkodott az egyetlen összefonódás fogalmára.

94 E tekintetben a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 44. pontja a következőket mondja ki:

„Az említett feltételek mellett az az elv, hogy több ügylet egyetlen összefonódásként kezelhető, csak akkor érvényes, ha egy vagy több vállalkozás felett az irányítást ugyanaz(ok) a személy(ek) vagy vállalkozás(ok) szerzi(k) meg. Először is, ez az eset állhat elő, ha egy üzleti tevékenységet vagy vállalkozást több jogügylet révén szereznek meg. Másodszor több – önmagában is összefonódást képező – vállalkozás irányításának megszerzése [helyesen: több vállalkozás irányításának önmagában is összefonódásokat képező megszerzése] összekapcsolható oly módon, hogy egyetlen összefonódást alkossanak.”

95 Két helyzet létezik tehát, először az, ha egy üzleti tevékenységet vagy vállalkozást több jogügylet révén szereznek meg, másodszor pedig több vállalkozás irányításának önmagában is összefonódásokat képező megszerzése.

96 Egyébként a 139/2004 rendelet (20) preambulumbekezdésének harmadik mondata két lehetőséget említ az egyetlen összefonódás fennállásának megállapításához. Az ügyleteknek szorosan kapcsolódniuk kell egymáshoz, vagy mert azok egy feltételen keresztül kötődnek egymáshoz, vagy pedig, mert azok értékpapírügyletek kellően rövid időn belül lebonyolított sorozatának formáját öltik.

97 Egy e tekintetben a tárgyaláson feltett kérdésre válaszolva a felperes megerősítette, hogy a 139/2004 rendelet (20) preambulumbekezdésének harmadik mondatában szereplő első, egy feltételen keresztül egymáshoz kötődő ügyletekre vonatkozó lehetőségre hivatkozott, ami a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítésre került.

98 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a jelen ügyben megállapítható-e az egyetlen összefonódás fennállása a 139/2004 rendelet (20) preambulumbekezdésének harmadik mondatában szereplő első lehetőség alapján.

99 A jelen ügyben szereplő összefonódás egyértelműen nem tartozik a fenti 95. pontban meghatározott második lehetőség, vagyis a több vállalkozás irányításának megszerzése körébe.

100 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a szóban forgó összefonódás a fenti 95. pontban meghatározott első lehetőség, vagyis a több jogügylet révén megszerzett egy vállalkozás esetkörébe tartozik-e.

101 A felperes úgy véli, hogy több ügylet akkor alkot egyetlen összefonódást, ha ezek az ügyletek függenek egymástól, így azok nem valósulnának meg egymás nélkül. Lényegében úgy véli, hogy pusztán az, hogy több ügylet feltételes kapcsolatban áll, elegendő ahhoz, hogy úgy lehessen tekinteni, hogy egyetlen összefonódás részét képezik. Ily módon rámutat, hogy a Bizottságnak úgy kellett volna tekintenie, hogy a 2012. decemberi felvásárlás és a nyilvános ajánlat mind jogi, mind ténybeli szempontból „egységes jellegű”, ami azoknak mint egyetlen összefonódás elemeinek együttes vizsgálatát és értékelését igényli.

102 Ezzel szemben a Bizottság a megtámadott határozat 105. pontjában kiemelte, hogy álláspontja szerint „nem releváns az, hogy [a felperes] esetleg a 2012. decemberi felvásárlást és a Morpol átvételének ezt követő szakaszait gazdaságilag azonos ügylet részeiként fogta fel”. Ezenkívül a Bizottság a megtámadott határozat 113. pontjában kiemelte, hogy „láthatóan helytelenek [a felperes] részéről azon jogforrásokra való hivatkozások, amelyek szerint »több egységes szakaszt« egyetlen összefonódásnak tekintenek, amennyiben ezek jogilag vagy ténybelileg feltételes kapcsolatban állnak”, amit részletesen kifejtett a megtámadott határozat 114–117. pontjában. A Bizottság a megtámadott határozatban nem döntött arról a kérdésről, hogy jogilag vagy ténybelileg fennállt-e feltételes kapcsolat a 2012. decemberi felvásárlás és a későbbi nyilvános vételi ajánlat között, vagy sem.

103 Meg kell tehát vizsgálni azt a kérdést, hogy az első helyzettel, vagyis a több jogügylet révén megszerzett egy vállalkozás esetével összefüggésben a jogi vagy ténybeli feltételes kapcsolat puszta fennállása elegendő-e az egyetlen összefonódás fennállásának megállapításához, még akkor is, ha a célvállalkozás feletti irányítást egyetlen magánügylet révén szerzik meg, a nyilvános vételi ajánlat megtételét megelőzően.

104 Ezzel összefüggésben meg kell vizsgálni először is a felperes azon érveit, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közleménnyel, másodszor a felperes azon érveit, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a Törvényszék ítélkezési gyakorlatával és a Bizottság határozathozatali gyakorlatával, harmadszor a felperes azon érveit, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a 139/2004 rendelet (20) preambulumbekezdésével, negyedszer a felperes azon érveit, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a tagállamok gyakorlatával, és ötödször a felperes azon érveit, amelyek szerint a Bizottság tévesen értelmezte a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének célját.

ii) A felperes azon érveiről, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közleménnyel

105 A felperes úgy véli, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban elfogadott álláspont ellentétes a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közleménnyel. A felperes szerint a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 43. pontja azt mondja ki, hogy „két vagy többi ügylet akkor alkot egyetlen összefonódást, ha azok *de jure* kapcsolódnak, vagyis maguk a megállapodások kapcsolódnak össze a »*kölcsönös feltételesség*« révén, illetve ha *de facto* kapcsolódnak, […]”.

106 A felperes ezen érve ugyanakkor a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 43. pontjának téves értelmezésén alapul. E pont szövege a következő:

„A megkövetelt feltételesség azt jelenti, hogy az ügyletek egyike sem valósulna meg a többi nélkül, és ezért azok egyetlen műveletet alkotnak. Ilyen feltételesség általában akkor mutatkozik, ha az ügyletek *de jure* kapcsolódnak, vagyis maguk a megállapodások kapcsolódnak össze a kölcsönös feltételesség révén. Ha a *de facto* feltételesség kielégítően bizonyítható, az elegendő lehet ahhoz, hogy az ügyleteket egyetlen összefonódásként kezeljék. Ez megköveteli annak közgazdasági értékelését, hogy mindegyik ügylet szükségszerűen függ-e a többinek a megkötésétől. Több ügylet összefüggésére utaló további jelek lehetnek maguknak a feleknek a nyilatkozatai vagy a vonatkozó megállapodások egyidejű megkötése. Több ügylet kölcsönös *de facto* feltételességét nehéz lesz megállapítani, amennyiben azok nem egyidejűek. A jogi szempontból egymást feltételező ügyletek egyidejűségének kifejezett hiánya is kétségbe vonhatja azok valós összefüggését.”

107 Az „egyetlen összefonódás” fogalmát illetően e pont kizárólag azt a megállapítást tartalmazza, miszerint a *de facto* feltételesség is elegendő „lehet” ahhoz, hogy az ügyleteket egyetlen összefonódásként kezeljék. E megfogalmazásból nem következik, hogy a feltételesség mindig elegendő ahhoz, hogy több ügyletet egyetlen összefonódásnak lehessen tekinteni.

108 Rá kell mutatni, hogy a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 45. pontjának első mondata a következőképpen szól:

„Egyetlen összefonódás állhat ezért fenn, *ha* ugyanaz(ok) a vásárló(k) *az irányítást* egyetlen üzleti tevékenység, vagyis egyetlen gazdasági egység felett *több*, egymást feltételező *jogügylettel szerzik meg*” [kiemelés tőlem]

109 E pont, amint az a címéből is kitűnik, „egyetlen üzleti tevékenység megszerzésére” vonatkozik (vagyis a fenti 95. pontban meghatározott első helyzetre). A hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 45. pontja szerint ahhoz, hogy az első helyzetben fennállhasson az egyetlen összefonódás, az szükséges, hogy az irányítás megszerzésére több jogügylet révén kerüljön sor. A jelen ügyben ugyanakkor az irányítás megszerzése kizárólag a 2012. decemberi felvásárlás révén történt, amely a Morpol fennmaradó részvényeire vonatkozó nyilvános vételi ajánlat megtétele előtt lezárult.

110 A felperes ezenkívül a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 40. pontjára hivatkozik, amelynek első mondata rögzíti, hogy „[a 139/2004] rendelet szerint azokat az ügyleteket, amelyek a felek által elérni kívánt gazdasági célkitűzésektől függően állnak vagy buknak, elemezni is egy eljárásban kell”. Rá kell ugyanakkor mutatni, hogy a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 40. pontjának második mondata azt mondja ki, hogy „[i]lyen körülmények között a piaci szerkezet megváltozását ezek az ügyletek együttesen eredményezik”. A hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 40. pontja tehát olyan helyzetekre vonatkozik, amelyekben a piaci szerkezet megváltozását ügyletek csoportja okozza, nem pedig olyan helyzetekre, amelyekben a piaci szerkezet megváltozására, vagyis az egyedi célvállalkozás irányításának megszerzésére egyetlen ügylet révén kerül sor.

111 A hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény szerint, ha egyetlen vállalkozás irányítását több ügylet révén szerzik meg, bizonyos feltételek mellett ezeket az ügyleteket egyetlen összefonódásnak lehet tekinteni. Az irányítás több ügylet révén történő megszerzése tehát a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény szerint annak feltétele, hogy alkalmazni lehessen az egyetlen összefonódás fogalmát a fenti 95. pontban meghatározott első helyzetben, vagyis akkor, ha egy üzleti tevékenységet vagy vállalkozást több jogügylet révén szereznek meg.

112 A felperes lényegileg azt adja elő, hogy mivel a 2012. decemberi felvásárlás és a későbbi nyilvános vételi ajánlat feltételes viszonyban áll, azok egyetlen összefonódást alkotnak, és ebből azt a következtetést vonja le, hogy a Morpol feletti irányítást több ügylet révén szerezte meg.

113 Ugyanakkor egy vállalkozás irányításának több ügylet révén történő megszerzése a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény szerint annak feltételét jelenti, hogy több ügyletet egyetlen összefonódásnak lehessen tekinteni, nem pedig azon tény következményét, hogy ezen ügyletek egyetlen összefonódást jelentenek.

114 A jelen ügyben e feltétel nem teljesül, mivel a Morpol irányítását nem több ügylet révén szerezték meg.

115 A tárgyalás során a felperes hivatkozott a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 38. pontjára is. Hangsúlyozta, hogy e pontból kitűnik, hogy azon kérdés értékelése szempontjából, hogy több ügylet egyetlen összefonódást alkot-e, a döntő kérdés az, hogy a „végeredmény” egyetlen összefonódást eredményezett-e. A felperes szerint „végeredménynek” a Morpol részvényei 100%-ának megszerzését kell tekinteni, amit a felperes az elejétől fogva tervezett.

116 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 38. pontja lényegileg a 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítélet (T-282/02, EU:T:2006:64) 104–109. pontjának összefoglalását jelenti, amelyekre e közlemény 43. lábjegyzete hivatkozik. Amint az kitűnik az alábbi 128. pontból, ezen ítélet 104. pontjából az következik, hogy a releváns kérdés nem az, hogy mikor került sor a célvállalkozás valamennyi részvényének megszerzésére, hanem az, hogy mikor került sor az irányítás megszerzésére. A hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 38. pontja nem tartalmaz olyan elemet, amely lehetővé tenné, hogy úgy tekintsük, hogy amennyiben egy vállalkozásnak eleve az a szándéka, hogy megszerezze a célvállalkozás valamennyi részvényét, akkor a „végeredményt” az összes részvény megszerzése, nem pedig az irányítás megszerzése alapján kell meghatározni.

117 Ellenkezőleg, a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 38. pontjának első mondata, a 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítélet (T-282/02, EU:T:2006:64) 104. pontjához hasonlóan egyértelműen az összefonódás 139/2004 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében szereplő fogalmára utal, azzal, hogy az eredmény egy vagy több vállalkozás „irányítás[ának megszerzése]”. Egyébként a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közlemény 38. pontjának harmadik mondata szerint „[e]zért el kell dönteni, vajon az eredmény ahhoz vezet-e, hogy egy vagy több vállalkozás közvetlen vagy közvetett gazdasági irányítást szerez-e egy vagy több vállalkozás tevékenysége felett”. E mondat megerősíti, hogy az „eredményt” a célvállalkozás feletti irányítás megszerzése alapján kell meghatározni.

118 A jelen ügyben ezt az eredményt, vagyis az irányítás megszerzését pusztán a 2012. decemberi felvásárlás eredményeként elérték.

119 A felperes állításával ellentétben a megtámadott határozat tehát megfelel a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közleménynek.

iii) A felperes azon érveiről, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a Törvényszék ítélkezési gyakorlatával és a Bizottság határozathozatali gyakorlatával

120 A felperes ezenkívül azt állítja, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban követett okfejtés ellentétes a Törvényszék ítélkezési gyakorlatával és a Bizottság határozathozatali gyakorlatával.

121 E tekintetben a következőkre kell rámutatni.

122 A felperes először is a 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítéletre (T-282/02, EU:T:2006:64) hivatkozik.

123 Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben az a kérdés merült fel, hogy több ügyletcsoport több különálló összefonódást vagy egyetlen összefonódást jelent-e (2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítélet, T-282/02, EU:T:2006:64, 8., 45. és 91. pont). Ez az ügy tehát a fenti 95. pontban meghatározott második helyzet, vagyis több vállalkozás irányításának olyan megszerzése körébe tartozik, amelyet önmagában különálló összefonódásoknak lehetne tekinteni. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ügy nem tartozik e második helyzet esetkörébe (lásd a fenti 99. pontot).

124 A Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság feladata annak értékelése, hogy több ügylet „egységes[…]-e, és ezért a 4064/89 rendelet 3. cikke értelmében egyetlen összefonódásnak minősül[…]-e” (2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítélet, T-282/02, EU:T:2006:64, 105. pont). Ezenkívül rámutatott, hogy „a szóban forgó ügyletek egységes jellegének meghatározása érdekében minden esetben azt kell értékelni, hogy az ügyletek annyira szorosan összefüggnek-e, hogy az egyiket nem hajtották volna végre a másik nélkül” (2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítélet, T-282/02, EU:T:2006:64, 107. pont).

125 A felperes a 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítélet (T-282/02, EU:T:2006:64) 107. pontjára hivatkozik, és előadja, hogy ebből az következik, hogy több jogilag különálló ügylet akkor egységes, és ebből következően akkor alkot a 139/2004 rendelet értelmében vett egyetlen összefonódást, ha „az ügyletek annyira szorosan összefüggnek, hogy az egyiket nem hajtották volna végre a másik nélkül”.

126 Ugyanakkor a 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítéletből (T-282/02, EU:T:2006:64) nem lehet azt levezetni, hogy minden olyan esetben, amikor több ügylet egymással összefügg, ezek szükségképpen egyetlen összefonódást alkotnak.

127 Rá kell mutatni, hogy a 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítélet (T-282/02, EU:T:2006:64) 104. pontjában a Törvényszék az alábbiakat állapította meg:

„Az összefonódás ezen általános és lényegre törő meghatározása – amelynek végeredménye az egy vagy több vállalkozás feletti irányításszerzés – azt jelenti, hogy amennyiben az elért eredmény egyetlen összefonódást képez, teljesen közömbös, hogy az *irányítás* közvetlen vagy közvetett *megszerzése* egy, kettő vagy több lépésben egy, kettő vagy több ügylet révén valósult-e meg” [kiemelés tőlem].

128 El kell utasítani a felperes által a tárgyaláson előadott azon érvet, amely szerint a 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítélet (T-282/02, EU:T:2006:64) 104. pontjából kitűnik, hogy a releváns kérdés az, hogy az irányítást ügyletek sorozatának végén szerezték-e meg, függetlenül attól, hogy az irányítás megszerzésére mikor került sor. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy ezen ítélet 104. pontja nem a célvállalkozás egy vagy több szakaszban történő megszerzésére utal, hanem az irányítás egy vagy több szakaszban történő megszerzésére. A releváns kérdés tehát nem az, hogy mikor került sor a célvállalkozások valamennyi részvényének megszerzésére, hanem az, hogy mikor történt az irányítás megszerzése. Rá kell mutatni, hogy amennyiben a jelen ügyhöz hasonlóan az egyetlen célvállalkozásra vonatkozó tényleges kizárólagos irányítás megszerzése egyetlen első ügylet

révén történt, akkor azok a későbbi ügyletek, amelyek révén a szerző fél megszerzi e vállalkozás további részvényeit, már nem relevánsak az irányítás megszerzése, vagyis az összefonódás megvalósítása szempontjából.

129 A 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítélet (T-282/02, EU:T:2006:64) 108. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy az ügyletek egymással való összefüggésének értékelésében álló megközelítés többek között „jogbiztonságot kíván nyújtani az összefonódást megvalósító összes ügylet tekintetében azon vállalkozások számára, amelyek összefonódást jelentenek be”.

130 A jelen ügyben nincs „összefonódást megvalósító” ügyletcsoport, mivel az összefonódást kizárólag a 2012. decemberi felvásárlás valósította meg.

131 Végül a Törvényszék a 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítélet (T-282/02, EU:T:2006:64) 109. pontjában megállapította, hogy az összefonódás „több, formailag elkülönülő jogügylet révén is megvalósulhat, mivel ezen ügyletek annyira szorosan összefüggnek, hogy egyiket sem hajtották volna végre a másik nélkül, *és ennek végeredményeként egy vagy több vállalkozás* közvetlenül vagy közvetetten gazdasági *ellenőrzést szerez* egy vagy több vállalkozás tevékenysége felett” [kiemelés tőlem].

132 A 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítélet (T-282/02, EU:T:2006:64) e pontja megerősíti, hogy a „több, formailag elkülönülő jogügylet” eredményének az egy vagy több vállalkozás tevékenysége feletti gazdasági ellenőrzés megszerzésének kell lennie. A jelen ügyben az irányítás megszerzése egyetlen ügylet, a 2012. decemberi felvásárlás eredménye, nem pedig több ügyleté.

133 A fentiekből az következik, hogy a 2006. február 23-i Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ítéletből (T-282/02, EU:T:2006:64) nem lehet azt levezetni, hogy egy olyan helyzetben, amikor az egyetlen célvállalkozás feletti irányítás megszerzésére egyetlen ügylet révén került sor, úgy kellene tekinteni, hogy ezen ügylet egyetlen összefonódás részét képezi, amennyiben az irányítás megszerzését eredményező részvényfelvásárlás és a későbbi kötelező nyilvános vételi ajánlat egymással összefügg.

134 Másodszor a felperes a 2010. július 6-i Aer Lingus Group kontra Bizottság ítéletre (T-411/07, EU:T:2010:281), valamint az ezen ítélet alapjául szolgáló bizottsági határozatra hivatkozik. Rámutat, hogy ebben az ügyben a Ryanair Holdings plc (a továbbiakban: Ryanair) megszerezte az Aer Lingus Group plc és az Aer Lingus Ltd (a továbbiakban együtt: Aer Lingus) részvényeinek körülbelül 19%-át, ezt követően pedig nyilvános ajánlatot tett, a Bizottság pedig e két ügyletet egyetlen összefonódásnak tekintette, amivel a Törvényszék is egyetértett. A felperes szerint ebből az következik, hogy a nyilvános ajánlatot megelőző részvényszerzést és magát a nyilvános ajánlatot egyetlen összefonódásnak kell tekinteni.

135 Rá kell mutatni, hogy a 2010. július 6-i Aer Lingus Group kontra Bizottság ítélet (T-411/07, EU:T:2010:281) 16. pontjából kitűnik, hogy a Bizottság a tervezett összefonódást a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító határozatában a következőket mondta ki:

„Mivel a Ryanair az Aer Lingus [alap]tőkéjének első 19%-át a nyilvános vételi ajánlat megtételét megelőző kevesebb mint tíznapos időszakban szerezte meg, további 6%-ot pedig kevéssel ezután, és figyelemmel a Ryanair által azon gazdasági célkitűzéssel kapcsolatban adott magyarázatokra, amelyet ezen ügyletek megvalósításakor követett, a részvényeknek a nyilvános vételi ajánlat időszakát megelőzően és azalatt való megszerzését magában foglaló ügylet egésze, valamint maga a nyilvános vételi ajánlat az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikke értelmében egyetlen összefonódásnak minősül.”

136 Ebben az ügyben a Ryanair nem egyetlen ügylet révén szerezte meg az Aer Lingus feletti irányítást a nyilvános ajánlat megtételét megelőzően. Amint arra a Bizottság rámutat, az Aer Lingus alaptőkéje első 19%-ának megszerzése, együttesen a Ryanair által a nyilvános vételi ajánlat révén megszerezni remélt részvényekkel biztosította a Ryanair számára az Aer Lingus feletti irányítást. Végül a Ryanair soha nem szerezte meg az Aer Lingus feletti irányítást, mivel a nyilvános ajánlat lejárt a Bizottság azon határozatát követően, hogy megindítja a 139/2004 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontjában előírt eljárást.

137 A Bizottság e határozatából tehát nem lehet azt a következtetést levonni, hogy az úgy tekintette, hogy valamely vállalkozás alaptőkéje egy részének egy magánügylet révén való megszerzését és az alaptőke fennmaradó részére tett nyilvános vételi ajánlatot mindig egyetlen összefonódásnak kell tekinteni, még akkor is, ha az alaptőke egy részének magánügylet révén való megszerzésének eredményeként a vevő a nyilvános vételi ajánlat megtételét megelőzően megszerezte a célvállalkozás feletti kizárólagos irányítást.

138 A 2010. július 6-i Aer Lingus Group kontra Bizottság ítéletben (T-411/07, EU:T:2010:281) a Törvényszék sem döntött arról a kérdésről, hogy a kizárólagos irányítás egyetlen magánügylet révén történő megszerzését és az ezt követő kötelező nyilvános ajánlatot egyetlen összefonódásnak kell-e tekinteni.

139 A felperes úgy véli, hogy ha a Bizottság a megtámadott határozat 101. pontjában követett okfejtést alkalmazta volna a 2010. július 6-i Aer Lingus Group kontra Bizottság ítélet (T-411/07, EU:T:2010:281) alapjául szolgáló ügyben, akkor egyáltalán nem vette volna figyelembe a Ryanair azon részvényszerzéseit, amelyekre a nyilvános ajánlat megtétele előtt egy magánmegállapodás alapján került sor, különösen mivel ezek a magánszerzések nem eredményezték a célvállalkozás feletti irányítás megszerzését.

140 Ez az érv nem meggyőző. Az, hogy az irányítás megszerzése – ha arra sor került volna – több ügylet eredménye lett volna, éppen annak a következménye, hogy a 2010. július 6-i Aer Lingus Group kontra Bizottság ítélet (T-411/07, EU:T:2010:281) alapjául szolgáló ügyben a magánszerzés nem vezetett a célvállalkozás feletti irányítás megszerzéséhez.

141 Harmadszor a felperes az LGI/Telenet határozatra hivatkozik.

142 Ez az ügy azonban nem egy olyan helyzetre vonatkozott, amelyben a vevő egy első ügylet révén már megszerezte a célvállalkozás feletti irányítást, amit egy második ügylet követ, amely révén ugyanezen vevő megszerezte ugyanezen célvállalkozás további részeit.

143 Az LGI/Telenet határozat alapjául szolgáló ügyben az első ügylet a „Telenet-ügylet” volt, amely révén a Telenet megszerezte az UPC Belgiumot. Ez az első ügylet nem igényelt bejelentést, mivel nem érte el a küszöbértékeket (lásd az LGI/Telenet határozat 6. pontját). A második ügylet az „LGE-ügylet” volt, amely révén az LGE megszerezte a Telenet feletti kizárólagos irányítást, az UPC Belgiumot is beleértve (lásd az LGI/Telenet határozat 7. pontját). A Bizottság megállapította, hogy ezek az egymással tényleges feltételes kapcsolatban álló ügyletek egyetlen összefonódásnak minősülnek.

144 Az LGI/Telenet határozat alapjául szolgáló ügy mögött meghúzódó tényállás tehát teljesen eltért a jelen ügy alapjául szolgáló tényállástól. A felperes tehát nem hivatkozhat eredményesen arra, hogy az LGI/Telenet határozat alapjául szolgáló ügyben a Bizottság megállapította az egyetlen összefonódás fennállását, és ebből nem vonhat le következtetéseket a jelen ügyre nézve.

145 Negyedszer a felperes a Bizottság 2011. október 20-i határozatára hivatkozik (COMP/M.6263 – Aelia/Aéroports de Paris/JV ügy). A felperes hangsúlyozza, hogy ebben az ügyben a Bizottság egyetlen összefonódásnak tekintette az ügylet első két szakaszát.

146 E tekintetben meg kell állapítani, hogy ez az ügy nem egy olyan helyzetre vonatkozott, amelyben az első ügylet elegendő volt ahhoz, hogy a célvállalkozás feletti irányítás megváltozását eredményezze, a későbbi ügyletek pedig pusztán ugyanezen célvállalkozás további részeinek megszerzését jelentették. Az, hogy a Bizottság ebben az ügyben úgy ítélte meg, hogy az első két ügylet egyetlen összefonódást jelentett, nem jelenti tehát azt, hogy úgy tekintette, hogy egyetlen összefonódásnak tekinthető egyrészt a célvállalkozás feletti kizárólagos irányítás megszerzése egyetlen eladótól eszközölt egyetlen részvényvásárlási ügylet révén, másrészt pedig a célvállalkozás további részeinek megvásárlását célzó későbbi ügyletek.

147 Hangsúlyozni kell, hogy a felperes nem jelöl meg egyetlen olyan példát sem a Bizottság határozathozatali gyakorlatában, illetve az Európai Unió bíróságainak ítélkezési gyakorlatában, amelynek során megállapították volna, hogy egyetlen összefonódást jelent az egyrészt az egyetlen eladótól eszközölt egyetlen magán vételi ügylet, amely önmagában biztosítja a kizárólagos irányítást a célvállalkozás felett, másfelől pedig a későbbi, e célvállalkozás fennmaradó részvényeire irányuló nyilvános vételi ajánlat. Általánosabban, a felperes nem ismertetett olyan példát, amelyben több, egyetlen célvállalkozás részeire irányuló vételi ügyletet egyetlen összefonódásnak tekintettek volna, amennyiben a célvállalkozás feletti kizárólagos irányítást az első vételi ügylet révén megszerezték.

iv) A felperes azon érveiről, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a 139/2004 rendelet (20) preambulumbekezdésével

148 A felperes ezenkívül azt állítja, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban követett okfejtés ellentétes a 139/2004 rendelet (20) preambulumbekezdésével. Hangsúlyozza, hogy e preambulumbekezdés szerint „[h]elyénvaló egyetlen összefonódásként kezelni azokat az ügyleteket, amelyek *szorosan kapcsolódnak egymáshoz*, mivel *egy feltételen keresztül kötődnek egymáshoz*, valamint értékpapírügyletek kellően rövid időn belül lebonyolított sorozatának formáját öltik”. A felperes szerint e preambulumbekezdés megerősíti a jogalkotó azon szándékát, hogy a Bizottság inkább az ügyletet alkotó különböző szakaszok közötti lényegi kapcsolatot vegye figyelembe, mintsem annak formai szerkezetét.

149 Emlékeztetni kell arra, hogy a felperes a 139/2004 rendelet (20) preambulumbekezdésének harmadik mondatában említett első, az egymáshoz egy feltételen keresztül kötődő ügyletekre vonatkozó lehetőségre hivatkozik (lásd a fenti 97. pontot).

150 Meg kell állapítani, hogy a fenti 148. pontban idézett egyetlen, igen rövid mondat nem kimerítő meghatározása azon feltételeknek, amelyek mellett két ügylet egyetlen összefonódást alkot. E tekintetben rá kell mutatni, hogy valamely rendelet preambulumbekezdése ugyan segíthet abban, hogy egy jogszabály értelmezését megvilágítsa, ám önmagában még nem minősül jogszabálynak (lásd: 2009. június 11-i X ítélet, C-429/07, EU:C:2009:359, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az uniós jogi aktusok preambulumának nincs kötelező hatálya (lásd: 2014. június 19-i Karen Millen Fashions ítélet, C-345/13, EU:C:2014:2013, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

151 Ha egyébként a fenti 148. pontban idézett mondatot azon feltételek kimerítő meghatározásának tekintenénk, amelyek mellett két ügylet egyetlen összefonódást alkot, ez azzal a következménnyel járna, hogy egyetlen összefonódásnak kellene tekinteni valamennyi olyan ügyletet, amelyek egy feltételen keresztül kötődnek egymáshoz, vagy értékpapírügyletek kellően rövid időn belül lebonyolított sorozatának formáját öltik, még akkor is, ha ezek az ügyletek együttesen nem elegendőek ahhoz, hogy biztosítsák a célvállalkozás feletti irányítást, aminek semmi értelme nem lenne.

152 A 139/2004 rendelet (20) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a jogalkotó el kívánta fogadni az egyetlen összefonódás fogalmát. Az ugyanakkor nem következik e preambulumbekezdésből, hogy a jogalkotó ki akarta terjeszteni e fogalmat.

153 El kell tehát utasítani a felperes azon érveit, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a 139/2004 rendelet (20) preambulumbekezdésével.

v) A felperes azon érveiről, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a tagállamok gyakorlatával

154 A felperes úgy véli, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban követett okfejtés ellentétes „a tagállamok gyakorlatával". E tekintetben a felperes előadja, hogy „[a] nemzeti jogok is azt az elvet követik, amely szerint az irányítást megalapozó részesedés magánügylet során történő megszerzését és az azt követően a fennmaradó részvényekre tett nyilvános ajánlatot egyetlen összefonódásnak kell tekinteni".

155 Ugyanakkor a felperes egyetlen nemzeti jogra, a francia jogra hivatkozik konkrétan. Rámutat, hogy a francia ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie (gazdasági, pénzügy- és ipari miniszter) által 2002. november 18-án az Atria Capital Partenaires társaság jogtanácsosa részére küldött, egy, az otthoni fodrászati ágazatban megvalósuló összefonódással (C2002–39. sz. ügy) kapcsolatos levele szerint „az »irányítást megalapozó részesedés« magánfelek közötti megállapodás révén történő megszerzése, amelyet a fennmaradó tőkére vonatkozó [nyilvános vételi ajánlat] megtételének kötelezettsége követ", ugyanazon összefonódás két szakaszát jelentik.

156 A Bizottság e tekintetben hangsúlyozza, hogy a francia hatóságok a décret nº 2002–689, du 30 avril 2002, fixant les conditions d'application du livre IV du code de commerce relatif à la liberté des prix et de la concurrence (a kereskedelmi törvénykönyv árak és verseny szabadságáról szóló IV. könyve alkalmazási feltételeinek megállapításáról szóló, 2002. április 30-i 2002–689. sz. rendelet, JORF, 2002. május 3., 8055. o., a továbbiakban: francia rendelet) 6. cikkének hatályával kapcsolatosan fogalmaztak meg észrevételt; e hatály tárgyi szempontból szélesebb, mint a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdéséé. Ily módon az, hogy a francia hatóságok úgy tekintették, hogy a francia rendelet 6. cikke vonatkozik részvények nyilvános ajánlatot eredményező, magánmegállapodáson alapuló, szabályozott piacon való vételére, nincs hatással a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének értelmezésére.

157 A felperes erre azzal válaszol, hogy a francia gazdasági, pénzügy- és ipari miniszter 2002. november 18-i levelében először megállapította, hogy az eredeti szerzés és az azt követő kötelező nyilvános ajánlat egyetlen összefonódást alkot, és hogy csak másodjára irányult a vizsgálat a francia rendelet 6. cikkének hatályára.

158 Ezenkívül előadja, hogy az ítélkezési gyakorlat és különösen a 2013. november 7-i Romeo ítélet (C-313/12, EU:C:2013:718, 22. pont) szerint „egységesen értelmez[ik] az uniós jogból vett rendelkezéseket vagy fogalmakat, ha valamely nemzeti szabályozás az érintett uniós jogi aktus hatálya alá nem tartozó helyzetekre adott megoldásaiban összhangban van az említett aktussal adott megoldásokkal", a mögöttes indok pedig az, hogy „a belső helyzetekben és az uniós jog által szabályozott helyzetekben azonos bánásmódot biztosít[sanak], *függetlenül attól, hogy milyen körülmények között alkalmazzák az uniós jogból vett rendelkezéseket vagy fogalmakat*".

159 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a 2013. november 7-i Romeo ítélet (C-313/12, EU:C:2013:718) 22. pontját ugyanezen ítélet 23. pontjának fényében kell értelmezni, amely szerint „[e]z a helyzet akkor, ha az uniós jog szóban forgó rendelkezéseit a nemzeti jog közvetlenül és feltétel nélkül alkalmazhatóvá tette az ilyen helyzetekre".

160 A felperes egyáltalán nem terjeszt elő olyan körülményt, amely alapján úgy lehetne tekinteni, hogy a jelen ügyben ez a helyzet. A válasz 19. pontjában pusztán a francia jogalkotó és a francia versenyhatóságok által annak érdekében tett bizonyos törekvésekre utal, hogy bizonyos, az összefonódások ellenőrzése kapcsán a francia code de commerce-ben (kereskedelmi törvénykönyv)

szereplő fogalmakat hozzáigazítsanak a 139/2004 rendeletben és a Bizottság által közzétett különböző közleményekben használt fogalmakhoz. Az ilyen, hozzáigazítást célzó törekvések nem jelentik azt, hogy az uniós jog rendelkezéseit közvetlenül és feltétel nélkül alkalmazhatóvá tették.

161 Mindenesetre valamely tagállam nemzeti joga vagy határozathozatali gyakorlata nem kötheti a Bizottságot vagy az uniós bíróságokat. Az ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jogrend a fogalmait erre vonatkozó kifejezett rendelkezés hiányában főszabály szerint nem valamely nemzeti jog vagy jogok alapján határozza meg (lásd: 2003. május 22-i Bizottság kontra Németország ítélet, C-103/01, EU:C:2003:301, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

162 A jelen ügyben egyébként ki kell emelni, hogy a franciaországi jogi háttér eltér az uniós jogi háttértől.

163 A francia rendelet 6. cikke ugyanis a következőképpen szól:

„Amennyiben az összefonódás értékpapírok szabályozott piacon történő vétele vagy cseréje útján valósul meg, a kereskedelmi törvénykönyv L. 430-4. cikke értelmében vett tényleges megvalósulására akkor kerül sor, amikor gyakorolják az értékpapírokhoz fűződő jogokat. A miniszter döntésének hiánya nem gátolja meg az említett értékpapírok átruházását.”

164 Ily módon a francia jog e kérdésben jelentős mértékben eltér az uniós jogtól. Az uniós jog szerint ugyanis az értékpapírok átruházása elegendő az összefonódás megvalósulásához (lásd a fenti 58. pontot), míg a francia jog szerint a megvalósulásra csak akkor kerül sor, amikor gyakorolják az értékpapírokhoz fűződő jogokat.

165 A francia gazdasági, pénzügy- és ipari miniszter 2002. november 18-i levelében elfogadott álláspontnak tehát nincs olyan következménye, hogy az egyetlen összefonódás fogalmának alkalmazása révén a gazdasági szereplő előzetes engedély nélkül megszerezheti a célvállalkozás feletti irányítást. E levélből ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy „az ügylet 6. cikk értelmében vett tényleges megvalósulásának felfüggesztése […] a piacon kívül megszerzett értékpapírokhoz kapcsolódó jogok gyakorlására ugyanúgy vonatkozik, mint a nyilvános ajánlat tárgyát képező értékpapírokhoz kapcsolódó jogok gyakorlására”.

166 A jelen ügyben ugyanakkor a felperes éppen azért hivatkozik az „egyetlen összefonódás” fogalmára, hogy előadja, jogszerűen valósította meg előzetes bejelentés és engedélyezés nélkül a 2012. decemberi felvásárlást.

167 A felperes tehát nem hivatkozhat eredményesen a Franciaországban követett gyakorlatra.

vi) A felperes azon érveiről, amelyek szerint a Bizottság tévesen értelmezte a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének célját

168 A felperes szerint a Bizottság tévesen ítélte meg úgy a megtámadott határozat 103. pontjában, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének nem az a célja, hogy olyan helyzetekben alkalmazzák, amelyekben könnyen megállapítható a tényleges irányítás.

169 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a megtámadott határozat 103. pontja a következőképpen szól:

„Ezzel szemben [a 139/2004] rendelet 7. cikke (2) bekezdésének nem az a célja, hogy olyan helyzetekre alkalmazzák, amelyekben a jelentős mennyiségű részvényt egyetlen eladótól vásárolják meg, és amelyekben a korábbi rendes és rendkívüli közgyűlések során történt szavazások alapján könnyen megállapítható, hogy e részvénymennyiség tényleges kizárólagos irányítást biztosít a célvállalkozás felett.”

170 A Bizottság tehát nem állította azt, hogy pusztán az, hogy könnyen megállapítható az irányítás megszerzése, általános jelleggel kizárja a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazását. A megtámadott határozat 103. pontjában a Bizottság arra is támaszkodott, hogy a jelentős mennyiségű, a célvállalkozás felett tényleges kizárólagos irányítást biztosító részvény megszerzésére egyetlen eladótól került sor.

171 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat 102. pontjában a Bizottság rámutatott, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének célja az, hogy „lefedjen minden olyan helyzetet, amelyben nehéz meghatározni, hogy mely konkrét, több korábbi részvényestől megszerzett részvények vagy részvénymennyiségek eredményeként került a vevő a célvállalkozás tekintetében tényleges irányítási pozícióba”, valamint hogy az arra irányul, hogy „a jogbiztonság megfelelő szintjét biztosítsa nyilvános vételi vagy csereajánlatok, illetve fokozatos felvásárlások esetén, ezáltal megőrizve a tőzsdék likviditását, és védelmet biztosítva az ajánlattevők számára a felfüggesztési kötelezettség nem szándékos és előre nem látható megsértésével szemben”.

172 Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy ennek során a Bizottság nem állította, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazását azokra a helyzetekre kell korlátozni, amelyekben konkrét nehézségekbe ütközik annak megállapítása, hogy mely, több korábbi részvényestől megszerzett részvények eredményeként kerül a vevő a célvállalkozás tekintetében tényleges irányítási pozícióba. A megtámadott határozatban a Bizottság a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdése alkalmazásának kizárása érdekében nem kizárólag arra a körülményre támaszkodott, hogy könnyen megállapítható volt, hogy a 2012. decemberi felvásárlás biztosította a felperes számára a Morpol tényleges kizárólagos irányítását.

173 A felperes több példát szolgáltat annak bizonyítása érdekében, hogy még az olyan helyzetekben is, amelyekben alkalmazható a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése, könnyű lehet az irányítás megszerzésének megállapítása. Ugyanakkor, mivel a Bizottság nem állította a megtámadott határozatban, hogy pusztán az a tény, hogy könnyen megállapítható az irányítás megszerzése, kizárja a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazását, a felperes által e tekintetben hivatkozott érvek nem bizonyíthatják a Bizottság által a megtámadott határozatban elkövetett hiba fennállását.

174 A felperes ezenkívül előadja, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének valódi célja megfelel annak, amit a Bizottság maga is kifejezetten megfogalmazott a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslata (COM(2002) 711 végleges) (HL 2003. C 20., 4. o.; a továbbiakban: rendelettervezet) indokolásának 66. pontjában. Ennek értelmében:

„A Zöld Könyvben javasoltaknak megfelelően a 7. cikk (2) bekezdésében (a korábbi 7. cikk (3) bekezdése) előírt automatikus eltérés hatályának kiterjesztésére teszünk javaslatot, a nyilvános vételi ajánlatokon kívül minden, több eladótól eszközölt tőzsdei felvásárlási ügyletre, vagyis a »fokozatos felvásárlásokra«, hogy ily módon kiküszöböljünk minden, a 7. cikk (1) bekezdéséből e vételek kapcsán következő jogbizonytalanságot.”

175 E javaslatból kitűnik, hogy a Bizottság a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdése hatályának a „fokozatos felvásárlásokra” való kiterjesztését javasolta. A jelen ügyben azonban a Morpol felperes általi átvétele nem volt „fokozatos”. A Morpol feletti irányítás megszerzésére ugyanis nem több szakaszban történt. Ellenkezőleg, az irányítás megszerzésére egyetlen eladótól eszközölt egyetlen magánvételi ügylet révén került sor, amely lezárult a Morpol fennmaradó részvényeire vonatkozó nyilvános vételi ajánlat megtétele előtt.

176 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a felperes rámutatott, hogy okfejtését a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő első helyzetre, vagyis a nyilvános vételi vagy csereajánlatra alapozta (lásd a fenti 66. és 67. pontot). Ezzel szemben a rendeletjavaslat indokolásának 66. pontjából kitűnik, hogy a Bizottság a jogbizonytalanság teljes kiküszöbölése érdekében a jelenleg a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő második, az értékpapír-ügyletek sorozatára vonatkozó

helyzet beiktatását javasolta. Figyelemmel arra, hogy a szóban forgó összefonódás a felperes szerint a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt első helyzet hatálya alá tartozik, nem derül ki egyértelműen, hogy a felperes milyen érvet kíván arra alapítani, hogy a Bizottság a jogbizonytalanság teljes kiküszöbölése érdekében azt javasolta, hogy iktassák be a második esetet.

177 A felperes továbbá a 4064/89 rendelet felülvizsgálatáról szóló zöld könyv (COM/2001/0745 végleges) (a továbbiakban: zöld könyv) 134. pontjára hivatkozik, amely a következőképpen szól:

„A tőzsdén megvalósított »fokozatos« felvásárlások jelentik a több ügylettel járó összefonódások egy másik példáját. Ezeket az ügyleteket különböző, többé-kevésbé összetett módokon lehet végrehajtani, a viszonylag egyszerű, meghatározott számú korábbi részvényestől történő közvetlen részvény-felvásárlásoktól kezdve az olyan ügyletstruktúrákig, amelyekben változó számú, a pénzügyi instrumentumok különböző típusait alkalmazó pénzügyi közvetítő vesz részt […] Az ilyen típusú forgatókönyvekben általában nem praktikus és mesterséges, ha úgy tekintjük, hogy az összefonódásra a célvállalkozás feletti (tényleges) irányítást a vevő részére biztosító részvény vagy részvénycsomag megvásárlásakor kerül sor. Ellenkezőleg, minden érintett szereplő számára nyilvánvaló, hogy meghatározott számú jogilag elkülönülő jogszerzés egységet alkot, valamint hogy a szándék a célvállalkozás feletti irányítás megszerzése […]”

178 E tekintetben mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy egy, a zöld könyvhöz hasonló dokumentumnak csupán az a célja, hogy ösztönözze az egy adott témával kapcsolatos európai szintű gondolkodást.

179 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy a zöld könyv 134. pontjának első mondatából kitűnik, hogy e pont a „fokozatos” felvásárlásokra vonatkozik, amelyek „a több ügylettel járó összefonódások egy […] példáját” jelentik. Emlékeztetni kell ugyanakkor arra, hogy a jelen ügyben az összefonódás nem volt „fokozatos”, valamint hogy a Morpol feletti irányítást egyetlen ügylet, nem pedig több ügylet révén szerezték meg.

180 Ezenfelül a zöld könyv 134. pontja utal „a célvállalkozás feletti irányítás megszerzésére irányuló szándékra”, „meghatározott számú jogilag elkülönülő jogszerzéssel” összefüggésben. A jelen ügyben kizárólag a 2012. decemberi felvásárlás történt a Morpol feletti irányítás megszerzésének szándékával. Vitathatatlan, hogy a felperes teljes mértékben felvásárolta a Morpolt, és ennek érdekében több vételi ügyletre volt szükség, vagyis a 2012. decemberi felvásárlásra és a nyilvános vételi ajánlat keretében a Morpol különböző részvényeseitől eszközölt felvásárlásokra. Ugyanakkor, mivel a Morpol a 2012. decemberi felvásárlás megvalósulása óta a felperes kizárólagos irányítása alatt állt, a későbbi felvásárlási ügyletekre nem a célvállalkozás feletti irányítás megszerzésére irányuló szándékkal került sor.

181 Azt is meg kell állapítani, hogy a zöld könyv megalapozottan mutat rá arra, hogy „[a]z ilyen típusú forgatókönyvekben általában nem praktikus és mesterséges, ha úgy tekintjük, hogy az összefonódásra a célvállalkozás feletti (tényleges) irányítást a vevő részére biztosító részvény vagy részvénycsomag megvásárlásakor kerül sor”. Ez az állítás azonban kizárólag a „fokozatos” felvásárlás forgatókönyvére vonatkozik. Valójában, ha több részvény- vagy részvénycsomag-vásárlás szükséges a célvállalkozás feletti irányítás megszerzéséhez, akkor mesterséges lenne, ha elszigetelten összefonódásnak tekintenénk a „döntő” részvény- vagy részvénycsomag-vásárlást.

182 Ugyanakkor a jelen ügyhöz hasonló helyzetben, amelyben az egyetlen célvállalkozás feletti kizárólagos irányítást egyetlen eladótól szerezték meg kizárólag az első ügylet révén, egyáltalán nem mesterséges, ha úgy tekintjük, hogy ez az ügylet önmagában összefonódást valósít meg.

183 A felperes ezenkívül hangsúlyozza, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt eltérés kiterjesztésének célja a jogbizonytalanság teljes kiküszöbölése volt (lásd a fenti 174. pontot). Álláspontja szerint a zöld könyv 134. pontjából kitűnik, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését még az egyszerű ügyletstruktúrákra is alkalmazni kell, a nyilvános ajánlatok és a fokozatos felvásárlások megkönnyítése érdekében.

184 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése vitathatatlanul alkalmazható még egyszerű ügyletstruktúrák esetében is. Ugyanakkor a jelen ügyben nem az ügylet mint olyan egyszerűsége zárja ki a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazhatóságát, hanem az, hogy az irányítást már az első ügylet révén már megszerezték egyetlen eladótól.

185 Ezenkívül hangsúlyozni kell, hogy a nyilvános vételi ajánlatról szóló, 2004. április 21-i 2004/25/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 142., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 20. o.) 5. cikke szerint a tagállamok biztosítják, hogy a valamely társaság irányítását értékpapírok vásárlása révén megszerző személy e társaság kisebbségi részvényeseinek védelme érdekében ajánlattételre legyen köteles. Az ilyen ajánlatot az ezen értékpapírok valamennyi birtokosa részére az összes részesedésükre vonatkozóan kell megtenni. Ebből következik, hogy a célvállalkozás feletti irányítást biztosító értékpapírokat magánügylettel megszerző vállalkozásnak a célvállalkozás fennmaradó részvényeire vonatkozó nyilvános ajánlattételi kötelezettsége az Unió valamennyi tagállamát érinti.

186 Ha követnénk a felperes okfejtését, amely szerint az irányítás egyetlen magánügylet révén történő megszerzése, amelyet kötelező nyilvános ajánlat követ, egyetlen összefonódást alkot, az azzal a következménnyel járna, hogy a tagállamokban található, tőzsdén jegyzett társaságokat érintő összefonódások során az irányítást biztosító értékpapírok magánügylettel való megszerzése mindig a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel hatálya alá tartozna. Mindig fennáll ugyanis a nyilvános vételi ajánlattétel kötelezettsége, amely a felperes okfejtése szerint az irányítást biztosító vételt és a nyilvános ajánlatot tartalmazó egyetlen összefonódás része. Ennek következményeként túlzottan kitágulna a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel hatálya.

187 A felperes azon érvét illetően, amely szerint a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének célja a nyilvános ajánlatok és a fokozatos felvásárlások megkönnyítése, először is arra kell emlékeztetni, hogy a Bizottság nem a nyilvános vételi ajánlat, hanem a 2012. decemberi felvásárlás megvalósítása miatt szabott ki bírságot a felperessel szemben. Másodszor arra kell emlékeztetni, amint az a fenti 175. pontban megállapításra került, hogy a jelen ügyben a felvásárlás nem volt „fokozatos”.

188 Nem tűnik úgy, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban elfogadott álláspont ellentétes lenne a jogbiztonság elvével. Emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ügyben szereplő helyzetet nem fedi le a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének szövege (lásd a fenti 68–83. pontot). Az, hogy a Bizottság nem tágította ki az „egyetlen összefonódás” fogalmának hatályát annak érdekében, hogy az lefedje azokat a helyzeteket, amelyekben egyetlen célvállalkozás irányítását egy első ügylet révén szerzik meg, nem ellentétes a jogbiztonság elvével.

189 Még ha a felperes javaslatának megfelelően a zöld könyvre is hivatkozunk a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdése céljának meghatározása érdekében, nem tűnik úgy, hogy e rendelkezés céljával ellentétes lenne, ha kizárjuk a hatálya alól azt a helyzetet, amelyben egy vállalkozás az egyetlen célvállalkozás feletti kizárólagos irányítást az első részvényvásárlási magánügylet révén, egyetlen eladótól szerzi meg, még ha ezt kötelező nyilvános vételi ajánlat is követi.

190 A felperes ezenkívül azt állítja, hogy a Bizottság által a megtámadott határozat 102. és 103. pontjában a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdése céljának tulajdonított értelmezés nem egyeztethető össze a Törvényszék által a 2010. július 6-i Aer Lingus Group kontra Bizottság ítéletben (T-411/07, EU:T:2010:281, 83. pont) megállapított értelmezéssel. A felperes rámutat, hogy ebben az ítéletben a Törvényszék „megerősítette […] a Bizottság azon megközelítését, amely szerint alkalmazni kell [a 139/2004] rendelet 7. cikkének (2) bekezdését az Aer Lingusban fennálló azon 19%-os kisebbségi részesedés nyilvános ajánlat megtételét megelőző megszerzésére, amelyet a Törvényszék egységesnek és egyetlen összefonódást megvalósítónak tekintett, noha kétségkívül egyszerű lett volna azt megállapítani, hogy az ilyen kisebbségi részesedés *nem* biztosít irányítást”.

191 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a 2010. július 6-i Aer Lingus Group kontra Bizottság ítéletben (T-411/07, EU:T:2010:281, 83. pont) a Törvényszék kiemelte, hogy „az olyan részesedés megszerzése, amely mint olyan nem biztosítja [a 139/2004] rendelet 3. cikke értelmében vett irányítást, az említett rendelet 7. cikkének hatálya alá tartozhat”. Ebből az ítéletből kizárólag az következik, hogy egy, a célvállalkozás feletti irányítást nem biztosító kisebbségi részesedés megszerzése, amelyet nyilvános vételi ajánlat követ, részét képezheti a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozó egyetlen összefonódásnak. A Törvényszéknek ugyanakkor nem kellett döntenie olyan helyzetről, amelyben az első ügylet már biztosította a célvállalkozás feletti irányítást (lásd a fenti 138. pontot).

192 Meg kell állapítani, hogy egy, a célvállalkozás feletti irányítást nem biztosító kisebbségi részesedés megszerzése esetén, amelyet nyilvános vételi ajánlat követ, a két ügylet végrehajtható a célvállalkozás feletti irányítás megszerzésének szándékával. Ugyanakkor, mivel a jelen ügyben az első ügylet már biztosította a felperes részére a Morpol feletti tényleges kizárólagos irányítást, kizárt, hogy a nyilvános vételi ajánlat megtételére a Morpol feletti irányítás megszerzésének szándékával került volna sor (lásd a fenti 180. pontot).

193 El kell tehát utasítani a felperesnek a 2010. július 6-i Aer Lingus Group kontra Bizottság ítéletre (T-411/07, EU:T:2010:281) alapított érvelését.

194 A felperes ezenkívül azt állítja, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését az ő előnyére kell értelmezni, a bírságnak az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv., a továbbiakban: EJEE) 6. cikke értelmében vett büntetőjogi jellege miatt. Álláspontja szerint a megtámadott határozat sérti azt az elvet, amely szerint tilos a büntető törvénynek a vádlott hátrányára történő kiterjesztő alkalmazása. A 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének a megtámadott határozatban szereplő értelmezése olyan tág fogalmak és homályos feltételek alkalmazásával jár, hogy a szóban forgó büntető rendelkezés nem rendelkezik az EJEE által az egyértelműség és a joghatások előreláthatósága terén megkövetelt tulajdonságokkal.

195 A Bizottság hangsúlyozza, hogy a 139/2004 rendelet 14. cikkének (4) bekezdése szerint az e cikk alapján kiszabott bírságok nem büntetőjogi jellegűek.

196 Rá kell mutatni, hogy még ha fel is tételezzük, hogy a 139/2004 rendelet 14. cikkének (2) bekezdésében előírt szankciók büntetőjogi jellegűek, akkor is el kellene utasítani a felperes érvelését.

197 Először, ami a felperes azon érvét illeti, amely szerint a szóban forgó rendelkezés nem rendelkezik az EJEE által az egyértelműség és a joghatások előreláthatósága terén megkövetelt tulajdonságokkal, ez lényegében a bűncselekmények és büntetések törvényessége elvének állítólagos megsértésére vonatkozik, amelyre a felperes a negyedik jogalap első részében hivatkozik; ennek vizsgálatára a lenti 376–394. pontban kerül sor.

198 Másodszor a felperes azon érvét illetően, amely szerint a megtámadott határozat sérti azt az elvet, amely szerint tilos a büntető törvény vádlott hátrányára történő kiterjesztő alkalmazása, a következőket kell kiemelni.

199 Amint arra a Bizottság megalapozottan mutat rá, a felperessel szemben nem azért szabtak ki bírságot, mert megsértette a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését. A bírság kiszabására a 139/2004 rendelet 14. cikke (2) bekezdése a) és b) pontjának megfelelően a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértése miatt került sor.

200 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése kivételt állapít meg a 139/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése alól.

201 A Bizottság megalapozottan hangsúlyozza, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a kivételeket szigorúan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2010. június 17-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-492/08, EU:C:2010:348, 35. pont; 2014. október 23-i flyLAL-Lithuanian Airlines ítélet, C-302/13, EU:C:2014:2319, 27. pont). Ami konkrétabban a versenyjogot és különösen a csoportmentességi rendeletek rendelkezéseinek értelmezését illeti, a Törvényszék az 1996. október 8-i Compagnie maritime belge transports és társai kontra Bizottság ítélet (T-24/93–T-26/93 és T-28/93, EU:T:1996:139) 48. pontjában megerősítette, hogy figyelemmel a versenyellenes kartellek általános tilalmának elvére, a csoportmentességi rendeletbe iktatott eltérést tartalmazó rendelkezéseket jellegüknél fogva megszorítóan kell értelmezni. Pusztán az a tény, hogy a Bizottság szigorú szankciókat szabhat ki egy versenyjogi rendelkezés megsértése miatt, tehát nem kérdőjelezi meg azt a tényt, hogy az eltérést tartalmazó rendelkezéseket megszorítóan kell értelmezni. Egyébként a büntetőeljárások keretében előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel (lásd az ítélet 2. pontját) kapcsolatos 1984. március 22-i Paterson és társai ítéletben (90/83, EU:C:1984:123) a Bíróság a 16. pontban megállapította, hogy egy olyan cikk, amely eltéréseket állapít meg egy rendelet általános szabályainak alkalmazása alól, nem értelmezhető olyan módon, hogy annak joghatásai túllépjenek azon a mértéken, amely az általa garantálni kívánt érdekek védelméhez szükséges. Ez az ítélet megerősíti, hogy az az elv, amely szerint a kivételeket szigorúan kell értelmezni, még a büntetőjog területén is alkalmazandó.

202 Mindenesetre rá kell mutatni, hogy szövegezése szerint a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése nem alkalmazható a jelen ügyben szereplőhöz hasonló helyzetekben (lásd a fenti 68–83. pontot).

203 A felperes lényegében az „egyetlen összefonódás” fogalmának hatályát próbálja meg kitágítani annak érdekében, hogy kitágítsa a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel hatályát.

204 Még ha fel is tételezzük, hogy a 139/2004 rendelet 14. cikke alapján kiszabott bírságok büntetőjogi jellegűek, akkor sem lehetne úgy tekinteni a jelen ügyben, hogy a Bizottság kiterjesztően alkalmazta a büntető törvényt a vádlott hátrányára. A Bizottság ugyanis pusztán azt tagadta meg, hogy szövegén túl kitágítsa a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel hatályát, valamint hogy az „egyetlen összefonódás” fogalmát egy olyan helyzetre alkalmazza, amelyben az egyetlen célvállalkozás feletti kizárólagos irányítást egyetlen eladótól szerezték meg egyetlen magánvétel révén a kötelező nyilvános vételi ajánlat megtételét megelőzően.

205 A felperes érvét tehát el kell utasítani.

206 A felperes ezenkívül azt állítja, hogy a megtámadott határozat összeegyeztethetetlen a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének céljával, „amely a felvásárlások megkönnyítése és a tőzsdei piacok likviditásának biztosítása”. A megtámadott határozat csak azokra a társaságokra gyakorol negatív hatást, amelyek a kontinentális Európában és Skandináviában székhellyel rendelkező társaságok által általában használt vállalatirányítási modellt követik, ami *de facto* hátrányos megkülönböztetést eredményez az e régiókban székhellyel rendelkező társaságok kárára az egyesült királyságbeli és egyesült államokbeli székhelyű társaságokkal szemben, azáltal, hogy nehezebbé teszi a felvásárlást, és ezáltal akadályozza a kontinentális Európában és Skandináviában székhellyel rendelkező társaságokba történő befektetéseket, valamint azáltal, hogy hátrányos hatást gyakorol az e régióbeli tőkepiacokra és társaságokra. Ennek oka az, hogy a kontinentális Európában és Skandináviában székhellyel rendelkező társaságok rendszerint nagy súlyú és koncentrált részvényesekkel rendelkeznek, szemben az egyesült királyságbeli és egyesült államokbeli székhelyű társaságokkal, amelyeknél a részvényesi struktúra jellemzően elszórtabb. Az, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban megtagadta a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdése szerinti, nyilvános ajánlatra vonatkozó mentesség alkalmazását az irányítást megalapozó részesedés eredeti megszerzésére, valamint az ebből következő kötelező nyilvános ajánlatra, csak azon társaságok szempontjából releváns, amelyek részvényesei „koncentráltak”.

207 Rá kell mutatni, hogy azáltal, hogy a kontinentális Európában és Skandináviában székhellyel rendelkező társaságok, illetve az egyesült királyságbeli és egyesült államokbeli székhelyű társaságok közötti hátrányos megkülönböztetésre hivatkozik, a felperes lényegében az egyenlő bánásmód elvére

támaszkodik. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az egyenlő bánásmód elve és a hátrányos megkülönböztetés tilalma megköveteli, hogy hasonló helyzeteket ne kezeljenek eltérő módon, kivéve ha ez objektíve igazolható (lásd: 2007. július 11-i Centeno Mediavilla és társai kontra Bizottság ítélet, T-58/05, EU:T:2007:218, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

208 A jelen ügyben ki kell emelni, hogy nem hasonlítható össze a két helyzet, vagyis egyrészt az egyetlen célvállalkozás feletti irányítás kizárólag az első részvényvásárlási ügylet révén, egyetlen eladótól történő megszerzése, amelyet kötelező nyilvános vételi ajánlat követ, másrészt pedig az a helyzet, amikor az irányítást nyilvános vételi ajánlat vagy ügyletek sorozata révén több eladótól szerzik meg, így semmi nem akadályozza meg azok eltérő kezelését. Egy olyan helyzetben ugyanis, amikor az egyetlen célvállalkozás feletti kizárólagos irányítást egyetlen első ügylet révén szerzik meg, egyáltalán nem mesterséges, ha úgy tekintjük, hogy ez az ügylet önmagában összefonódást valósít meg (lásd a fenti 182. pontot). Pusztán az, hogy lehetséges, hogy az első helyzet gyakrabban fordul elő a kontinentális Európában és Skandináviában, mint az Egyesült Királyságban vagy az Egyesült Államokban, nem jelenti azt, hogy e helyzeteket azonos módon kell kezelni.

209 Ezenfelül pusztán az, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése a felvásárlások megkönnyítését és a tőzsdei piacok likviditásának biztosítását célozza, amint arra a felperes hivatkozik, nem jelenti azt, hogy e rendelkezés hatályát a szövegén túlra kell kiterjeszteni annak érdekében, hogy még inkább megkönnyítsék a felvásárlásokat.

210 A megtámadott határozatban, valamint az ellenkérelemben a Bizottság több módot is megjelöl, amelyeket a felperes igénybe vehetett volna a szóban forgó összefonódás megvalósítása érdekében anélkül, hogy megsértette volna a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését. Ily módon a megtámadott határozat 106. pontjában rámutat, hogy a felperes megtehette volna a nyilvános vételi ajánlatot anélkül, hogy előtte megszerezte volna M. részvényeit (első lehetőség), valamint hogy a felperes a nyilvános vételi ajánlat megtétele előtt a részvények megvásárlásáról szóló megállapodást köthetett volna M.-mel, annak lezárását ugyanakkor elhalasztva a versenyhatóságok engedélyének megszerzéséig (második lehetőség).

211 A felperes e tekintetben előadja, hogy e lehetőségek hátrányosak lehetnek a célvállalkozás kisebbségi részvényeseire, megkönnyíthetik a piaci visszaéléseket és alááshatják a 2004/25 irányelv céljait. Ami az első lehetőséget illeti, a felperes hangsúlyozza, hogy a Bizottság politikája aktívan próbálja megakadályozni, hogy a vevő a kötelező ajánlati struktúrát önkéntes ajánlattal váltsa fel, mivel ez lehetővé tenné az ajánlattevők számára, hogy kikerüljék a kötelező ajánlat méltányos áron való megtételére irányuló kötelezettséget. Egyébként a Morpol esetében az önkéntes ajánlat megtétele a gyakorlatban nem lett volna kivitelezhető, mivel a Morpol megszerzése üzletileg kapcsolódott az M. irányítása alatt álló kiegészítő társaságok felvásárlásához, és e jogalanyokat nem lehetett volna egy önkéntes ajánlat keretében átruházni. A második lehetőséget illetően a felperes előadja, hogy az mesterségesen manipulálható és növelhető minimumárat eredményezne, ami ellentétes a 2004/25 irányelv céljával, amely a piaci visszaélések veszélyének megelőzése.

212 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a felperesnek kellett úgy alakítania az összefonódás szerkezetét, hogy az leginkább megfeleljen igényeinek, egyúttal tiszteletben tartva a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében és 7. cikkének (1) bekezdésében rögzített kötelezettségeit. Amint arra a Bizottság rámutat, a Bizottság nem ajánl és nem ír elő olyan sajátos módot, amely szerint a felperesnek alakítania kellene ügylete szerkezetét.

213 Ezenkívül a fenti 210. pontban meghatározott második lehetőséget illetően a felperesnek a részvényár-manipuláció veszélyének fennállásával kapcsolatos érvére vonatkozóan rá kell mutatni az alábbiakra.

214 A megtámadott határozatban követett megközelítés egyáltalán nem jelent problémát a kisebbségi részvényesek jogainak védelmét illetően. Amint ugyanis azt a felperes hangsúlyozza, a felvásárlásokra vonatkozó norvég szabályok szerint az ajánlattevőnek a fennmaradó részvényekért az alábbi két ár közül a magasabbnak megfelelőt kell fizetnie: azon ár, amelyet az ajánlattevő fizetett, vagy amelyben a kötelező ajánlat megtételének időpontját megelőző hat hónapos időszak során megállapodtak (vagyis az SPA-ban kikötött ár), vagy pedig a kötelező ajánlat megtételének időpontjában érvényes piaci ár. Biztos tehát, hogy a kisebbségi részvényesek méltányos árat kaphatnak részvényeikért.

215 A felperes ugyanakkor előadja, hogy ha a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése nem lenne alkalmazható, az ajánlattevőnek el kellene halasztania a nyilvános ajánlatot mindaddig, amíg meg nem kapja a Bizottságtól az engedélyt az összefonódásra, amikor a minimumár már esetlegesen megnőtt annak következtében, hogy a piacon jegyzett ár meghaladja az SPA-ban kikötött árat. A minimumár tehát manipulálható lenne, illetve nőhetne, ezáltal adott esetben arra kényszerítve az ajánlattevőt, hogy a fennmaradó részvényeket az SPA-ban kikötött árnál, vagyis a méltányos árnál magasabb áron vegye meg.

216 E tekintetben meg kell állapítani, hogy elvileg fennállhat a részvényárak felfelé történő manipulálásának veszélye. Ha ugyanakkor a felperes úgy vélte volna, hogy a jelen ügyben fennáll ez a veszély, akkor kérhette volna a Bizottságtól, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése alapján mentesítse őt. E rendelkezés szerint a Bizottság kérelemre mentesíthet a 139/2004 rendelet 7. cikkének (1) és (2) bekezdése által meghatározott kötelezettségek alól.

217 A Bizottság e tekintetben hangsúlyozza, hogy a múltban már engedélyezett mentességeket a 139/2004 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése alapján, éppen olyan helyzetekben, amelyekben a nyilvános ajánlat megtételének késedelme piaci manipulációval járhatott. Példaként a 2005. január 20-i, a 139/2004 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése alapján hozott határozatára (COMP/M.3709 – Orkla/Elkem ügy) (a továbbiakban: Orkla/Elkem határozat) hivatkozik. Az e határozat alapjául szolgáló ügyben az Orkla, amely már az Elkem részvényeinek 39,85%-ával rendelkezett, egyedi megállapodásokat kötött az Elkem három másik részvényesével. E megállapodások szerint az Orkla megszerezte az Elkem kizárólagos irányítását. Az ügylet végrehajtása arra kötelezte az Orklát, hogy a norvég jognak megfelelően kötelező nyilvános ajánlatot tegyen az Elkem fennmaradó részvényeire.

218 E megállapodások végrehajtását megelőzően az Orkla a 139/2004 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése alapján mentességet kért a Bizottságtól. Hangsúlyozta, hogy az Elkem szabadon elérhető részvényeinek kis mennyisége miatt nem lenne nehéz felfelé manipulálni e részvények árát. Az Orkla kérelmének beérkezését követő hat nap múlva a Bizottság engedélyezte a mentességet, rámutatva, hogy „az ügylet felfüggesztése azzal a hatással járhat, hogy az Orkla, amennyiben tiszteletben tartaná az értékpapírokra vonatkozó norvég jogszabályokat, annak jelentős kockázatával szembesülne, hogy az Elkem fennmaradó részvényeiért jelentősen magasabb áron kénytelen ajánlatot tenni azt követően, hogy az ügyletet a [belső] piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánították”. A Bizottság mérlegelte az érdekeket, és rámutatott, hogy a felfüggesztési kötelezettség súlyosan érintheti az Orkla pénzügyi érdekeit, hogy az ügylet láthatóan nem jelent problémát a verseny szempontjából, valamint hogy a mentesség nem érinti harmadik fél jogszerű érdekeit.

219 Az Orkla/Elkem határozat alapjául szolgáló ügy tehát azt mutatja, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése alapján történő mentességkérés hatékony eszköze azon helyzetek kezelésének, amelyekben fennáll a részvényárak manipulációjának veszélye.

220 A felperes lényegileg arra hivatkozik, hogy a részvényárak felfelé történő manipulálása veszélyének (elméleti) fennállása arra kötelezi a Bizottságot, hogy kiterjesztően értelmezze a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését. Ezt az érvet azonban el kell utasítani, mivel a 139/2004 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi azon helyzet kielégítő kezelését, amelyben fennáll e veszély.

221 A 139/2004 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése azt a lehetőséget biztosítja a Bizottság számára, hogy a szóban forgó érdekek mérlegelését követően mentesítést adjon a felfüggesztési kötelezettség alól egy adott ügyben. Az adott ügyben egy ilyen mentesség megfelelőbb eszköz az esetleges manipulációs veszélyek kezelésére, mint a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének kiterjesztő alkalmazása, ami a kivétel automatikus alkalmazását jelentené, az érdekek mérlegelésének lehetősége nélkül.

222 A tárgyalás során a felperes előadta, hogy az Orkla/Elkem határozatban a Bizottság elismerte a gyorsaság szükségességének fennállását, valamint hogy a jelen ügyhöz hasonló körülmények között el kell kerülni a piaci manipulációt.

223 Ugyanakkor az a körülmény, hogy abban az ügyben a Bizottság a 139/2004 rendelet 7. cikkének (3) bekezdésén alapul mentesség megadása céljából figyelembe vette a gyorsaság szükségességének fennállását, valamint hogy el kell kerülni a piaci manipulációt, nem jelenti azt, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését kiterjesztően kell értelmezni.

224 Végül a felperes a tárgyaláson előadta, hogy a 4064/89 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése szerint, amely megelőzte a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését, a nyilvános vételi vagy csereajánlatot be kellett jelenteni a 4064/89 rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében előírt határidőn, vagyis egy héten belül, míg a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése szerint az összefonódást csak „haladéktalanul” kell bejelenteni a Bizottságnak. A felperes szerint e módosítás a jogalkotó azon szándékát tanúsítja, hogy a nyilvános felvásárlási folyamatoknak biztosítson elsőbbséget az összefonódás-ellenőrzési eljárással szemben.

225 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése immár nem írja elő az összefonódások bejelentésére a megállapodás megkötésétől vagy a vételi ajánlat közzétételétől számított egyhetes határidőt, mint a 4064/89 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése.

226 E határidő megszüntetésének indokai a rendeletjavaslat indokolásának 61–64. pontjából tűnnek ki. A Bizottság itt többek között rámutatott arra, hogy „[a]z utóbbi tizenkét év gyakorlata azt mutatja, hogy a bejelentések megtételére nyitva álló egyhetes határidő szigorú alkalmazása […] se nem reális, se nem szükséges”, valamint hogy „[f]igyelemmel a 7. cikk (1) bekezdésének felfüggesztő hatályára, maguknak a vállalkozásoknak az üzleti érdeke, hogy a lehető leggyorsabban megkapják a Bizottság szabályozói engedélyét annak érdekében, hogy meg tudják valósítani az összefonódásukat”.

227 Ellentétben a felperes által előadottakkal, e határidő megszüntetésének okai tehát nem a jogalkotó azon szándékában keresendők, hogy a nyilvános felvásárlási folyamatoknak biztosítson elsőbbséget az összefonódás-ellenőrzési eljárással szemben.

228 El kell tehát utasítani a felperes annak alátámasztására irányuló érveit, hogy a Bizottság által a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének tulajdonított értelmezés ellentétes e rendelkezés céljával.

229 A fentiekre figyelemmel el kell utasítani a felperes azon érvét, amely szerint a 2012. decemberi felvásárlás és a nyilvános vételi ajánlat egyetlen összefonódást alkot. Az egyetlen összefonódás fogalmának ugyanis nem az a célja, hogy azt olyan helyzetben alkalmazzák, amelyben az egyetlen célvállalkozás feletti tényleges kizárólagos irányítást egyetlen eladótól szerzik meg egyetlen első magánügylet révén, még ha ezt kötelező nyilvános ajánlat is követi.

230 Nem kell tehát megvizsgálni a felek arra vonatkozó érveit, hogy jogilag vagy ténybelileg fennállt-e feltételes kapcsolat a 2012. decemberi felvásárlás és a nyilvános vételi ajánlat között, vagy sem.

2. Az első jogalap negyedik, arra alapított részéről, hogy a felperes megfelelt a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének

231 Az első jogalap negyedik részében a felperes előadja, hogy tiszteletben tartotta a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt feltételeket, mivel az összefonódást haladéktalanul bejelentette a Bizottságnak, és az összefonódás Bizottság általi engedélyezését megelőzően nem gyakorolta szavazati jogát a Morpolban.

232 E tekintetben elegendő azt megállapítani, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése nem alkalmazandó a jelen ügyben, amint az az első jogalap első három részének vizsgálatából következik. Az a kérdés, hogy a felperes tiszteletben tartotta-e a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt feltételeket, tehát irreleváns.

233 A fentiek összességéből az következik, hogy az első jogalap egészét el kell utasítani.

B. A második, nyilvánvalóan téves jogalkalmazásra és ténybeli tévedésre alapított jogalapról, amennyiben a megtámadott határozat azt állapította meg, hogy a felperes gondatlanul járt el

234 A felperes előadja, hogy a Bizottság tévesen ítélte meg úgy a megtámadott határozatban, hogy gondatlanul járt el. Álláspontja szerint egyetlen szokásosan tájékozott és észszerűen körültekintő társaság sem láthatta volna észszerűen előre azt, hogy a 2012. decemberi felvásárlást be kell jelenteni, és hogy az ennek megfelelő részesedést nem lehet az engedélyezést megelőzően a felperesre ruházni. A felperes által a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének tulajdonított értelmezés észszerű volt, amit megerősít a felperes külső jogi tanácsadójának jogi véleménye is.

235 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

236 Emlékeztetni kell arra, hogy a 139/2004 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése szerint a Bizottság csak azok miatt a jogsértések miatt szabhat ki bírságokat, amelyeket „szándékosan vagy gondatlanságból” követtek el.

237 Azon kérdést illetően, hogy valamely jogsértést szándékosan vagy gondatlanul követtek-e el, az ítélkezési gyakorlat értelmében e feltétel teljesül, amennyiben a szóban forgó vállalkozásnak tudatában kell lennie magatartása versenyellenes jellegének, akár tisztában van azzal, akár nem, hogy megsérti a versenyjogi szabályokat (lásd azon jogsértéseket illetően, amelyek miatt a[z EUMSZ 101.] és [az EUMSZ 102. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet [HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.] 23. cikke (2) bekezdésének első albekezdése alapján bírságot lehet kiszabni: 2013. június 18-i Schenker & Co. és társai ítélet, C-681/11, EU:C:2013:404, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

238 Annak, hogy az érintett vállalkozás jogilag tévesen minősítette a jogsértés megállapításának alapjául szolgáló magatartását, nem lehet az a hatása, hogy mentesül a bírság kiszabása alól, amennyiben tudatában kellett lennie az említett magatartás versenyellenes jellegének (lásd analógia útján: 2013. június 18-i Schenker & Co. és társai ítélet, C-681/11, EU:C:2013:404, 38. pont). A vállalkozás nem kerülheti el bírság kiszabását, ha a versenyszabályok megsértése abból ered, hogy valamely ügyvéd jogi tanácsának tartalma folytán e vállalkozás tévedett magatartása jogszerűségében (lásd analógia útján: 2013. június 18-i Schenker & Co. és társai ítélet, C-681/11, EU:C:2013:404, 43. pont).

239 E megfontolások fényében kell megvizsgálni, hogy a Bizottság megalapozottan állapította-e meg a megtámadott határozatban, hogy a felperes gondatlanul járt el a 2012. decemberi felvásárlás megvalósítása során, megsértve a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését.

240 Mindenekelőtt rá kell mutatni, hogy a Bizottság figyelembe vette a jogi tanácsok meglétét, amikor a megtámadott határozat 142. pontjában megállapította, hogy a felperes gondatlanul, nem pedig szándékosan követte el a jogsértéseket.

241 A megtámadott határozat 144–148. pontjában a Bizottság az alábbi elemekre támaszkodott annak megállapításakor, hogy a felperes gondatlanul járt el:

– a felperes egy európai nagyvállalat, amely jelentős tapasztalatokkal rendelkezik az összefonódás-ellenőrzési, valamint a Bizottság és a nemzeti versenyhatóságok felé történő bejelentési eljárások terén;

– a felperes tudta vagy tudnia kellett volna, hogy azáltal, hogy 48,5%-os részesedést szerez a Morpol tőkéjében, megszerzi felette a tényleges irányítást;

– a felperes nem bizonyította, hogy jogi tanácsadóitól a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazhatóságára vonatkozó értékelést kapott volna 2012. december 18., azaz a 2012. decemberi felvásárlás lezárásának időpontja előtt;

– a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének értelmezésével kapcsolatos precedens (a Bizottság 2007. szeptember 21-i határozata [COMP/M.4730 – Yara/Kemira GrowHow ügy; a továbbiakban: Yara/Kemira GrowHow határozat]) fennállása folytán a felperesnek meg kellett volna állapítania, hogy a 2012. decemberi felvásárlás megvalósítása valószínűleg a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértését eredményezi majd, vagy legalábbis azt, hogy a 7. cikk (2) bekezdésének alkalmazhatósága a jelen ügyben nem egyszerű, továbbá a felperes a Bizottsághoz fordulhatott volna, illetve kellett volna fordulnia a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazhatóságára vonatkozó konzultációs eljárás keretében, vagy oly módon, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése alapján mentességet kér a felfüggesztési kötelezettség alól;

– a felperessel szemben nemzeti szinten már szabtak ki bírságot összefonódás idő előtti megvalósítása miatt, azzal összefüggésben, hogy megvásárolta a Fjord Seafood társaságot, így fokozott gondosságot lehetett elvárni tőle.

242 A felperes valamennyi fenti körülmény relevanciáját vitatja.

243 Rá kell mutatni, hogy a jelen ügyben a felperes könnyen előre láthatta, hogy azáltal, hogy megvásárolja a Morpol részvényeinek 48,5%-át, megszerzi az e társaság feletti tényleges kizárólagos irányítást. A felperes nem állítja, hogy nem volt tudomása bizonyos ténybeli elemekről, illetve hogy ezáltal nem volt lehetősége megérteni, hogy a 2012. decemberi felvásárlás megvalósításával közösségi léptékű összefonódást valósít meg.

244 A fenti 6. pontban hivatkozott 2012. december 17-i tőzsdei közleményből egyébiránt az következik, hogy a felperes tisztában volt azzal, hogy a Morpol felvásárlása közösségi léptékű összefonódásnak minősül. A felperes ugyanis a következőkre mutatott rá:

„A felvásárlás nagy valószínűséggel bejelentési kötelezettséget keletkeztet az uniós versenyhatóságok felé, amely esetben a Marine Harvest az ügylet engedélyezéséig nem lesz jogosult arra, hogy gyakorolja a Morpol-részvényeihez fűződő szavazatai jogát.”

245 Pusztán az a tény, hogy a felperes tévesen vélte úgy, hogy kötelezettségei arra korlátozódnak, hogy ne gyakorolja szavazati jogát az engedélyezést megelőzően, nem kérdőjelezi meg azt, hogy valóban tudomása volt arról a körülményről, hogy közösségi léptékű összefonódásról van szó.

246 Emlékeztetni kell arra, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy a közösségi léptékű összefonódást megvalósítása előtt be kell jelenteni, valamint hogy az nem valósítható meg előzetes bejelentés és engedélyezés nélkül.

247 Kizárt, hogy a felperes ne bírt volna tudomással e rendelkezésekről, és egyébként nem is állítja, hogy nem tudott róluk.

248 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy szövege szerint a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése nem alkalmazható a jelen ügyben szereplőhöz hasonló helyzetekben (lásd a fenti 68–83. pontot).

249 A felperes azt állítja, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésére vonatkozó értelmezése legalábbis észszerű volt, így nem járt el gondatlanul.

250 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az első jogalap keretében követett okfejtés révén a felperes lényegében az „egyetlen összefonódás” fogalmának hatályát próbálja kitágítani, annak érdekében, hogy kitágítsa a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel hatályát (lásd a fenti 203. pontot). Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a felperes nem jelöl meg egyetlen olyan példát sem a Bizottság határozathozatali gyakorlatában, illetve az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlatában, amelyben több, egyetlen célvállalkozás részeire irányuló vételi ügyletet egyetlen összefonódásnak tekintettek volna akkor, amikor a célvállalkozás feletti kizárólagos irányítást az első vételi ügylet révén megszerezték (lásd a fenti 147. pontot).

251 Ezzel szemben a Bizottságnak volt egy olyan határozata, mégpedig a Yara/Kemira GrowHow határozat, amelynek 6. és 7. pontjában az a következőket állapította meg:

„6. 2007. május 24-én a Yara megszerzett egy 30,05%-os részesedést a GrowHow-ban a finn államtól. A Yara úgy véli, hogy e vásárlás a GrowHow megvásárlása érdekében 2007. július 18-án közzétett nyilvános ajánlat első szakaszát jelenti, és hogy mint ilyenre, vonatkozik rá [a 139/2004 rendelet] 7. cikkének (2) bekezdésében előírt, az összefonódás megvalósításának tilalma alóli kivétel. A Yara kijelenti, hogy az ügylet Bizottság általi vizsgálatának ideje alatt nem fogja gyakorolni a 30,05%-os részesedés által biztosított szavazati jogot. A felek által szolgáltatott információkból kitűnik, hogy a Yara a 30,05%-os részesedés megvásárlásával megszerezte az irányítást a GrowHow felett.

7. [A 139/2004 rendelet] 7. cikkének (2) bekezdése a »több eladótól« történő részvénycsomag-vásárlásokra, vagyis a »fokozatos ajánlatokra« alkalmazandó. A Bizottság úgy véli, hogy [a 139/2004 rendelet] 7. cikkének (2) bekezdésében előírt mentesség ebből következően nem alkalmazandó egy olyan ügyben, amelyben az irányítást megalapozó részesedést egy egyetlen eladótól származó egyetlen részvénycsomag vevője szerzi meg. A Bizottság ennélfogva úgy véli, hogy [a 139/2004 rendelet] 7. cikkének (1) bekezdésében előírt felfüggesztési kötelezettség, illetve [az említett rendelet] 4. cikkének (1) bekezdésében előírt bejelentési kötelezettség megsértése nem zárható ki a jelen ügyben, valamint hogy külön eljárásban vizsgálhatja, hogy [a 139/2004 rendelet] 14. cikkének (2) bekezdésén alapuló szankció megfelelő-e.”

252 Az vitathatatlanul igaz, amint azt a felperes is hangsúlyozza, hogy az a megállapítás, amely szerint nem zárható ki a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértése, a Yara/Kemira GrowHow határozat – egy, az összefonódást bizonyos kötelezettségvállalások betartása mellett engedélyező határozat – *obiter dictumát* képezi. Végül a Bizottság nem indított eljárást a 139/2004 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése alapján bírság kiszabása érdekében. A felperes megalapozottan hangsúlyozza, hogy az ilyen *obiter dictum* nem rendelkezik kötelező joghatással, és hogy azt az uniós bíróságok nem vizsgálhatják felül.

253 Ugyanakkor még az ilyen *obiter dictum* is adhat jelzéseket a gazdasági szereplők részére arra vonatkozóan, hogy a Bizottság milyen módon értelmezi a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését. A jelen ügyben szereplőhöz hasonló helyzetre vonatkozó Yara/Kemira GrowHow

határozat létezése, amelyben a Bizottság rámutatott, hogy a 139/2004 határozat 7. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel nem alkalmazható, olyan körülmény, amely nehezebbé teszi a vállalkozások számára azon tény igazolását, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének értelmezése kapcsán elkövetett hiba nem tartozik a gondatlan magatartás körébe.

254 Az vitathatatlanul igaz, amint azt a felperes is hangsúlyozza a negyedik jogalap keretében, hogy a Yara/Kemira GrowHow határozatot nem tették közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*, valamint hogy a teljes változat csak angolul érhető el.

255 Ugyanakkor minden hivatalos nyelven közzétettek egy közleményt az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* (HL 2007. C 245., 7. o.), amely tartalmazott egy internetes linket, amelyen elérhető volt a teljes határozat angolul. A Bizottság ezenkívül megalapozottan hangsúlyozza, hogy a Yara/Kemira GrowHow határozatot és különösen az e határozatban a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének tulajdonított értelmezést idézték a szakemberek munkáiban. Egy körültekintő gazdasági szereplő tehát tudomást szerezhetett e határozatról és a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének a Bizottság által tulajdonított értelmezésről.

256 Ezenkívül figyelembe kell venni azt, hogy a felperes konzultálhatott volna a Bizottsággal a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének értelmezése kapcsán. A 139/2004 rendelet alapján fennálló kötelezettségeit érintő kétség esetén a vállalkozás részéről a megfelelő magatartás a Bizottsághoz fordulás (lásd ebben az értelemben: 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 255. pont). A felperes nem állítja azt, hogy nem volt tudomása erről a lehetőségről.

257 A Bizottság továbbá megalapozottan vette figyelembe a megtámadott határozat 144. pontjában azt, hogy a felperes egy európai nagyvállalat, amely jelentős tapasztalatokkal rendelkezik az összefonódás-ellenőrzési, valamint a Bizottság és a nemzeti versenyhatóságok felé történő bejelentési eljárások terén. Ily módon, a 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet (T-332/09, EU:T:2012:672) 252. pontjából kitűnik, hogy a vállalkozásnak az összefonódások terén és a bejelentési eljárások tárgyában szerzett tapasztalata releváns körülmény a gondatlanság értékelése során.

258 A Bizottság ezenkívül megalapozottan vette figyelembe a megtámadott határozat 148. pontjában azt, hogy a felperessel (ebben az időszakban: Pan Fish) szemben nemzeti szinten már szabtak ki bírságot összefonódás idő előtti megvalósítása miatt azzal összefüggésben, hogy megvásárolta a Fjord Seafood társaságot. Az vitathatatlanul igaz, hogy a francia ministre de l'Économie (gazdasági miniszter) 2007. december 8-i határozata (Pan Fish/Fjord Seafood ügy) (a továbbiakban: Pan Fish/Fjord Seafood határozat) nem a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozott. Ugyanakkor különös gondosság várható el egy nagy méretű európai vállalkozás részéről, amellyel szemben, noha nemzeti szinten, már szabtak ki bírságot összefonódás idő előtti megvalósítása miatt.

259 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a felperes gondatlanul jár el, amikor oly módon értelmezte a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését, amelyet nem fed le sem annak szövege, sem a Bizottság határozathozatali gyakorlata, illetve az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlata, és amely nem felel meg a Bizottság által a Yara/Kemira GrowHow határozatban – noha csak *obiter dictumban* – megállapítottaknak, anélkül hogy előzetesen a Bizottsághoz fordult volna annak érdekében, hogy ellenőrizze értelmezése helytálló voltát. Ily módon a felperes saját kockázatára járt el, és nem hivatkozhat érvényesen értelmezésének állítólagosan „észszerű" jellegére.

260 El kell tehát utasítani a felperes azon érvét, amely szerint „egyetlen szokásosan tájékozott és észszerűen körültekintő társaság sem láthatta volna észszerűen előre azt, hogy a 2012. decemberi felvásárlást be kell jelenteni, és hogy az ennek megfelelő részesedést nem lehet az engedélyezést megelőzően [a felperesre] ruházni".

261 A felperesnek a külső jogi tanácsadói értékelésére alapított érveit illetően a következőkre kell rámutatni.

262 Egyrészt a felperes azt állítja, hogy a versenyjog területén jelentős tapasztalatokkal rendelkező külső jogi tanácsadói egyetértettek abban, hogy úgy kell tekinteni, hogy a 2012. decemberi felvásárlás és a nyilvános ajánlat a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozó egyetlen összefonódásnak minősül, ami megerősíti a felperes értelmezésének észszerű jellegét. Másrészt azt állítja, hogy a Pan Fish/Fjord Seafood határozat alapjául szolgáló ügylettel kapcsolatos tapasztalata az egyik olyan tényező, amely miatt több alkalommal biztosítékokat kért és kapott arra, hogy a 48,5%-os részesedésszerzés a Morpolban a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozik. Végül a felperes azt állítja, hogy a Bizottság tévesen ítélte meg úgy a megtámadott határozat 146. pontjában, hogy 2012. december 18-át megelőzően nem próbált beszerezni, és nem szerzett be semmilyen véleményt a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének hatályát illetően.

263 Meg kell tehát vizsgálni a felperes külső jogi tanácsadói által adott vélemények tartalmát.

264 A felperes arra az e-mailre hivatkozik, amelyet norvég jogi tanácsadója 2012. november 29-én küldött neki. Ebben a következők szerepeltek:

„6. Verseny

A Friendmall [Morpol]-részvényeinek megszerzése miatt bejelentést kell tenni az illetékes versenyhatóságok felé.

Nem áll rendelkezésünkre a két társaság forgalmának joghatósági területekre bontott áttekintése, illetve az annak elemzéséhez szükséges egyéb információk sem, hogy milyen módon és hol kell teljesíteni az említett bejelentést.

Határozottan azt javasoljuk Önöknek, hogy tegyenek meg mindent e körülmények mielőbbi meghatározása érdekében, mivel ezek teszik lehetővé számunkra, hogy viszonylag gyorsan meg tudjuk szerkeszteni és be tudjuk nyújtani a bejelentéseket az esetleges felvásárlási időpontot követően.

Tapasztalataink szerint az ilyen felvásárlásokhoz szükséges engedélyek beszerzése időbe telik. Nem lehet kizárni, hogy arra fogják kötelezni Önöket, hogy értékesítsenek bizonyos tevékenységi köröket, annak érdekében, hogy egyes joghatósági területeken megkapják a szükséges engedélyt. Amint kiderül, hogy ez szükséges lehet, stratégiákat kell kialakítaniuk arra vonatkozóan, hogy milyen módon reagáljanak e kifogásokra.

Amint azt fentebb említettük, [a Marine Harvest] nem fogja tudni gyakorolni semmilyen, a megszerzett részvényekhez kapcsolódó részvényesi jogát a [Morpolban] mindaddig, míg nem szerezték meg az összes versenyjogi engedélyt.”

265 Ebből az e-mailből egyértelműen kitűnik, hogy a felperes norvég jogi tanácsadója nem rendelkezett az érintett vállalkozások forgalmára vonatkozó szükséges információkkal, és hogy ezért nem tudta elemezni azt a kérdést, hogy mely versenyhatóságokhoz kell bejelenteni az ügyletet. A felperes nem számíthatott arra, hogy norvég jogi tanácsadója kimerítően elemzi az összefonódás hatásait uniós jogi szempontból azt megelőzően, hogy rendelkezésére álltak volna azok az elemek, amelyek alapján eldönthette, hogy közösségi léptékű összefonódásról van-e szó.

266 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy ezen e-mail néhány, a versenyjognak szentelt, a fenti 264. pontban idézett bekezdését nem lehet a felperes bejelentésekkel és az esetleges felfüggesztési kötelezettségekkel kapcsolatos kötelezettségei valódi elemzésének tekinteni. A felperes abból az egyetlen mondatból, miszerint „[a]mint azt fentebb említettük, [a Marine Harvest] nem fogja tudni gyakorolni semmilyen, a megszerzett részvényekhez kapcsolódó részvényesi jogát a [Morpolban] mindaddig, míg nem szerezték meg az összes versenyjogi engedélyt”, nem következtethetett *a contrario* arra, hogy joga van előzetes bejelentés és engedélyezés nélkül lezárni a 2012. decemberi felvásárlást.

267 Norvég jogi tanácsadója ezen e-mailjének létezése semmilyen módon sem mentesítheti a felperest a felelőssége alól.

268 Ugyanezen jogi tanácsadó 2012. december 14-én 10 óra 2 perckor e-mailt küldött az F. ügyvédi iroda jogi tanácsadójának, amely a következőképpen szólt:

„A [Morpol]-projekttel kapcsolatos tárgyalások már majdnem lezárultak, és meglehetősen biztosak vagyunk abban, hogy a nap folyamán megállapodás születik, és hogy a délután végén aláírják [az SPA-t].

Csatolom a legutolsó tervezetet, hogy versenyjogi szempontból meg tudják vizsgálni, és észrevételeket tudjanak tenni rá.

Mindeddig senki nem koncentrált igazán e sajátos szempontra, ami nem szokatlan. Emellett egy olyan fázisba értünk, amikor már nem igazán szeretnék további változtatásokat eszközölni a szövegen, mivel ez könnyen eltérítheti a feleket.

Megkérhetném tehát Önöket, hogy nézzék át a szöveget, és csak olyan észrevételekkel és módosítási javaslatokkal ellátva juttassák vissza hozzám, amelyeket mindenféleképpen szükségesnek ítélnek az uniós versenyjogon alapuló engedélyezési eljárással összefüggésben?

Ez természetesen elég sürgős, ezért nagyon hálás lennék, ha haladéktalanul tudnának foglalkozni vele.”

269 Ez az e-mail egyértelműen azt mutatja, hogy a felperes nem úgy járt el, ahogy egy körültekintő gazdasági szereplő tette volna. Kitűnik ugyanis belőle, hogy ezen e-mail elküldéséig, vagyis az SPA aláírásának napjáig „senki nem koncentrált igazán” a versenyjogi szempontra. Egy körültekintő gazdasági szereplő korábbi szakaszban koncentrált volna az ügylet versenyjogi szempontú kihatásaira.

270 Amikor ezzel kapcsolatban kérdést intéztek hozzá a tárgyaláson, a felperes rámutatott, hogy a 2012. december 14-i e-mail szerzője azonos a 2012. november 29-i e-mail szerzőjével, illetve hogy az utóbbi levél bizonyítja, hogy már e szakaszban gondolkodott a versenyjog kérdéséről. Ezenkívül rámutatott, hogy a felperes norvég jogi tanácsadója társasági jogra specializálódott ügyvéd, nem pedig versenyjoggal foglalkozó ügyvéd, és hogy 2012. december 14-én az F. ügyvédi iroda egy specialistájának tanácsát kérte.

271 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2012. november 29-i e-mail nem tartalmazza a felperes bejelentésekkel és az esetleges felfüggesztési kötelezettségekkel kapcsolatos kötelezettségeinek valódi elemzését (lásd a fenti 266. pontot). Noha igaz, hogy a norvég jogi tanácsadó gondolkodott a versenyjogi vetületen, rá kell mutatni, hogy saját maga is elismerte a 2012. december 14-i e-mailben, hogy addig senki „nem koncentrált igazán” e szempontra.

272 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy azáltal, hogy a tárgyalás során kijelentette, hogy norvég jogi tanácsadója társasági jogra specializálódott ügyvéd, nem pedig versenyjoggal foglalkozó ügyvéd, a felperes e jogi tanácsadót illetően legalábbis árnyalta azt a keresetlevél 71. pontjában szereplő állítást, amely szerint külső jogi tanácsadói rendkívül tapasztaltak a versenyjog kérdéseit illetően.

273 2012. december 14-én 22 óra 36 perckor az F. ügyvédi iroda jogi tanácsadója válaszolt a fenti 268. pontban idézett e-mailre, rámutatva többek között az alábbiakra:

„Csak egyetlen kérdés: nem tudtunk olyan rendelkezést találni, amely a szavazati jog gyakorlásának kérdésére vonatkozna, amíg az engedélyezési eljárás folyamatban van. Egyértelmű, hogy a vevő nem gyakorolhatja szavazati jogát az engedélyezést megelőzően.”

274 Ez a felperes két külső jogi tanácsadója között váltott e-mail nem tekinthető az összefonódás versenyjogi szempontú kihatásai valódi elemzésének, az F. ügyvédi iroda jogi tanácsadója pedig egyébként sem rendelkezett elegendő idővel ahhoz, hogy elvégezze ezt az elemzést.

275 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy sem a 2012. november 29-i e-mail, sem a 2012. december 14-i e-mail nem említi a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését.

276 A 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését kifejezetten megemlítő első dokumentum a felperes norvég jogi tanácsadójának 2012. december 18-i feljegyzése.

277 E feljegyzésben a jogi tanácsadó, miután idézte a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) és (2) bekezdésének szövegét, az alábbiakra mutatott rá:

„E megfontolásokból az következik, hogy a Marine Harvest megszerezheti a Morpol részvényeit, de nem gyakorolhatja az e részvényekhez fűződő szavazati jogokat, amíg a Bizottság nem engedélyezi az ügyletet. Ily módon a Marine Harvest nem gyakorolhatja jogait mint a Morpol részvényese, és így a gyakorlatban nem irányítja majd a társaságot, amíg meg nem kapja az engedélyt.”

278 E feljegyzés azonban nem tartalmazza a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdése alkalmazhatóságának valódi elemzését. A 139/2004 rendelet 7. cikke (1) és (2) bekezdése szövegének puszta idézése, és azon állítás, amely szerint a felperes megszerezheti a Morpol részvényeit, ha nem gyakorolja szavazati jogát, nem tekinthető ilyen elemzésnek, figyelemmel többek között arra a körülményre, hogy szövege szerint a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése nem alkalmazható. E feljegyzésben a felperes norvég jogi tanácsadója különösen nem hivatkozott egyetlen összefonódás fennállására a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdése állítólagos alkalmazhatóságának alátámasztása érdekében.

279 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy az SPA-t már 2012. december 14-én aláírták. Az SPA 7.1. cikke azt írta elő, hogy a lezárásnak a lehető leghamarabb, de legkésőbb az aláírást követő három munkanapon belül meg kell történnie. Ezenfelül a 7.2. cikk azt mondta ki, hogy a lezárás időpontjában a felperesnek bizonyítania kell, hogy megfizette a vételárat. Végül az SPA 7.3. cikke azt írta elő, hogy ebben az időpontban az eladóknak bizonyítaniuk kell, hogy átadták a részvényeket a felperes részére.

280 A 2012. december 18-i feljegyzést tehát egy olyan időpontban szerkesztették, amikor a felperes már kötelezettséget vállalt arra, hogy legkésőbb az SPA aláírását követő három munkanapon belül lezárja a felvásárlást.

281 Ami a Bizottság azon, a megtámadott határozat 146. pontjában szereplő, a felperes által vitatott megállapítását illeti, amely szerint a felperes nem terjesztett elő arra vonatkozó bizonyítékokat, hogy jogi tanácsadóitól 2012. december 18. előtt kapott a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazhatóságára vonatkozó értékelést, a következőkre kell rámutatni.

282 Az vitathatatlanul igaz, hogy a felperes a kifogásközlésre adott 2014. április 30-i válaszának 14. oldalán hallgatólagosan utalt arra, hogy norvég jogi tanácsadójától 2012. december 18-át megelőzően azt az információt kapta, amely szerint teljesülnek a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdése alkalmazásának feltételei. A felperes ugyanis kijelentette, hogy ezt az információt „írásban megismételték” e tanácsadó 2012. december 18-i feljegyzésében.

283 Ugyanakkor helytálló a Bizottság azon megállapítása, hogy a felperes „nem terjesztett elő arra vonatkozó bizonyítékokat”, hogy 2012. december 18-át megelőzően ilyen értékelést kapott. Noha ugyanis a felperes a kifogásközlésre adott válaszában hallgatólagosan utalt arra, hogy norvég jogi tanácsadójától 2012. december 18-át megelőzően azt az információt kapta, amely szerint teljesülnek a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdése alkalmazásának feltételei, e tekintetben semmilyen

bizonyítékot nem terjesztett elő. Nem csatolta többek között a kifogásközlésre adott válasza mellékleteként a fenti 264., 268. és 273. pontban hivatkozott 2012. november 29-i és december 14-i e-maileket, amelyeket mellékletként csatolt a keresetlevélhez.

284 Mindenesetre ezek az e-mailek nem kérdőjelezik meg a felperes gondatlanságát. Ami a 2012. november 29-i, a Törvényszék előtt benyújtott e-mailt illeti, emlékeztetni kell arra, hogy az nem említi a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését, és nem tartalmazza a felperes kötelezettségeinek valódi elemzését (lásd a fenti 264–266. pontot). Ugyanez vonatkozik az F. ügyvédi iroda jogi tanácsadójának 2012. december 14-i e-mailjére is (lásd a fenti 273–275. pontot).

285 Mindenesetre, még ha fel is tételezzük, hogy a felperes jogi tanácsadóitól 2012. december 18-át megelőzően azt az információt kapta, amely szerint alkalmazható a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése, ez nem kérdőjelezi meg azt a megállapítást, hogy a felperes magatartása gondatlan volt.

286 Egyrészt emlékeztetni kell arra, hogy a vállalkozás nem kerülheti el bírság kiszabását, ha a versenyszabályok megsértése abból ered, hogy valamely ügyvéd jogi tanácsának tartalma folytán e vállalkozás tévedett magatartása jogszerűségében (lásd a fenti 238. pontot).

287 Másrészt a felperes norvég jogi tanácsadójának 2012. december 14-i e-mailje, amelyre a felperes hivatkozik, nem bizonyítja a felperes gondosságát, hanem a gondatlanságára világít rá, mivel kitűnik belőle, hogy az SPA aláírásának napjáig „senki nem koncentrált igazán” a versenyjogi szempontra.

288 Ha a felperes körültekintő gazdasági szereplőként járt volna el, akkor megbizonyosodott volna arról, hogy az SPA aláírását megelőzően elkészült az SPA versenyjogi hatásainak teljes elemzése, annál is inkább, mivel az SPA azt írta elő, hogy a felvásárlás lezárásának legkésőbb az aláírását követő három munkanapon belül meg kell történnie.

289 A felperes hivatkozik továbbá az F. ügyvédi iroda ügyvédje által részére 2013. január 27-én küldött e-mailre. E tekintetben meg kell állapítani, hogy ezt az e-mailt a 2012. decemberi felvásárlás lezárását követően küldték el, és hogy az semmiképpen nem mentesítheti a felperest a felelőssége alól. Egyébként ez az e-mail nem tartalmazza a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt feltételek valódi elemzését, hanem lényegében e rendelkezés szövegének megismétlésére szorítkozik. Ez az e-mail különösen nem említi az „egyetlen összefonódás” fogalmát.

290 A fentiek összességéből az következik, hogy a Bizottság megalapozottan állapította meg, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértésére gondatlanságból került sor.

291 A második jogalapot tehát el kell utasítani.

C. A harmadik, a *ne bis in idem* általános elvének megsértésére alapított jogalapról

292 A felperes előadja, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban vele szemben két bírságot szabott ki egy és ugyanazon magatartás miatt, ezáltal megsértve a *ne bis in idem* általános elvét. Rámutat, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében előírt bejelentési kötelezettség megsértése szükségképpen az ugyanezen rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében előírt felfüggesztési kötelezettség megsértését vonja maga után. Álláspontja szerint a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése a különösebb jogsértés, míg ugyanezen rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése az általánosabb jogsértés, így a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértésébe beolvad ugyanezen rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése, vagy az legalábbis akadályát jelenti annak, hogy a Bizottság az utóbbi miatt külön bírságot szabjon ki.

293 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

1. A 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének, 7. cikke (1) bekezdésének és 14. cikke (2) bekezdése a) és b) pontjának viszonyára vonatkozó előzetes észrevételek

294 Rá kell mutatni, amint az a felperes is előadja és a Bizottság is elismeri, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében előírt bejelentési kötelezettség megsértése automatikusan a 139/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében előírt felfüggesztési kötelezettség megsértését vonja maga után. Ha ugyanis egy vállalkozás megsérti a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében előírt, az összefonódás megvalósítása előtti bejelentésére irányuló kötelezettséget, az azzal a következménnyel jár, hogy megsérti az összefonódásnak a bejelentése és engedélyezése előtti megvalósítására vonatkozó tilalmat.

295 Ennek a fordítottja ugyanakkor nem igaz. Ha ugyanis egy vállalkozás megvalósítása előtt bejelent egy összefonódást, de azt azelőtt valósítja meg, hogy a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánították volna, megsérti a 139/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését, a 4. cikk (1) bekezdését azonban nem.

296 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a 139/2004 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja rögzíti a bírság kiszabásának lehetőségét, egyrészt az e rendelet 4. cikkében előírt bejelentési kötelezettség megsértése, másrészt pedig az összefonódás ugyanezen rendelet 7. cikkét sértő megvalósítása miatt.

297 A fentiekből az következik, hogy amennyiben egy vállalkozás megsérti a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdését, akkor automatikusan megsérti ugyanezen rendelet 7. cikkének (1) bekezdését, ami e rendelet szövege szerint azt a lehetőséget vonja maga után, hogy a Bizottság bírságot szabhat ki mind a 139/2004 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja, mind ugyanezen rendelet 14. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján.

298 Meg kell jegyezni, hogy olyan helyzetről van szó, amely kizárólag a 139/2004 rendelet hatálybalépése óta áll fenn. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése az összefonódások bejelentését illetően már nem írja elő az összefonódások bejelentésére a megállapodás megkötésétől vagy a vételi ajánlat közzétételétől számított egyhetes határidőt, amelyet a 4064/89 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése tartalmazott (lásd a fenti 225. pontot).

299 A 4064/89 rendelet hatálya alatt lehetséges volt e rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése anélkül, hogy megsértették volna ugyanezen rendelet 7. cikkének (1) bekezdését. Egy olyan vállalkozás ugyanis, amely a megállapodás megkötését követő több mint egy hét elteltével jelentette be az összefonódást, de megvalósítása előtt megvárta a Bizottság engedélyét, megsértette a 4064/89 rendelet 4. cikkének (1) bekezdését, ugyanezen rendelet 7. cikkének (1) bekezdését viszont nem.

300 Az előírt szankciókat illetően rá kell mutatni, hogy a 4064/89 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint az ugyanezen rendelet 4. cikkének megfelelő bejelentés hiánya csak 1000 ECU-tól 50 000 ECU-ig terjedő bírsággal volt sújtható. A 4064/89 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését sértő összefonódás megvalósítása e rendelet 14. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján az érintett vállalkozások teljes forgalmának 10%-át meg nem haladó mértékű bírsággal volt sújtható.

301 Ezzel szemben a 139/2004 rendeletben a 4. cikkben előírt bejelentési kötelezettség megsértése már nem a rendelet 14. cikkének (1) bekezdésében, hanem 14. cikkének (2) bekezdésében szerepel, amit azt jelenti, hogy a 4. cikk (1) bekezdésének megsértése és a 7. cikk (1) bekezdésének megsértése miatti büntetések tételkerete immár azonos, és az érintett vállalkozások teljes forgalmának 10%-áig terjedő bírságok kiszabása lehetőségének felel meg.

302 Noha a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése tevési kötelezettséget ír elő (az összefonódás bejelentése annak megvalósítását megelőzően), ugyanezen rendelet 7. cikkének (1) bekezdése tartózkodási kötelezettséget tartalmaz (az összefonódás megvalósításától való tartózkodás annak bejelentését és engedélyezését megelőzően), a tevési kötelezettség megsértése automatikusan a

139/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében előírt tartózkodási kötelezettség megsértésével jár. A jelenlegi jogi háttér szerint ugyanis kizárólag az összefonódás megvalósulásának időpontjában állapítható meg véglegesen, hogy egy vállalkozás nem jelentette be az összefonódást annak megvalósítása előtt.

303 Ebből következik, hogy amikor egy vállalkozás megsérti a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdését, automatikusan megkezdődik a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése. Az összefonódás megvalósításának időpontjában ugyanis az érintett vállalkozás megsérti az összefonódás megvalósítása előtti bejelentésére irányuló, a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében előírt kötelezettséget, valamint az összefonódás bejelentése előtti megvalósításának ennek megfelelő, a 139/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében szereplő első esetben előírt tilalmát. Ezzel egyidejűleg megsérti az összefonódás engedélyezése előtti megvalósításának a 139/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében szereplő második esetben előírt tilalmát, mivel a be nem jelentett összefonódás nem nyilvánítható a belső piaccal összeegyeztethetőnek.

304 Ezzel összefüggésben rá kell mutatni, hogy a jelen ügyben nem vitatott, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése egyetlen időpontban megvalósuló jogsértés. Ugyanakkor a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése folyamatos jogsértés, amely addig tart, amíg az ügyletet a Bizottság nem nyilvánítja összeegyeztethetőnek a belső piaccal, amint azt a Bizottság a megtámadott határozat 128., 165. és 166. pontjában megállapította (lásd a 4064/89 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését illetően: 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 212. pont).

305 A jelen ügyben a Bizottság a megtámadott határozat 127. pontjában rámutatott, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértését és ugyanezen rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértését megalapozó magatartás egy és ugyanazon magatartás, vagyis egy közösségi léptékű összefonódás megvalósítása annak bejelentését és engedélyezését megelőzően. Egy, a Törvényszék által e tekintetben feltett írásbeli kérdésre válaszolva a Bizottság megerősítette, hogy nem vitatja, hogy az e két rendelkezés megsértésével járó tényállás a jelen ügyben azonos.

306 Meg kell állapítani, hogy a jelenlegi jogi háttér szokatlan, amennyiben a 139/2004 rendeletben két olyan cikk is van, amelynek megsértése ugyanazon szankciókeretben sújtható bírsággal, de amelyek esetében az első megsértése szükségképpen a második megsértését is maga utána vonja. Rá kell ugyanakkor mutatni, hogy a Bizottságnak ezt a jogi szabályozást kellett alkalmaznia, valamint hogy a felperes nem hivatkozik jogellenességi kifogásra a 139/2004 rendelet bizonyos rendelkezéseit illetően.

2. A ne bis in idem *elvének a jelen ügyben való alkalmazhatóságáról*

307 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a versenyjogi bírságok kiszabására irányuló eljárásokban a *ne bis in idem* elvét tiszteletben kell tartani. A versenyjog területén ezen elv tiltja, hogy egy vállalkozást olyan versenyellenes magatartás miatt marasztaljanak el vagy vonjanak újból eljárás alá, amely miatt vele szemben egy már meg nem támadható korábbi határozatban szankciót szabtak ki, vagy amellyel kapcsolatban egy ilyen határozatban megállapították a felelősségének hiányát (lásd: 2012. február 14-i Toshiba Corporation és társai ítélet, C-17/10, EU:C:2012:72, 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

308 A Bíróság versenyjogi ügyekben úgy ítélte meg, hogy a *ne bis in idem* elvének alkalmazása három feltételtől függ: a tényállás azonossága, a jogsértés elkövetőjének azonossága és a védett jogi tárgy azonossága (lásd: 2012. február 14-i Toshiba Corporation és társai ítélet, C-17/10, EU:C:2012:72, 97. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

309 A fenti 307. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a *ne bis in idem* elvének két része van. Tiltja azt is, hogy valamely vállalkozást újból „eljárás alá vonjanak”, illetve azt is, hogy e vállalkozást újból „elmarasztalják”. Ugyanakkor a fenti 307. pontban idézett megfogalmazás szerint mindkét eset előfeltétele, hogy „egy már meg nem támadható korábbi határozatban” a szóban forgó vállalkozással szemben szankciót szabtak ki, vagy megállapították a felelősségének hiányát.

310 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Senki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.”

311 E cikk szintén két részt tartalmaz, mégpedig a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalmát (büntetőeljárás alá vonható vagy büntethető). Ezenkívül rá kell mutatni, hogy e cikk egyértelműen „jogerős” ítéletre hivatkozik, anélkül hogy különbséget tenne a két rész között. Ezenfelül utal arra, hogy az érintett személyt „már” felmentették vagy elítélték, ami megerősíti azt, hogy szükségképpen korábbi ítéletről van szó.

312 A *ne bis in idem* elvét vitathatatlanul alkalmazni kell a versenyjogi bírságok kiszabására irányuló eljárásokban, függetlenül attól, hogy e bírságokat büntetőjogi jellegűnek minősítjük-e, vagy sem. Ezenkívül a versenyjog területén, ahol a Bizottság szabja ki a bírságokat, a bírságot kiszabó „ítélet” megléte nem szükséges. Amint az a fenti 307. pontban idézett megfogalmazásban is tükröződik, elegendő, hogy fennálljon egy már meg nem támadható korábbi „határozat”. Ily módon pusztán egy olyan, bírságot kiszabó bizottság határozat megléte, amelyet határidőn belül nem vitattak, és amely így már nem támadható meg, elegendő ahhoz, hogy alkalmazni lehessen a *ne bis in idem* elvét. Ugyanakkor az Alapjogi Charta 50. cikkéből kitűnő „jogerős” elem szintén alkalmazandó a versenyjogban, amint az a „már meg nem támadható korábbi határozat” megfogalmazásból kitűnik.

313 Ezt követően az EJEE 7. kiegészítő jegyzőkönyve 4. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„Ha valakit egy állam büntető törvényének és büntető eljárási törvényének megfelelően egy bűncselekmény kapcsán már jogerősen felmentettek vagy elítéltek, e személlyel szemben ugyanennek az államnak az igazságszolgáltatási szervei ugyanezen bűncselekmény miatt nem folytathatnak büntetőeljárást, és vele szemben abban büntetést nem szabhatnak ki.”

314 E rendelkezés is két részt tartalmaz, azaz a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalmát (büntetőeljárás folytatása vagy büntetés kiszabása), és szintén előfeltétele a „jogerős” ítélet fennállása. Ezenfelül e rendelkezés utal arra, hogy az érintett személyt „már” felmentették vagy elítélték, ami megerősíti azt, hogy szükségképpen korábbi ítéletről van szó.

315 E rendelkezések szövege tehát nem vonatkozik arra a helyzetre, amelyben egy hatóság két szankciót szab ki egy és ugyanazon határozatban, mint a jelen ügyben is.

316 Ez megfelel a *ne bis in idem* elve céljának. Ezen elv szerint ugyanis, ha a bűncselekmény elkövetőjét büntetőeljárás alá vonták és megbüntették, akkor tudnia kell, hogy büntetése végrehajtásával megbűnhődött vétkéért, és nem kell további szankcióktól tartania (Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok Gözütok és Brügge ügyre vonatkozó indítványa, C-187/01 és C-385/01, EU:C:2002:516, 49. pont).

317 Két szankció kiszabása egy és ugyanazon határozatban nem ellentétes e céllal. Amint ugyanis arra a Bizottság rámutatott – egy e tekintetben a feleknek feltett írásbeli kérdésre válaszolva –, amennyiben két szankciót egy és ugyanazon határozatban szabnak ki, az érintett a továbbiakban biztos lehet abban, hogy ugyanazon jogsértésért nem fognak újból szankciót alkalmazni vele szemben.

318 Az vitathatatlanul igaz, hogy a keresetlevélben a felperes nem kifejezetten a *ne bis in idem* elvére, hanem a *nemo debet bis puniri pro uno delicto* elvére hivatkozott. A felperes ugyanakkor a Törvényszék által e tekintetben feltett írásbeli kérdésre válaszolva megerősítette, hogy az általa hivatkozott elv megfelel a *ne bis in idem* elve második részének, vagyis a kétszeres büntetés tilalmának, valamint hogy nem egy, a *ne bis in idem* elvétől elkülönülő elvre hivatkozik. A Bizottság a Törvényszék által feltett írásbeli kérdésekre válaszolva szintén megerősítette, hogy a *nemo debet bis puniri pro uno delicto* elve megfelel a *ne bis in idem* elve második részének.

319 Meg kell állapítani, hogy a *ne bis in idem* elve nem alkalmazandó a jelen ügyre, mivel a szankciókat ugyanazon hatóság egy és ugyanazon határozatban szabta ki.

320 Ezt az eredményt nem kérdőjelezik meg a felperes érvei, ahogy az uniós bíróságok, illetve az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) ítélkezési gyakorlata sem.

321 A felperes a Törvényszék által feltett írásbeli kérdésekre válaszolva azt állította, hogy az uniós bíróságok állandó versenyjogi ítélkezési gyakorlatában több példa is szerepel arra, hogy a *ne bis in idem* elvét alkalmazták olyan esetben, amikor több bírságot egy és ugyanazon határozatban szabtak ki.

322 E tekintetben a felperes először a 2011. július 21-i Beneo-Orafti ítéletre (C-150/10, EU:C:2011:507) hivatkozik. Állítása szerint ezen ítélet 68. pontjából kitűnik, hogy a Bíróság a *ne bis in idem* elvét alkalmazta azon kérdés vizsgálata során, hogy a *ne bis in idem* elvével ellentétes-e a Közösségen belül a cukoripar szerkezetátalakítására szolgáló ideiglenes rendszer megállapításáról szóló 320/2006/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2006. június 27-i 968/2006/EK bizottsági rendelet (HL 2006. L 176., 32. o.) 26. cikkének (1) bekezdése és 27. cikke szerinti intézkedések együttes alkalmazása.

323 Ugyanakkor rá kell mutatni, hogy ebben az ügyben a Bíróság megállapította, hogy a *ne bis in idem* elvét nem kell alkalmazni, mivel az ügyben szereplő három intézkedésből csak egy minősülhet szankciónak (2011. július 21-i Beneo-Orafti ítélet, C-150/10, EU:C:2011:507, 74. pont). Mivel a Bíróság más okból elvetette a *ne bis in idem* elvének alkalmazhatóságát, egyszerűen nem döntött arról a kérdésről, hogy ezen elv alkalmazandó-e olyan helyzetben, amelyben egy és ugyanazon határozatban szabnak ki több szankciót, vagy amelyben egy második szankciót szabnak ki, noha az első szankciót kiszabó határozat még nem emelkedett jogerőre.

324 Amennyiben a felperes Bot főtanácsnok Beneo-Orafti ügyre vonatkozó indítványára (C-150/10, EU:C:2011:164) hivatkozik, elegendő annyit megállapítani, hogy a Bíróság nem követte ezt az indítványt a *ne bis in idem* elvének alkalmazhatóságát illetően.

325 Másodszor a felperes a 2006. december 13-i FNCBV és társai kontra Bizottság ítéletre (T-217/03 és T-245/03, EU:T:2006:391) hivatkozik. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy felperesei arra hivatkoztak, hogy a Bizottság megsértette a *ne bis in idem* elvét, amikor egyetlen határozatban bírságokat szabott ki több szervezettel szemben, amelynek tagjai részben azonosak voltak. E felperesek szerint az említett tagokat ennélfogva közvetve több bírság sújtotta.

326 A Törvényszék a 2006. december 13-i FNCBV és társai kontra Bizottság ítélet (T-217/03 és T-245/03, EU:T:2006:391) 344. pontjában annak megállapítására szorítkozott, hogy a jogsértők azonossága nem teljesül, mivel a megtámadott határozat nem szankcionálta többször ugyanazon jogalanyokat vagy személyeket ugyanazon tényállás miatt, így a *ne bis idem* elve nem sérült. A Törvényszék tehát nem döntött arról a kérdésről, hogy a *ne bis idem* elve alkalmazható-e abban az esetben, ha több szankciót szabtak ki egy és ugyanazon határozatban.

327 Az ezen ítélettel szemben benyújtott fellebbezést elbíráló ítéletben, vagyis a 2008. december 18-i Coop de France bétail et viande és társai kontra Bizottság ítéletben (C-101/07 P és C-110/07 P, EU:C:2008:741, 130. pont), amelyre szintén hivatkozik a felperes, a Bíróság a Törvényszék megközelítésének helybenhagyására szorítkozott.

328 Harmadszor a felperes a 2011. október 5-i Transcatab kontra Bizottság ítéletre (T-39/06, EU:T:2011:562) hivatkozik. Ebben az ítéletben a Törvényszék azt állapította meg, hogy nem sérült a *ne bis idem* elve, mivel nem állt fenn sem a tényállás, sem a jogsértők azonossága (lásd ezen ítélet 255–259. pontját). A Törvényszék nem döntött arról a kérdésről, hogy a *ne bis idem* elve alkalmazható-e abban az esetben, ha több bírságot szabtak ki egy és ugyanazon határozatban.

329 Végül a felperes a 2012. február 14-i Toshiba Corporation és társai ítéletre (C-17/10, EU:C:2012:72) hivatkozik. Előadja, hogy ebben az ítéletben a *ne bis idem* elvét a Bizottság 2007. január 24-i határozatára alkalmazták, amely még nem emelkedett jogerőre, legalábbis a Toshibát és más jelentősebb címzetteket illetően, még a Bíróság ítélete meghozatalának időpontjában, 2012. február 14-én sem.

330 Rá kell ugyanakkor mutatni, hogy a 2012. február 14-i Toshiba Corporation és társai ítéletben (C-17/10, EU:C:2012:72, 98–103. pont) a Bíróság egy másik ok, a tényállás azonosságának hiánya miatt vetette el a *ne bis idem* elvének alkalmazhatóságát.

331 A felperes ezenkívül azt állítja, hogy a 2012. február 14-i Toshiba Corporation és társai ítéletben (C-17/10, EU:C:2012:72) a Bíróság „[a bizottsági] határozat elfogadásától” kezdve alkalmazta a *ne bis in idem* elvét. Meg kell állapítani, hogy vitathatatlanul igaz, hogy ezen ítélet 103. pontjában a Bíróság „a hivatkozott nemzeti versenyhatóság határozathozatalát megelőzően elfogadott bizottsági határozat[ra]” utal, nem pedig egy ezen időpontot megelőzően „jogerőre emelkedett” határozatra. Ugyanakkor ezen ítélet 94. pontjában a Bíróság egyértelműen rámutat, hogy a *ne bis in idem* elve tiltja, „hogy a Bizottság valamely vállalkozást olyan versenyellenes magatartásért újból szankcionáljon vagy eljárás alá vonjon, amely miatt a Bizottság egy meg nem támadható korábbi határozatában már szankciót szabott ki vele szemben, vagy amellyel kapcsolatban megállapította felelősségének hiányát”. Ebből az ítéletből tehát egyértelműen kitűnik, hogy a *ne bis in idem* elve nem alkalmazható korábbi jogerős határozat hiányában.

332 Meg kell állapítani, hogy a felperes nem jelöli meg az uniós bíróságok egy olyan ítéletét sem, amelyben a *ne bis in idem* elvének megsértését állapították volna meg olyan helyzetben, amelyben egy és ugyanazon határozatban szabtak ki több szankciót, vagy amelyben egy második szankciót szabtak ki azelőtt, hogy az első szankciót kiszabó határozat jogerőre emelkedett volna.

333 Ami az EJEB ítélkezési gyakorlatát illeti, abból egyértelműen kitűnik, hogy a *ne bis in idem* elve nem alkalmazható olyan helyzetben, amelyben egy és ugyanazon határozatban szabnak ki több szankciót.

334 Ily módon az EJEB 2006. december 7-i Hauser-Sporn kontra Ausztria ítéletéből (CE:ECHR:2006:1207JUD003730103) kitűnik, hogy pusztán az a tény, hogy egy cselekmény egynél több jogsértést valósít meg, nem ellentétes az EJEE 7. kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikkével. Ugyanezen ítélet szerint az EJEB álláspontja az, hogy kizárólag abban az esetben kell megvizsgálni, hogy a jogsértések lényeges elemei azonosak-e, ha az ugyanazon a tényálláson alapuló több jogsértés miatt egymás után, vagyis az egyik ügyben a másikban hozott jogerős határozatot követően indul eljárás.

335 Egyébként az EJEB 2015. február 17-i Boman kontra Finnország ítéletében (CE:ECHR:2015:0217JUD004160411) rámutatott, hogy:

„[Az EJEE] 7. kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikke annak megtiltását célozza, hogy ismét megindítsák azokat a büntetőeljárásokat, amelyek keretében »jogerős« határozatot hoztak.

[…]

A rendes jogorvoslattal megtámadható határozatok nem tartoznak [az EJEE] 7. kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikkében rögzített garancia hatálya alá, amíg az e jogorvoslatra nyitva álló határidő le nem járt.”

336 A felperes a Törvényszék által feltett írásbeli kérdésekre válaszolva elismerte, hogy egymást követő szankciók esetén az EJEB akkor alkalmazta a *ne bis in idem* elvét, ha az első szankciót kiszabó határozat jogerőre emelkedett.

337 Azt állítja ugyanakkor, hogy az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlata kiterjedtebb védelmet biztosít a kétszeres büntetéssel szemben, ezt az elvet a határozat elfogadásától kezdve alkalmazva, még akkor is, ha az még nem emelkedett jogerőre.

338 Ennek az érvnek nem lehet helyt adni. A fenti 307. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy a *ne bis in idem* elve „tiltja, hogy egy vállalkozást olyan versenyellenes magatartás miatt marasztaljanak el vagy vonjanak újból eljárás alá, amely miatt vele szemben egy már meg nem támadható korábbi határozatban szankciót szabtak ki, vagy amellyel kapcsolatban egy ilyen határozatban megállapították a felelősségének hiányát”. Amint az a fenti 322–332. pontból kitűnik, ezt az elvet nem kérdőjelezi meg a felperes által hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

339 Végül meg kell jegyezni, hogy a keresetlevélben a felperes utalt a beszámítás elvére (Anrechnungsprinzip) is. A felperes a Törvényszék által feltett írásbeli kérdésekre válaszolva kijelentette, hogy a harmadik jogalap a *ne bis in idem* elvének megsértésén alapul, valamint hogy a beszámítás elve elkülönülő, de a *ne bis in idem* elvéhez kapcsolódó elvet jelent, továbbá hogy a beszámítás elvét olyan esetekben alkalmazták, amikor a *ne bis in idem* elve nem volt teljes mértékben alkalmazható. A felperes ezenkívül rámutatott, hogy álláspontja szerint a jelen ügyben nem merül fel a beszámítás elvének alkalmazása, mivel a *ne bis in idem* elvét kell alkalmazni. Előadja, hogy mindenesetre, még ha a Törvényszék úgy is döntene, hogy fennállnak a jelen ügyben a beszámítás elve alkalmazásának indokai, az eredmény akkor is kétségkívül ugyanaz lenne, vagyis az, hogy az első bírság összegét le kell vonni a másodikéból.

340 Rá kell mutatni, hogy a beszámítás elvét a versenyjog területén a valamely tagállamban vagy harmadik államban kiszabott bírságokkal kapcsolatos helyzetekben már tárgyalták.

341 Az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítéletben (14/68, EU:C:1969:4), amelyet egy olyan időpontban hoztak, amikor az 1/2003 rendelet még nem volt hatályban (lásd az európai versenyhálózat létrehozását követő helyzetet illetően: 2011. július 13-i ThyssenKrupp Liften Ascenseurs kontra Bizottság ítélet, T-144/07, T-147/07–T-150/07 és T-154/07, EU:T:2011:364, 187. pont) a Bíróság a következőket mondta ki. A tagállamok versenyhatóságai főszabály szerint belső joguk alapján felléphetnek egy kartellel szemben, még akkor is, ha ugyanazon kartell ellen párhuzamos eljárás van folyamatban a Bizottság előtt. Az említett ítélet 11. pontjában rámutatott arra is, hogy noha a kettős eljárás lehetősége a szankciók halmozódásához vezethet, a méltányosság általános követelménye megköveteli, hogy az esetleges szankció megállapítása során az összes „korábbi megtorló határozatot” figyelembe vegyék (lásd még ebben az értelemben: 1995. április 6-i Sotralentz kontra Bizottság ítélet, T-149/89, EU:T:1995:69, 29. pont). A Bíróság ezenkívül az 1972. december 14-i Boehringer Mannheim kontra Bizottság ítélet (7/72, EU:C:1972:125) 3. pontjában rámutatott, hogy a bírság összegének megállapításakor a Bizottság köteles figyelembe venni azokat a szankciókat, amelyeket ugyanaz a vállalkozás ugyanazon cselekmény miatt „már” megfizetett, amennyiben olyan szankciókról van szó, amelyeket egy tagállam kartelljogának megsértése miatt szabtak ki.

342 Egy olyan elvről van tehát szó, amely akkor alkalmazandó, ha van „korábbi megtorló határozat”, vagy másként fogalmazva abban az esetben, ha ugyanazon vállalkozás ugyanazon tényállás miatt „már” elszenvedett valamely tagállam kartelljogának megsértése miatt kiszabott szankciót, nem pedig abban

az esetben, ha ugyanazon hatóság egy és ugyanazon határozatban két bírságot szabott ki. Egyébként teljesen helyénvaló, ha az ilyen típusú helyzeteket eltérően kezelik. Amikor ugyanis a Bizottság és a tagállami hatóság szankciókat szab ki ugyanazon kartell miatt, fennáll a veszélye annak, hogy az egyes bírságok külön-külön arányosak lesznek, de a két bírság együttesen aránytalannak bizonyul, amennyiben nem veszik figyelembe az első bírság létezését a második bírság megállapítása során. Ugyanakkor, abban az esetben, ha több bírságot szabnak ki egy és ugyanazon határozatban, a Bizottság gondoskodni tud arról, hogy e két bírság együttesen arányos legyen, és a Törvényszék is meg tudja vizsgálni ezt a kérdést.

343 Végül a felperes a Törvényszék által feltett írásbeli kérdésekre válaszolva előadja, hogy figyelemmel az egyenlő bánásmód és az arányosság elveire, a kétszeres büntetés alkalmazása ugyanazon magatartás miatt ugyanolyan igazságtalan a párhuzamos eljárásokban, mint az egymást követő eljárások során. Ennek az érvnek nem lehet helyt adni. Az ugyanazon hatóság által egy és ugyanazon határozatban kiszabott két szankció esetében ugyanis e hatóság gondoskodni tud arról, hogy a szankciók együttesen arányosak legyenek, a bíróság pedig szintén meg tudja vizsgálni az együttesen figyelembe vett szankciók arányosságát (lásd a fenti 342. pontot). Az ugyanazon hatóság által egy és ugyanazon határozatban ugyanazon magatartás miatt kiszabott két szankció alkalmazását tehát önmagában nem lehet ellentétesnek tekinteni az egyenlő bánásmód és az arányosság elveivel.

344 A fentiek összességére figyelemmel a *ne bis in idem* elve és a beszámítás elve nem alkalmazandó olyan helyzetben, ha több szankciót szabnak ki egy és ugyanazon határozatban, még akkor sem, ha e szankciókat azonos tényállás miatt alkalmazzák. Valójában, ha ugyanazon magatartás több, bírsággal sújtható rendelkezést is megsért, az a kérdés, hogy kiszabható-e több bírság egy és ugyanazon határozatban, nem a *ne bis in idem* elve körébe tartozik, hanem a halmazatot szabályozó elvek hatálya alá (lásd a halmazathoz kapcsolódó problémákat illetően a lenti 345–373. pontot).

3. A felperes halmazatra vonatkozó érveiről

345 A felperes előadja, hogy a nemzetközi jog és a német jog szerint a „látszólagos halmazat” vagy „hamis halmazat” (unechte Konkurrenz) elve azt jelenti, hogy amennyiben egy cselekmény látszólag két jogszabályi rendelkezés hatálya alá tartozik, az elsődlegesen alkalmazandó rendelkezés kizár minden más rendelkezést a szubszidiaritás, a konszumpció vagy a specialitás elve alapján, továbbá hogy számos más tagállam alkalmazza valamilyen formában a látszólagos halmazat elvét. Álláspontja szerint néhány más tagállam kifejezetten nem alkalmazza a látszólagos halmazat vagy hamis halmazat fogalmát, de szintén tiltja a kétszeres szankciót a súlyosabb jogsértés és az előbbi részét képező enyhébb jogsértés esetén.

346 A jelen ügyben szereplő rendelkezéseket illetően a felperes közelebbről előadja, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése a különösebb jogsértés, míg e rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése az általánosabb jogsértés, így a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértésébe beolvad az e rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése, vagy az legalábbis megakadályozza, hogy a Bizottság az utóbbi miatt külön bírságot szabjon ki.

347 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

348 Meg kell állapítani, hogy az uniós versenyjogban nem léteznek sajátos szabályok a halmazatot illetően. Meg kell tehát vizsgálni a felperesnek a nemzetközi jog és a tagállamok jogrendjeinek alapelveire alapított érveit.

349 Emlékeztetni kell arra, hogy a felperes érvelése szerint (lásd a fenti 345. pontot) az „elsődlegesen alkalmazandó rendelkezés” kizár minden más rendelkezést.

350 E tekintetben a Bizottság megalapozottan hangsúlyozza, hogy a jogalkotó nem mondta ki, hogy az egyik jogsértés súlyosabb, mint a másik, mivel a 139/2004 rendelet 14. cikke (2) bekezdése a) és b) pontjának megfelelően mindkettőre ugyanaz a felső érték vonatkozik. Nem lehet tehát úgy tekinteni, hogy e rendelkezések egyike „elsődlegesen alkalmazandó”.

351 A felperes azon érvét illetően, amely szerint a 4. cikk (1) bekezdésének megsértése a különösebb jogsértés, amelybe beolvad a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése, ezenkívül a következőkre kell rámutatni.

352 Emlékeztetni kell arra, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése egyetlen időpontban megvalósuló jogsértés, míg a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése folyamatos jogsértés, amely akkor kezdődik, amikor a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértésére sor kerül (lásd a fenti 304. pontot).

353 Egyébként rá kell mutatni, hogy az eljárások időtartamának korlátozásáról, valamint az Európai Gazdasági Közösség szállításra és versenyre vonatkozó szabályai alapján kezdeményezett szankciók végrehajtásáról [helyesen: az Európai Gazdasági Közösség szállításra és versenyre vonatkozó szabályai alapján folytatott eljárásokra és az azokban kiszabott szankciók végrehajtására vonatkozó elévülési időkről] szóló, 1974. november 26-i 2988/74/EGK tanácsi rendelet (HL 1974. L 319., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 1. kötet, 61. o.) 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint az elévülési idő három év a vállalkozások bejelentéseire vonatkozó rendelkezések megsértése esetén. Ebből következik, hogy az elévülési idő három év a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése esetén. Ezzel szemben a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése esetén a 2988/74 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján az elévülési idő öt év (lásd analógia útján: 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 209. pont).

354 A felperes okfejtésének követése azt eredményezné, hogy a mind a bejelentési kötelezettséget, mind az összefonódás engedélyezését megelőző megvalósításának tilalmát megsértő vállalkozás előnyösebb helyzetben lenne ahhoz a vállalkozáshoz képest, amely csak az összefonódás engedélyezését megelőző megvalósításának tilalmát sérti meg.

355 Egy olyan vállalkozás ugyanis, amely megvalósítása előtt bejelent egy összefonódást, de azt megvalósítja az engedély megszerzése előtt, a 139/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésével együttesen értelmezett 14. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján sújtható bírsággal. Így tehát olyan folyamatos jogsértés miatt lehet vele szemben szankciót alkalmazni, amely addig tart, míg az ügyletet a Bizottság nem nyilvánítja összeegyeztethetőnek a belső piaccal, és amely esetében ötéves elévülési idő alkalmazandó.

356 Amennyiben ugyanez a vállalkozás be sem jelentette az összefonódást annak megvalósítása előtt, a Bizottság a felperes okfejtése szerint kizárólag a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdésével együttesen értelmezett 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján szabhat ki bírságot. A vállalkozást tehát csak egyetlen időpontban megvalósuló jogsértés miatt lehetne szankcióval sújtani, amelyre csupán hároméves elévülési idő vonatkozik. Ez azt jelentené, hogy egy vállalkozás előnyösebb helyzetbe kerülne, ha az összefonódás engedélyezése előtti megvalósításának tilalmán kívül a bejelentésére vonatkozó kötelezettséget is megsérti.

357 Ugyanakkor kizárt a 139/2004 rendelet olyan értelmezése, amely ilyen abszurd eredményre vezetne.

358 Nem lehet tehát helyt adni a felperes azon érvének, amely szerint a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése a különösebb jogsértés, amelybe beolvad a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése.

359 Ezt az eredményt nem kérdőjelezik meg a felperesnek a tárgyalás során annak megkérdőjelezése érdekében felhozott érvei, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdését érintő jogsértésekre csak hároméves elévülési idő vonatkozik. A 2988/74 rendelet 1. cikke (1) bekezdése a) pontjának igen egyértelmű szövege szerint ugyanis az elévülési idő három év a vállalkozások bejelentéseire vonatkozó rendelkezések megsértése esetén.

360 Az a felperes által hangsúlyozott körülmény, hogy a jogalkotó megemelte a bejelentési kötelezettség megsértése esetén előírt bírságok felső határát, amikor a 139/2004 rendelet 14. cikkének (2) bekezdésében az érintett vállalkozások teljes forgalma 10%-ának megfelelő felső határt ír elő, szemben a 4064/89 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének a) pontjában előírt 50 000 ECU felső határral (lásd a fenti 300. pontot), nem változtat az elévülési időn, amelyet továbbra is a 2988/74 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja szabályoz.

361 Mindenesetre, még ha fel is tételezzük, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése esetén, illetve az ugyanezen rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése esetén az elévülési idő azonos, ez nem kérdőjelezi meg azt a végeredményben a felperes által sem vitatott körülményt, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése egyetlen időpontban megvalósuló jogsértés, míg az említett rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése folyamatos jogsértés. Még ebben az esetben is, az, ha úgy tekintjük, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése a különösebb jogsértés, amelybe beolvad az ugyanezen rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése, tehát azzal a következménnyel járna, hogy egy vállalkozás előnyösebb helyzetbe kerülne, ha az összefonódás engedélyezése előtti megsértésének tilalmán kívül a bejelentésére vonatkozó kötelezettséget is megsérti. Ha ugyanis követnénk a felperes okfejtését, azzal a vállalkozással szemben, amely csak az összefonódás engedélyezését megelőző megvalósításának tilalmát sérti meg, olyan folyamatos jogsértés miatt lehetne szankciót alkalmazni, amely addig tart, míg az ügyletet a Bizottság nem nyilvánítja összeegyeztethetőnek a belső piaccal, míg az összefonódás megvalósítása előtti bejelentésére vonatkozó kötelezettséget is megsértő vállalkozással szemben csak egyetlen időpontban megvalósuló jogsértés miatt lehetne szankciót alkalmazni. Az utóbbi vállalkozás tehát előnyösebb helyzetben lenne az előbbihez képest egyrészt a jogsértés időtartamát, másrészt pedig az elévülési idő kezdetét illetően. A felperes érvének tehát nem lehet helyt adni.

362 Meg kell tehát állapítani, hogy a Bizottság megalapozottan szabott ki szankciót a felperessel szemben e két rendelkezés megsértése miatt.

363 Ezt az eredményt nem kérdőjelezik meg a felperes által előadott egyéb érvek.

364 A felperes azt állítja, hogy „a nemzetközi bíróságok ítélkezési gyakorlata tiltja valamely személy kétszeres büntetését egy olyan rendelkezés megsértése miatt, amelyet nem lehet egy másik rendelkezés megsértése nélkül megsérteni”. E tekintetben hivatkozik a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék (a továbbiakban: ICTY) és a ruandai nemzetközi büntetőtörvényszék ítéleteire.

365 A felperes többek között az ICTY ügyész kontra Vidoje Blagojević & Dragan Jokić ítéletére (IT-02-60-T. sz. ügy, 2005. január 17., 799. pont) hivatkozik, amely a következőket mondja ki:

„[A]z Alapokmány különböző rendelkezései alapján csak akkor kerülhet sor ugyanazon magatartás miatt több bűncselekményben való bűnösség megállapítására, ha minden ilyen rendelkezés tartalmaz olyan egyértelműen elkülönülő elemet, amely a másikból hiányzik. […] A különösebb bűncselekménybe beolvad a kevésbé különös bűncselekmény, mivel az előbbi elkövetése szükségképpen az utóbbi elkövetésével jár.”

366 A ICTY ügyész kontra Dragoljub Kunarac, Radomir Kovač és Zoran Vuković ítéletéből (IT-96-23. és IT-96-23/1-A. sz. ügy, 2002. június 12., 168. pont) az következik, hogy e megközelítés jelentős mértékben a Supreme Court of the United States (az Egyesült Államok legfelsőbb bírósága) Blockburger kontra Egyesült Államok ítéletén (284 U.S. 299 [1932]) alapul.

367 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy Alfred Musema kontra ügyész ítéletében (ICTR-96-13-A. sz. ügy, 2001. november 16., 360. pont) a ruandai nemzetközi büntetőtörvényszék megállapította, hogy az azonos tényálláson alapuló többes elítélés kérdésével kapcsolatos nemzeti megközelítések eltérnek.

368 Rá kell mutatni arra, hogy pusztán az, hogy az ICTY a büntető szankciókat megállapító ítéletei esetében egy adott, az Egyesült Államok jogából eredő vizsgálati szempontot alkalmaz, egyáltalán nem jelenti azt, hogy a Bizottság vagy az uniós bíróságok kötelesek lennének ugyanezen szempont alkalmazására. Hangsúlyozni kell, hogy az ICTY nem a nemzeti szinten hozott határozatok vagy ítéletek alapvető jogoknak való megfelelését vizsgálja. Pusztán az általa alkalmazott büntető szankciók céljából rögzíti azokat az elveket, amelyeket abban az esetben alkalmaz, ha ugyanazon cselekmény több büntetőjogi rendelkezést is sért. Az ICTY tehát pusztán saját ítéletei szempontjából határozta meg azt a megközelítést, amelyet a legmegfelelőbbnek ítélt. Ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy az ICTY egy olyan általános nemzetközi jogi elvet mondott ki, amelyet valamennyi államnak vagy az Uniónak követnie kellene. Ugyanez vonatkozik a ruandai nemzetközi büntetőtörvényszék ítélkezési gyakorlatára is.

369 El kell tehát utasítani a felperesnek az ICTY és a ruandai nemzetközi büntetőtörvényszék ítélkezési gyakorlatára alapított érveit.

370 A felperes ezenkívül azt állítja, hogy a *ne bis in idem* elvének célja „az olyan magatartás miatt kiszabott szankciók halmozódásának megakadályozása, amely, mint a jelen ügyben is, egyidejűleg sért elkülönülő jogszabályi rendelkezéseket”.

371 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy nem a *ne bis in idem* elvének körébe tartozó kérdésről van szó. Ezenkívül a halmazatra vonatkozó szabályok nem tiltják általános jelleggel azt, hogy egy vállalkozással szemben több elkülönülő jogszabályi rendelkezés megsértése miatt szankciót alkalmazzanak, még akkor sem, ha e rendelkezéseket ugyanazon magatartással sértették meg.

372 A felperes pusztán a „látszólagos halmazat” vagy „hamis halmazat” elvére hivatkozik, ami azt jelenti, hogy amennyiben egy cselekmény látszólag két jogszabályi rendelkezés hatálya alá tartozik, az elsődlegesen alkalmazandó rendelkezés kizár minden más rendelkezést (lásd a fenti 345. pontot). Ezen elv alkalmazása azonban azt feltételezi, hogy létezik egy „elsődlegesen alkalmazandó rendelkezés”. Ha a jelen ügyhöz hasonlóan nincs ilyen rendelkezés, akkor az elkülönülő jogszabályi rendelkezések egyidejű megsértése alaki halmazatot jelent.

373 Mivel a jelen ügyben nincs elsődlegesen alkalmazandó rendelkezés, el kell utasítani a felperes érvelését.

374 A fentiek összességéből az következik, hogy a harmadik jogalapot el kell utasítani.

D. A negyedik, nyilvánvalóan téves jogalkalmazásra és ténybeli tévedésre alapított jogalapról, amennyiben a felperessel szemben bírságokat szabtak ki

375 A negyedik jogalap két részre oszlik, ezek közül az első a jogbiztonság és a *nullum crimen, nulla poena sine lege* elvének megsértésén, míg a második az egyenlő bánásmód általános elvének megsértésén alapul.

1. Az első, a jogbiztonság és a nullum crimen, nulla poena sine lege *elvének megsértésén alapuló részről*

376 A felperes előadja, hogy a jelen ügyben a bírság kiszabása sérti az Alapjogi Charta 49. cikkének (1) bekezdését, illetve az EJEE 7. cikkének (1) bekezdését, amelyek szerint a törvénynek egyértelműen meg kell határoznia a bűncselekményeket és az azokat sújtó büntetéseket. A felperes szerint a

139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének a megtámadott határozatban szereplő értelmezése olyan tág fogalmak és homályos feltételek alkalmazásával jár, hogy a szóban forgó büntető rendelkezés nem rendelkezik az EJEE által az egyértelműség és a joghatások előreláthatósága terén megkövetelt tulajdonságokkal.

377 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a bűncselekmények és büntetések törvényességének elve (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) megköveteli, hogy a törvény világosan meghatározza a jogsértéseket és az azokat megtorló büntetéseket. E feltétel akkor teljesül, ha a jogalany – a releváns rendelkezés megfogalmazásából, szükség esetén a bíróságok által nyújtott értelmezés segítségével – megtudhatja, hogy mely cselekmények és mulasztások vonják maguk után a büntetőjogi felelősségét (lásd: 2015. október 22-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítélet, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

378 Szintén az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a törvényesség elve egyaránt vonatkozik a büntetőjogi jellegű normákra, valamint a közigazgatási szankciót kiszabó, illetve annak kiszabását lehetővé tévő külön közigazgatási eszközökre is, illetve hogy nemcsak a jogsértés tényállási elemeit megállapító rendelkezésekre, hanem az e rendelkezések megsértésének következményeit meghatározó rendelkezésekre is alkalmazandó (lásd: 2006. szeptember 27-i Jungbunzlauer kontra Bizottság ítélet, T-43/02, EU:T:2006:270, 72. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

379 A jelen ügyben emlékeztetni kell arra, hogy a felperessel szemben a 139/2004 rendelet 14. cikke (2) bekezdése a) és b) pontjának megfelelően a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértése miatt szabtak ki bírságot (lásd a fenti 199. pontot). E rendelkezések szövege egyértelmű. E rendelkezések egyike sem tartalmaz tág fogalmakat, sem homályos szempontokat.

380 A felperes lényegileg a 139/2004 rendelet 7. cikke kivételt előíró (2) bekezdésének nem egyértelmű voltára hivatkozik.

381 E tekintetben rá kell mutatni, hogy még ha fel is tételezzük, hogy a büntetések törvényességének elvéből következő egyértelműségi követelmény vonatkozik az olyan tilalom alóli kivételt megállapító rendelkezésekre, amelynek megsértése bírsággal sújtható, a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése a szövegezése szerint nem alkalmazható a jelen ügyben szereplőhöz hasonló helyzetekre (lásd a fenti 68–83. pontot).

382 A felperes tehát a releváns rendelkezések szövege alapján tudhatta, hogy a 2012. decemberi felvásárlás előzetes bejelentés és engedélyezés nélküli megvalósítása bírságot vonhat maga után.

383 Mivel a felperes ezt a releváns rendelkezések szövege alapján tudhatta, nem volt szükség arra, hogy ezeket a bíróságok értelmezzék. A fenti 377. pontban idézett megfogalmazás szerint ugyanis az szükséges, hogy a jogalany – a releváns rendelkezés megfogalmazásából, „szükség esetén” a bíróságok által nyújtott értelmezés segítségével – megtudhassa, hogy mely cselekmények és mulasztások vonják maguk után a büntetőjogi felelősségét.

384 Az vitathatatlanul igaz, hogy a Yara/Kemira GrowHow határozat *obiter dictuma* nem felel meg valamely, a bíróságok által nyújtott értelmezésnek, és még kevésbé valamely „állandó és kihirdetett ítélkezési gyakorlatnak”. E tekintetben rá kell mutatni, hogy a törvény szövegén kívül figyelembe kell venni azt a kérdést is, hogy az alkalmazott meghatározatlan fogalmakat az állandó és kihirdetett ítélkezési gyakorlat meghatározta-e (lásd: 2010. április 28-i Amann & Söhne és Cousin Filterie kontra Bizottság ítélet, T-446/05, EU:T:2010:165, 129. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

385 Ugyanakkor a felperes érvei e tekintetben hatástalanok, mivel nem szükséges az ítélkezési gyakorlat általi pontosítás akkor, ha a szóban forgó rendelkezések szövege egyértelmű, és nem tartalmaz pontosítást igénylő meghatározatlan fogalmakat.

386 Emlékeztetni kell ezzel összefüggésben arra, hogy a felperes lényegében az „egyetlen összefonódás” fogalmának hatályát próbálja kitágítani, ily módon kitágítva a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel hatályát (lásd a fenti 203. pontot).

387 A bűncselekmények és büntetések törvényességének elve nem jelenti azt, hogy tágan kell értelmezni egy olyan fogalom hatályát, amely nem egy olyan tilalom alóli kivételt engedélyező rendelkezés szövegében szerepel, amelynek megsértése bírságot vonhat maga után, annak érdekében, hogy e kivétel hatályát a szövegezését meghaladóan kitágítsák.

388 A jogsértés bekövetkezése és a bírságok kiszabása előre látható volt a felperes számára. Emlékeztetni kell arra, hogy a második jogalap vizsgálatával összefüggésben már megállapítást nyert a felperes magatartásának gondatlan jellege.

389 Egyébként pusztán az a tény, hogy a jogsértés elkövetésének időpontjában az uniós bíróságoknak még nem volt alkalmuk arra, hogy konkrétan állást foglaljanak valamely konkrét magatartásról, önmagában nem zárja ki, hogy adott esetben egy vállalkozásnak számolnia kell azzal, hogy magatartását az uniós versenyjogi szabályokkal összeegyeztethetetlennek lehet nyilvánítani (lásd ebben az értelemben: 2015. október 22-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítélet, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 43. pont).

390 Az EJEB ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy a felmerülő jogkérdés újszerű jellege, figyelemmel többek között az ítélkezési gyakorlatra, önmagában nem sérti a törvény hozzáférhetőségére és előreláthatóságára vonatkozó követelményeket, amennyiben az elfogadott megoldás részét képezte a lehetséges és észszerűen előre látható értelmezéseknek (EJEB, 2016. szeptember 1., X és Y kontra Franciaország, CE:ECHR:2016:0901JUD004815811). Ezenkívül ugyanezen ítélet 60. pontjából kitűnik, hogy még ha a szóban forgó rendelkezések szerkezete egy adott ügyben komoly értelmezési nehézségeket is okoz, ez nem jelenti azt, hogy az illetékes hatóság nem képes jogilag minősíteni az adott ügyben elkövetett jogsértéseket.

391 A felperes azon érve, amely szerint a Bizottság által a jelen ügyben követett megközelítés ellentétes az általa az LGI/Telenet határozat alapjául szolgáló ügyben követett megközelítéssel, már elutasításra került a fenti 141–144. pontban.

392 A felperes azon állítását illetően, amely szerint releváns precedensek hiányában az uniós bíróságok és a Bizottság régóta bevett gyakorlata az volt, hogy tartózkodtak a bírság kivetésétől, vagy csak szimbolikus bírságot állapítottak meg, rá kell mutatni, hogy nem létezik ilyen értelmű állandó gyakorlat. Vitathatatlanul vannak olyan ügyek, amelyekben a Bizottság precedensek hiányában nem szabott ki bírságot, vagy szimbolikus bírságot állapított meg. Más ügyekben azonban a Bizottság magas összegű bírságokat szabott ki még olyan helyzetekben is, amelyekben nem léteztek hasonló sajátosságokkal rendelkező magatartással kapcsolatos precedensek.

393 Az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az a tény, hogy hasonló sajátosságokkal jellemezhető magatartást korábbi határozatokban még nem vizsgáltak, nem mentesíti a vállalkozást felelőssége alól (1983. november 9-i Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin kontra Bizottság ítélet, 322/81, EU:C:1983:313, 107. pont; 2010. július 1-jei AstraZeneca kontra Bizottság ítélet, T-321/05, EU:T:2010:266, 901. pont). Az ezen ítéletek alapjául szolgáló ügyekben a Bizottság nem szimbolikus összegű bírságokat szabott ki.

394 E kell tehát utasítani a negyedik jogalap első részét.

2. A második, az egyenlő bánásmód általános elvének megsértésére alapított részről

395 A negyedik jogalap második részében a felperes lényegében három korábbi esetre hivatkozik, és ugyanolyan bánásmódot kér. Először is a Yara/Kemira GrowHow határozat alapjául szolgáló ügyről van szó, másodszor a 2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítéletről (T-86/95, EU:T:2002:50), harmadszor pedig a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítéletről (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245).

396 Amint azt a felperes hangsúlyozza, a jelen ügy és a Yara/Kemira GrowHow határozat alapjául szolgáló ügy is egy eredeti „kiinduló" részesedésnek a célvállalkozás elsődleges részvényesétől való megvásárlására vonatkozott, amely nyilvános ajánlattételi kötelezettséget keletkeztetett. A nyilvános ajánlatot röviddel az eredeti felvásárlás megvalósítását követően tették meg, és a vevők röviddel ezt követően tájékoztatták a Bizottságot az összefonódásról, továbbá tartózkodtak a szavazati jog gyakorlásától.

397 A Yara/Kemira GrowHow határozat alapjául szolgáló ügyben a Bizottság nem indított vizsgálatot, és nem szabott ki bírságot. A felperes szerint semmilyen objektív különbség nem igazolja a Yara társasággal és a felperessel szemben alkalmazott eltérő bánásmódot. A felperes arra hívja fel a Törvényszéket, hogy kövesse a 2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítéletében (T-86/95, EU:T:2002:50, 487. pont) elfogadott megközelítést, amelyben a Törvényszék megállapította, hogy nem indokolt a bírság, mivel a Bizottság nem szabott ki bírságot egy korábbi, hasonló magatartásra vonatkozó határozatában.

398 E tekintetben rá kell mutatni, hogy az a körülmény, hogy a Bizottság nem szabott ki bírságot a versenyjogi szabályok megsértésének elkövetőjével szemben, önmagában nem zárhatja ki, hogy bírságot szabjanak ki egy ugyanilyen jellegű jogsértés elkövetőjével szemben (2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítélet, T-86/95, EU:T:2002:50, 487. pont). Ezenkívül, amennyiben a vállalkozás saját magatartásával megsértette a versenyjogi szabályokat, nem mentesülhet a szankciók alól azon indokból, hogy más gazdasági szereplőkkel szemben nem került sor bírság kiszabására, miközben – mint a jelen ügyben – azok helyzete nem is képezi az uniós bíróság előtti ügy tárgyát (lásd ebben az értelemben: 2014. július 11-i Sasol és társai kontra Bizottság ítélet, T-541/08, EU:T:2014:628, 194. pont).

399 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy a 2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítéletben (T-86/95, EU:T:2002:50) a Törvényszék a bírság törlésének igazolása érdekében nem szorítkozott annak megállapítására, hogy a Bizottság nem szabott ki bírságot egy korábbi, hasonló magatartásra vonatkozó határozatában. A Törvényszék többek között megállapította, hogy „az ilyen típusú megállapodások számára – különösen azoknak a versenyjogi szempontból abszolút sajátos és különleges szabályozás alá eső tengeri szállítással fennálló szoros kapcsolata miatt – fenntartott jogi bánásmód nem egyértelmű, és különösen pedig bonyolult kérdéseket vet fel mind gazdasági, mind jogi szempontból" (2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítélet, T-86/95, EU:T:2002:50, 484. pont), hogy „számos elem ösztönözhette a felpereseket arra, hogy higgyenek a szóban forgó megállapodás jogszerűségében" (2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítélet, T-86/95, EU:T:2002:50, 485. pont), és hogy „94/980 határozatában a Bizottság nem szabott ki bírságot az e megállapodásban részt vevő társaságokkal szemben, holott a szóban forgó megállapodás nem csupán előírta a multimodális szállítás földi ágazata árainak rögzítését, hanem ezenkívül a versenyszabályok más súlyos megsértéseit is tartalmazta" (2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítélet, T-86/95, EU:T:2002:50, 487. pont). Ami az EK-Szerződés 85. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban hozott 1994. október 19-i 94/980/EK bizottsági határozatot (IV/34.446 – Trans Atlantic Agreement ügy) (HL 1994. L 376., 1. o.) illeti, a Törvényszék megállapította, hogy „nagyon rövid idővel a megtámadott határozat előtt hozott" határozatról van szó (2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítélet, T-86/95, EU:T:2002:50, 487. pont).

400 Rá kell mutatni, hogy a 94/980 határozat 1994. október 19-én kelt, és hogy a 2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítélet (T-86/95, EU:T:2002:50) alapjául szolgáló ügyben a kifogásközlést az 1992. december 21-i levéllel közölték, a megtámadott határozat pedig 1994. december 21-én kelt, amint az kitűnik ezen ítélet 20. és 22. pontjából.

401 Ebből következik, hogy a 2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítélet (T-86/95, EU:T:2002:50) alapjául szolgáló ügyben érintett gazdasági szereplőknek nem volt lehetőségük arra, hogy figyelembe vegyék a Bizottság által a 94/980 határozatában tett pontosításokat, annak érdekében, hogy elkerüljék a versenyszabályok megsértését. Amikor ugyanis tudomást szerezhettek a Bizottság 1994. október 19-én kelt határozatáról, nem tudták visszamenőlegesen módosítani az 1992. december 21-i levélben megküldött kifogásközlés alapjául szolgáló magatartásukat.

402 Ugyanakkor a jelen ügyben, amint azt a Bizottság megalapozottan hangsúlyozza, a Yara/Kemira GrowHow határozat már több mint ötéves volt, amikor a felperes megsértette a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését. A felperes tehát figyelembe vehette volna a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének a Bizottság által e határozatban – még ha csak egy *obiter dictumban* is – tulajdonított értelmezést, és adott esetben a Bizottsághoz fordulhatott volna azzal kapcsolatban, hogy milyen értelmezést kell tulajdonítani e rendelkezésnek.

403 A felperes e tekintetben azt állítja, hogy a Bizottság figyelmen kívül hagyja a 2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítélet (T-86/95, EU:T:2002:50) alapjául szolgáló ügy egy lényeges elemét, amely irrelevánssá, vagy legalábbis jelentéktelenné teszi az időbeli eltérést. Az utóbbi ügyben egy, az EUMSZ 101. cikken alapuló jogsértést megállapító határozat szerepelt, szemben a Yara/Kemira GrowHow határozatban, vagyis egy összefonódást engedélyező határozatban található egyszerű *obiter dictummal*.

404 A felperes ezen érvének nem lehet helyt adni. Pusztán az a tény ugyanis, hogy a 94/980 határozat jogsértést megállapító határozat volt, nem jelenthetett semmilyen segítséget a gazdasági szereplők számára abban, hogy elkerüljék azokat a jogsértéseket, amelyeket e határozat időpontjára már elkövettek. A jelen ügyben azonban a Yara/Kemira GrowHow határozatban található *obiter dictum* megléte arra vonatkozó információkat szolgáltathatott, hogy miként kell értelmezni a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését, így tehát segítséget nyújthatott a felperesnek abban, hogy elkerülje a szóban forgó jogsértések elkövetését.

405 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a felperes egyrészt az uniós bíróságok és a Bizottság azon állítólagos gyakorlatára hivatkozik, amely szerint releváns precedensek hiányában tartózkodtak a bírság kivetésétől, vagy csak szimbolikus bírságot állapítottak meg (lásd a fenti 392. pontot), másrészt pedig az egyenlő bánásmód elvére azon más vállalkozás vonatkozásában, amellyel szemben semmilyen bírságot nem szabtak ki.

406 Ha követnénk ezen okfejtés logikáját, a Bizottság soha nem szabhatna ki a szimbolikus összeget meghaladó bírságokat. Az első, egy adott magatartást érintő határozat időpontjában ugyanis releváns precedensek hiányában nem szabhatna ki a szimbolikus összeget meghaladó bírságokat. A későbbi ügyekben is köteles lenne a szimbolikus összeget meg nem haladó bírságok kiszabására, az egyenlő bánásmód elve alapján.

407 Meg kell állapítani, hogy az egyenlő bánásmód elvére – egy olyan vállalkozáshoz képest, amellyel szemben semmilyen bírságot nem szabtak ki egy korábbi határozatban ugyanilyen típusú magatartás miatt – főszabály szerint csak olyan gazdasági szereplők hivatkozhatnak, amelyeknek nem volt lehetőségük arra, hogy figyelembe vegyék a korábbi határozat által szolgáltatott pontosításokat a versenyszabályok megsértésének elkerülése érdekében, mivel e határozatot olyan időpontban hozták, amikor a jogsértést már elkövették.

408 Egyébként a jelen ügyben nem állt fenn sok olyan körülmény, amely arra ösztönözhette a felperest, hogy higgyen magatartása jogszerűségében, ellentétben a Törvényszék által a 2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítéletben (T-86/95, EU:T:2002:50, 485. pont) megállapítottakkal.

409 A fentiekből az következik, hogy jelen ügyben nem lehet ugyanazt a megközelítést követni, mint a 2002. február 28-i Compagnie générale maritime és társai kontra Bizottság ítéletben (T-86/95, EU:T:2002:50), valamint hogy a felperes nem hivatkozhat eredményesen erre az ítéletre annak érdekében, hogy alátámassza az egyenlő bánásmód elvének állítólagos megsértésére alapított érvét.

410 Ami a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítéletet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) illeti, rá kell mutatni, hogy ebben az ítéletben a Törvényszék azt állapította meg, hogy indokolt a bírság kiszabásától való tartózkodás (az ítélet 1633. pontja). A felperes azt kéri a Törvényszéktől, hogy ugyanezt állapítsa meg a jelen ügyben.

411 A 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítéletben (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) a Törvényszék az alábbi, a bírság kiszabásától való tartózkodást indokoló körülményeket állapította meg:

– először is az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy felperesei saját kezdeményezésükre leplezték le azokat a gyakorlatokat, amelyekről a Bizottság megállapította, hogy visszaélésszerű gyakorlatnak minősülnek (az ítélet 1603–1610. pontja);

– másodszor az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben szereplő határozat volt az első olyan határozat, amelyben a Bizottság közvetlenül értékelte a hajózási konferenciák által a szolgáltatási szerződések tekintetében elfogadott gyakorlatok jogszerűségét a versenyszabályok szempontjából (az ítélet 1611–1614. pontja);

– harmadszor a szóban forgó gyakorlatok jogi megítélése nem volt nyilvánvaló, és jogi síkon összetett kérdéseket vetett fel (az ítélet 1615. és 1616. pontja);

– negyedszer a szolgáltatási szerződések terén követett gyakorlatokból következő visszaélés nem képezte a visszaélésszerű gyakorlatok valamelyik klasszikus formáját (az ítélet 1617–1621. pontja);

– ötödször az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy felpereseinek minden okuk megvolt arra, hogy a közigazgatási eljárás során úgy véljék, hogy a Bizottság nem fog velük szemben bírságot kiszabni a szolgáltatási szerződések terén követett gyakorlataik miatt (az ítélet 1622–1632. pontja).

412 Meg kell vizsgálni a felperes által azon állításának alátámasztása érdekében hivatkozott érveket, amely szerint a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) alapjául szolgáló helyzet összehasonlítható a jelen ügy alapjául szolgáló helyzettel.

413 A felperes először is azt állítja, hogy a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) alapjául szolgáló ügy felpereseihez hasonlóan saját kezdeményezésére feltárta az állítólagos jogsértést, haladéktalanul tájékoztatva a Bizottságot az összefonódásról.

414 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a jelen ügy körülményei egyáltalán nem hasonlíthatók a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) alapját jelentő körülményekhez.

415 A 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) alapjául szolgáló ügyben a szóban forgó megállapodás bejelentésére önkéntes alapon került sor. A Törvényszék e tekintetben megállapította, hogy a szóban forgó rendeletek egyike sem ír elő kötelező bejelentési rendszert az egyedi mentesség biztosítása érdekében, így a TACA-megállapodás, vagyis az ebben az ügyben szereplő megállapodás bejelentésére önkéntes alapon került sor a felperesek részéről (2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet, T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245, 1606. pont).

416 A jelen ügyben a felperes köteles volt bejelenteni a szóban forgó összefonódást, amely közösségi léptékű összefonódásnak minősült, és egyébként úgy is vélte, hogy köteles annak bejelentésére a 139/2004 rendelet 4. cikkével együttesen értelmezett 7. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján.

417 Ezenkívül a jelen ügyben a bejelentésre az összefonódás megvalósítását követően került sor, míg a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) alapjául szolgáló ügyben az érintett vállalkozások a szóban forgó megállapodást annak hatálybalépése előtt bejelentették. Amint az kitűnik a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) 34. és 37. pontjából, az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben szereplő megállapodást 1994. július 5-én jelentették be, és az 1994. október 24-én lépett hatályba.

418 A felperes másodszor azt állítja, hogy a jelen ügyben szereplő határozat az első olyan határozat, amelyben a Bizottság oly módon értékelte a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének hatályát, ahogy tette. Ugyanúgy, ahogy a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) alapjául szolgáló ügyben, a megtámadott határozat tehát az első olyan határozat, amelyben a Bizottság közvetlenül értékelte a szóban forgó gyakorlatok jogszerűségét.

419 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a Yara/Kemira GrowHow határozatban a Bizottság, noha csak egy *obiter dictumban*, már döntött arról, hogy milyen értelmezést kell tulajdonítani a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének. A jelen ügyben felmerülő helyzet tehát nem hasonlítható a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) alapjául szolgáló ügy mögött meghúzódó helyzethez.

420 A felperes ezenkívül a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) 1614. pontjára hivatkozik. E pontban a Törvényszék a következőket állapította meg:

„[N]oha helytálló […], hogy a Bizottság a TAA ügyben küldött kifogásközlésében azt közölte a TAA-ban részes felekkel, hogy bírságokat szándékozik kiszabni a szolgáltatási szerződések terén fennálló erőfölénnyel való visszaélés miatt, meg kell jegyezni, hogy végleges határozatában a Bizottság egyáltalán nem állapította meg a Szerződés 86. cikkének megsértését ebben a tekintetben. E körülmények között, figyelemmel a kifogásközlés előzetes jellegére, a felperesek azt hihették, hogy a Bizottság visszavonta a Szerződés 86. cikkének a szolgáltatási szerződések terén folytatott gyakorlatokra történő alkalmazását érintő kifogásait.”

421 A felperes úgy véli, hogy analógia útján a Bizottság Yara társaság elleni fellépésének hiányában úgy hihette, hogy a Bizottság visszavonta a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt mentesség alkalmazását érintő kifogásait.

422 Ezek a helyzetek azonban nem összehasonlíthatók. A kifogásközlés pusztán egy előkészítő dokumentum, amelyet egyébként nem is tesznek közzé. A 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) 1614. pont jában hivatkozott TAA ügyben a Bizottság egyébként elfogadott egy határozatot, de e határozatban

nem állapította meg a szolgáltatási szerződések terén az erőfölénnyel való visszaélésben álló jogsértés fennállását. A Törvényszék e körülmények között állapította meg, hogy ezen ügy felperesei úgy hihették, hogy a Bizottság visszavonta kifogásainak egy részét.

423 Ezzel szemben a Yara/Kemira GrowHow határozatban szereplő *obiter dictum* arra vonatkozó tájékoztatást nyújthatott a vállalkozások számára, hogy a Bizottság milyen módon értelmezi a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését. Annak alapján, hogy nem indított eljárást a Yara társaság ellen, a gazdasági szereplők nem tekinthetik úgy, hogy a Bizottság felülvizsgálta ezen értelmezést. A Bizottság ugyanis mérlegelési mozgástérrel rendelkezik azon kérdést illetően, hogy eljárást kell-e indítani a versenyszabályok megsértése miatt, vagy sem, és meghatározhatja saját prioritásait. Egyáltalán nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a Bizottság jogszerűnek tekint egy magatartást, abból, hogy e tekintetben nem indított vizsgálatot.

424 Ezt követően a felperes a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) 1615. pontjára hivatkozik. E pontban a Törvényszék rámutatott, hogy „nem lehet komolyan vitatni, hogy a hajózási konferenciák szolgáltatási szerződésekkel kapcsolatos gyakorlatainak jogi megítélése – különösen ezeknek a versenyjogban teljesen sajátos és kivételes rendelet által előírt csoportmentesség tárgyát képező megállapodásokkal fennálló szoros kapcsolatai miatt – nem volt nyilvánvaló, és többek között jogi síkon összetett kérdéseket vetett fel”. A felperes úgy véli, hogy a megtámadott határozatban a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt mentességnek tulajdonított értelmezés egyáltalán nem volt nyilvánvaló.

425 Ugyanakkor rá kell mutatni, hogy a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) 1615. pontjában a Törvényszék többek között a szóban forgó gyakorlatok és „a versenyjogban teljesen sajátos és kivételes szabályozás által előírt csoportmentesség tárgyát képező megállapodások” között fennálló szoros kapcsolatokra hivatkozott. Kimondottan sajátos körülményekről volt tehát szó, ami a jelen ügyben hiányzik.

426 Ezenfelül a felperes rámutat, hogy a Törvényszék a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) 1617. pontjában megállapította, hogy „a szolgáltatási szerződések terén folytatott gyakorlatokból következő visszaélés nem képezi a visszaélésszerű gyakorlatoknak a Szerződés 86. cikke értelmében vett valamelyik klasszikus formáját”. Álláspontja szerint a jelen ügy legfeljebb egy mentesség téves értelmezésével kapcsolatos ügy, nem pedig a felfüggesztési kötelezettség egyértelmű és klasszikus megsértése.

427 E tekintetben elegendő arra emlékeztetni, hogy a szóban forgó összefonódás megvalósítása előtti bejelentésére és engedélyezésének megvárására irányuló kötelezettség egyértelműen következik a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének szövegéből. Az, hogy a felperes esetleg tévesen értelmezte a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt kivételt, nem mentesítheti a felelőssége alól.

428 Végül a felperes hangsúlyozza, hogy a Törvényszék a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) 1626. és 1627. pont jában rámutatott, hogy „a TACA-ban részes felekkel a jelen ügyben indított közigazgatási eljárás során folytatott folyamatos levelezés ellenére a Bizottság a kifogásközlés megküldéséig nem tájékoztatta az említett feleket arról, hogy a szóban forgó gyakorlatokat nem csupán a Szerződés 85. cikke értelmében vett versenykorlátozásoknak kívánja minősíteni, hanem a Szerződés 86. cikke értelmében vett erőfölénnyel való visszaélésnek is”, valamint hogy „emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozatban szereplő valamennyi bírság kiszabására a TACA-megállapodás bejelentése és a kifogásközlés megküldése közötti időszak vonatkozásában került sor”.

429 A felperes azt állítja, hogy analógia útján a közte és a Bizottság között a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt mentesség hatályát illetően folytatott folyamatos levelezés ellenére a Bizottság az engedélyező határozat megküldéséig nem tájékoztatta a felperest arról, hogy az ügyletet a felfüggesztési kötelezettség megsértésének kívánja minősíteni. Ezenkívül a felperes szerint „[a határozatban] szereplő valamennyi bírság kiszabására [az ügylet] bejelentése és [engedélyezése] közötti időszak vonatkozásában került sor”.

430 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) alapjául szolgáló ügyben szereplő helyzet egyáltalán nem hasonlítható a jelen ügyben szereplőhöz.

431 Mindenekelőtt rá kell mutatni arra, hogy teljesen megalapozatlan a felperes azon állítása, amely szerint a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) alapjául szolgáló üggyel analógiát vonva a jelen ügyben „[a határozatban] szereplő valamennyi bírság kiszabására [az ügylet] bejelentése és [engedélyezése] közötti időszak vonatkozásában került sor”.

432 A megtámadott határozatban a Bizottság megállapította, hogy megsértették a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdését, aminek elkövetésére 2012. december 18-án került sor, valamint a 139/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését, aminek elkövetésére 2012. december 18. és 2013. szeptember 30. közötti időszakban került sor.

433 A felperes részéről a Bizottsággal való első kapcsolatfelvételre, vagyis az arra irányuló kérelemre, hogy az jelöljön ki egy, a Morpol feletti kizárólagos irányítás megszerzésével kapcsolatos ügyével foglalkozó munkacsoportot, 2012. december 21-én került sor.

434 Így tehát a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése már be is fejeződött a felperes részéről a Bizottsággal való első kapcsolatfelvétel időpontjában, a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése pedig már megkezdődött. Ez *a fortiori* így volt a hivatalos bejelentés időpontjában, 2013. augusztus 9-én is.

435 Mivel a felperes csak a jogsértések elkövetése után fordult a Bizottsághoz, egyáltalán nem igényelhet ugyanolyan bánásmódot, mint amelyet a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) felperesei számára biztosítottak, akik a TACA-megállapodást önkéntes alapon annak hatálybalépése előtt bejelentették (lásd a fenti 415. és 417. pontot).

436 Egyébként a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) 1620. pontjából kitűnik, hogy az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben „a Bizottság a szóban forgó gyakorlatok hároméves vizsgálatát követően csak a kifogásközlésben jelezte első alkalommal a TACA-ban részes felek számára, hogy az említett gyakorlatokra a Szerződés 86. cikkét kívánja alkalmazni, noha a közigazgatási eljárás során történt levelezésből kitűnt, hogy e gyakorlatokat 1994 végén és 1995 elején már részletesen vizsgálta”, valamint hogy „[e] szakaszban a Bizottság ugyanakkor egyáltalán nem utalt a Szerződés 86. cikkének esetleges alkalmazására”.

437 A jelen ügyben emlékeztetni kell arra, hogy a felperes részéről a Bizottsággal való első kapcsolatfelvételre, vagyis az arra irányuló kérelemre, hogy az jelöljön ki egy, a Morpol feletti kizárólagos irányítás megszerzésével kapcsolatos ügyével foglalkozó munkacsoportot, 2012. december 21-én került sor. Amint az kitűnik a megtámadott határozat 21. pontjából, mivel a felperes részéről a munkacsoport kijelölése iránti kérelem benyújtását követően semmilyen kapcsolatfelvételre nem került sor, a Bizottság telekonferencia tartását kérte, amelyre 2013. január 25-én került sor. A telekonferencia

során a Bizottság információkat kért az ügylet szerkezetét illetően, valamint felvilágosításokat azzal kapcsolatban, hogy a 2012. decemberi felvásárlás már biztosíthatta-e a felperes számára a Morpol feletti irányítást.

438 Azt, hogy a Bizottság már az elejétől kezdve is érdeklődést mutatott a felfüggesztési kötelezettség esetleges megsértése iránt, megerősíti az F. ügyvédi iroda jogi tanácsadója által 2013. január 27-én a felperes részére írt e-mail. Ebben az e-mailben e jogi tanácsadó azt írta, hogy „[a]z üggyel foglalkozó munkacsoport kérésére röviden bemutattuk az ügylet szerkezetét”, valamint hogy „[e]nnek során a Bizottság különös érdeklődést tanúsított az ügylet lebonyolítása tekintetében a megvalósítás iránt”.

439 Ezenfelül 2013. február 12-én a Bizottság információkérést intézett a felpereshez azzal kapcsolatban, hogy a 2012. decemberi felvásárlás eredményeként esetlegesen megszerezte-e a tényleges irányítást a Morpol felett. Ebben az információkérésben a Bizottság többek között a következő kérdést tette fel:

„Kérem, ismertessék [a 139/2004] rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének fényében a bejelentés vonatkozásában tervezett ütemezést. Fejtsék ki különösen azt, hogy miért tekintik úgy, hogy az e rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében előírt felfüggesztési kötelezettség nem vonatkozik arra, ha a Marine Harvest 48,5%-os részesedést szerez a Morpolban a Friendmall és a Bazmonta közvetítésével.”

440 A Bizottság tehát röviddel a felperes első kapcsolatfelvételét követően kifejezte a felfüggesztési kötelezettség esetleges megsértésére vonatkozó aggodalmait. E helyzet egyáltalán nem hasonlítható a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) alapjául szolgáló ügyben szereplő helyzethez, amelyben „a Bizottság [csak] a szóban forgó gyakorlatok hároméves vizsgálatát követően jelezte első alkalommal a TACA-ban részes felek számára, hogy az említett gyakorlatokra a Szerződés 86. cikkét kívánja alkalmazni” (lásd a fenti 436. pontot).

441 A fentiekből következik, hogy nem meggyőzőek azok az analógiák, amelyeket a felperes a jelen ügy és a 2003. szeptember 30-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet (T-191/98 és T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245) alapjául szolgáló ügy között próbál vonni.

442 El kell tehát utasítani a negyedik jogalap második részét, és ebből következően a negyedik jogalap egészét.

E. Az ötödik, a bírságok mértékének rögzítését illetően elkövetett nyilvánvalóan téves jogalkalmazáson és ténybeli tévedésen, illetve hiányos indokoláson alapuló jogalapról

443 Az ötödik jogalap öt részből áll, amelyek közül az első a bírságok összegének rögzítését illetően az indokolás hiányán, a második az állítólagos jogsértések súlyának téves értékelésén, a harmadik az állítólagos jogsértés időtartamának téves értékelésén, a negyedik a bírság aránytalanságán, az ötödik pedig azon alapul, hogy a megtámadott határozat tévesen nem ismer el enyhítő körülményeket.

1. Az első, a bírságok összegének rögzítését illetően az indokolás hiányán alapuló részről

444 A felperes előadja, hogy a megtámadott határozat indokolása a bírság összegét illetően két tömör pontra korlátozódik (a megtámadott határozat 206. és 207. pontja), melyek csak általános megfontolásokat tartalmaznak. Álláspontja szerint a kiszabott bírsághoz tehát nem kapcsolódik megfelelő indokolás, és a bírságot törölni kell.

445 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

446 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 296. cikk második bekezdésében előírt indokolásnak a kérdéses aktus jellegéhez kell igazodnia, és abból világosan és egyértelműen ki kell tűnnie az aktust kibocsátó intézmény megfontolásainak oly módon, hogy az érdekeltek megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, és hogy az illetékes bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét (lásd: 1997. április 15-i Irish Farmers Association és társai ítélet, C-22/94, EU:C:1997:187, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Nem szükséges, hogy az indokolás valamennyi jelentőséggel bíró tény- és jogkérdésre külön kitérjen, mivel azt a kérdést, hogy valamely aktus indokolása megfelel-e az EUMSZ 296. cikk második bekezdése követelményeinek, nem pusztán a szövegére figyelemmel kell megítélni, hanem az összefüggéseire, valamint az érintett tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére tekintettel is (lásd: 2003. március 6-i Interporc kontra Bizottság ítélet, C-41/00 P, EU:C:2003:125, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

447 Ami a 139/2004 rendelet 14. cikke alapján kiszabott bírságokat illeti, emlékeztetni kell arra, hogy e cikk (3) bekezdése alapján „[a] pénzbírság összegének megállapításakor tekintettel kell lenni a jogsértés jellegére, súlyosságára és tartamára”.

448 Ezenkívül a 139/2004 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése szerint a Bizottság az érintett vállalkozások ugyanezen rendelet 5. cikke szerinti teljes forgalmának 10%-át meg nem haladó mértékű pénzbírságot szabhat ki a 139/2004 rendelet 4. cikkében előírt bejelentési kötelezettség megsértése és az összefonódás e rendelet 7. cikkét sértő megvalósítása miatt.

449 Egyébként rá kell mutatni, hogy a Bizottság nem fogadott el olyan iránymutatást, amely rögzíti az általa követendő számítási módszert a 139/2004 rendelet 14. cikke szerinti bírságok összegének meghatározása során, amit egyébiránt a felperes is elismer.

450 Ilyen iránymutatás hiányában a Bizottság elemzésének keretét a 139/2004 rendelet 14. cikke (3) bekezdésének kell adnia (lásd analógia útján: 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 228. pont). Ugyanakkor a Bizottság köteles a megtámadott határozatban világosan és egyértelműen megfogalmazni a bírság összegének megállapítása során figyelembe vett körülményeket (2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 228. pont).

451 A jelen ügyben a megtámadott határozat „5. A bírságok összege” elnevezésű címében csak két pont szerepel, a 206. és a 207. pont. E pontokban a Bizottság lényegében annak megállapítására szorítkozik, hogy egy, a felpereséhez hasonló méretű vállalkozás esetében a szankció összegének jelentősnek kell lennie az elrettentő hatás elérése érdekében, hogy ez fokozottan igaz abban az esetben, ha az engedélyezést megelőzően megvalósított ügylet belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán komoly kétségek merültek fel, valamint hogy „[a]nnak érdekében, hogy a jogsértés miatt bírságot szabjanak ki és megakadályozzák annak megismétlését, figyelemmel továbbá az ügy sajátos körülményeire”, a 139/2004 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése alapján 10 000 000 euró összegű bírságot kell megállapítani a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése és 10 000 000 euró összegű bírságot az említett rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése miatt.

452 Ugyanakkor, amint arra a Bizottság rámutat, a megtámadott határozat 207. pontjában szereplő, az „ügy sajátos körülményeire” való hivatkozásból kitűnik, hogy az említett határozat „4. A bírságok kiszabásáról szóló határozat” címe alatt, vagyis a 124–205. pontban szereplő okfejtést is figyelembe kell venni.

453 E pontokban a Bizottság megvizsgálta a 139/2004 rendelet 14. cikkének (3) bekezdésében felsorolt tényezőket, vagyis a jogsértés jellegét, súlyát és időtartamát (lásd e tekintetben a fenti 31–33. pontban szereplő összefoglalót). Ennek során világosan és egyértelműen megfogalmazta a bírság összegének megállapítása során figyelembe vett körülményeket, lehetővé téve ezáltal a felperes részére a védekezést, a Törvényszék számára pedig felülvizsgálati jogköre gyakorlását. Az ötödik jogalap második és harmadik részében a felperes egyébként részletesen vitatja a Bizottságnak a jogsértés

súlyával és időtartamával kapcsolatos értékeléseit, ami megerősíti, hogy e tényezők megtámadott határozatban szereplő vizsgálata kellően pontos ahhoz, hogy lehetővé tegye a felperes számára a védekezést.

454 A felperes hangsúlyozza, hogy a Bizottság sem a bírság kiindulási összegét, sem az ennek megállapítása során követett módszert nem említette, ahogy a bírság összegére kiható tényezőkhöz rendelt súlyt sem.

455 E tekintetben rá kell mutatni, hogy amennyiben a Bizottság nem fogadott el magára kötelező iránymutatást a valamely meghatározott rendelkezés értelmében kiszabott bírságok összegének megállapítása keretében alkalmazandó számítási módszer tekintetében, és a Bizottság érvelése világosan és egyértelműen megjelenik a megtámadott határozatban, a Bizottság nem köteles abszolút értékben vagy százalékosan számszerűsíteni a bírság alapösszegét, illetve az esetleges súlyosító vagy enyhítő körülményeket (2010. december 15-i E.ON Energie kontra Bizottság ítélet, T-141/08, EU:T:2010:516, 284. pont; 2014. november 26-i Energetický a průmyslový és EP Investment Advisors kontra Bizottság ítélet, T-272/12, EU:T:2014:995, 101. pont).

456 El kell tehát utasítani a felperes azon érvét, amely szerint a Bizottságnak meg kellett volna jelölnie a bírság alapösszegét, valamint a különböző tényezőknek tulajdonított súlyt.

457 Ezt az eredményt nem kérdőjelezi meg a felperes által hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

458 Ami a 2011. december 8-i Chalkor kontra Bizottság ítéletet (C-386/10 P, EU:C:2011:815) és a 2014. július 10-i Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítéletet (C-295/12 P, EU:C:2014:2062) illeti, rá kell mutatni, hogy az EUMSZ 101. cikk vagy az EUMSZ 102. cikk megsértésével kapcsolatos ítéletekről van szó, valamint, hogy az ezen ítéletek alapjául szolgáló ügyekben alkalmazandók voltak a bírságkiszabási iránymutatások.

459 Az vitathatatlanul igaz, hogy a Törvényszék az 1995. április 6-i Trefilunion kontra Bizottság ítélet (T-148/89, EU:T:1995:68) 142. pontjában rámutatott, hogy „kívánatos, hogy a vállalkozások – annak érdekében, hogy az ügy minden körülményének ismeretében [foglalhassanak állást] – részleteiben ismerhessék meg bármely, a Bizottság által erre a célra megfelelőnek tartott rendszer szerint a velük szemben kiszabott bírság számításának módját anélkül, hogy ennek érdekében kötelesek lennének a Bizottság határozatával szemben bírósági jogorvoslattal élni”.

460 Rá kell ugyanakkor mutatni, hogy az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben a felperes arra hivatkozott, hogy a Bizottság nem jelölte meg, hogy a bírság számításának alapjául a vállalkozás teljes forgalmát vagy csak a franciaországi, illetve Benelux államokbeli forgalmát veszi-e alapul. Ebben az ügyben a Bizottság csak a Törvényszék előtti eljárás során közölte, hogy a bírság számításának alapjaként a vállalkozások által a szóban forgó földrajzi piacon a hegesztett acélhálóval elért forgalmat használta (lásd ebben az értelemben: 1995. április 6-i Trefilunion kontra Bizottság ítélet, T-148/89, EU:T:1995:68, 135., 136. és 142. pont).

461 Ebben az ügyben a Bizottság tehát egy konkrét piacon elért forgalom alapján végzett számítást, de ezt nem jelölte meg a megtámadott határozatban. A fenti 459. pontban szereplő idézetet ebben az összefüggésben kell értelmezni. Egyébként az 1995. április 6-i Trefilunion kontra Bizottság ítéletben (T-148/89, EU:T:1995:68, 140–144. pont) a Törvényszék elutasította az indokolási kötelezettség megsértésére alapított jogalapot.

462 A felperes ezenkívül a keresetlevél 104. pontjában arra hivatkozik, hogy „a [megtámadott] határozat nem fejti ki, hogy [a felperes] forgalma és az a nyereség, amelyet [a felperes] adott esetben a [139/2004] rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének állítólagos megsértésével elérhet, mennyiben volt kihatással a bírság szintjére”. Ezenfelül a keresetlevél 104. pontjában azt állítja, hogy „[a] bírságnak alkalmazkodnia kell a jogsértés elkövetőjéhez és a jogsértéshez, továbbá azt többek

között a vállalkozás forgalmának vagy tőkéjének, és az állítólagos jogsértés révén elért nyereségnek a figyelembevételével kell meghatározni”. A felperes állítása szerint semmilyen nyereségre nem tett szert az állítólagos jogsértésből.

463 Válaszolva egy, a tárgyaláson arra vonatkozóan feltett kérdésre, hogy a keresetlevél 104. pontja a megtámadott határozat indokolására vonatkozik-e, vagy pedig a megtámadott határozat érdemi hibájára, a felperes megerősítette, hogy e pont a megtámadott határozat indokolását érinti, ami rögzítésre került a tárgyalási jegyzőkönyvben.

464 A felperes azon érvét illetően, amely szerint a megtámadott határozat nem fejti ki, hogy a felperes forgalma mennyiben volt kihatással a bírság szintjére, rá kell mutatni, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 5. lábjegyzetében feltüntette a felperes világméretű forgalmát.

465 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy a bírság meghatározása szempontjából releváns elemek vizsgálata során a Bizottság több alkalommal utalt a felperes méretére. Ily módon a megtámadott határozat 144. pontjában, a jogsértés súlyának értékelésével összefüggésben rámutatott, hogy a felperes „egy európai nagyvállalat”. Ezenfelül a megtámadott határozat 150. pontjában, szintén a jogsértés súlyának értékelésével összefüggésben kiemelte, hogy „az ügylet [a skót lazac] potenciális piacán összekapcsolta volna az EGT két legnagyobb tenyésztőjét és elsődleges feldolgozóját”. Az utóbbi megállapítást megismételték a megtámadott határozat 172. pontjában, a jogsértés időtartamának értékelésével összefüggésben. Végül a Bizottság a megtámadott határozat 206. pontjában rámutatott, hogy a bírság összegének meghatározásánál figyelembe vette a felperes méretét.

466 A megtámadott határozat indokolásából tehát egyértelműen kitűnik, hogy a Bizottság a bírság összegének meghatározásánál figyelembe vette a felperes méretét.

467 A felperes azon érvét illetően, amely szerint a megtámadott határozat nem fejti ki, hogy az a nyereség, amelyet a felperes adott esetben a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének állítólagos megsértésével elérhet, mennyiben volt kihatással a bírság szintjére, meg kell állapítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban nem vizsgálta meg, hogy van-e esetlegesen olyan nyereség, amelyet a felperes a jogsértés révén érhetett el. Ebből egyértelműen következik, hogy a Bizottság a bírság összegének meghatározása céljából nem vette figyelembe azt az esetleges nyereséget, illetve azon nyereség esetleges hiányát, amelyet a felperes a jogsértés révén érhetett el. E vonatkozásban tehát nem hiányos az indokolás.

468 Egyébként, még ha fel is tételezzük, hogy a keresetlevél 104. pontjában hivatkozott érvet a felperes által a tárgyalás során tett nyilatkozattal ellentétben úgy kell értelmezni, hogy a felperes érdemi hibára is hivatkozik, amennyiben a Bizottság elmulasztotta figyelembe venni azt, hogy a jogsértés révén nem értek el nyereséget, ezt az érvet el kell utasítani mint megalapozatlant.

469 Az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy nem létezik olyan kötelező erejű vagy kimerítő lista, amely a jogsértés súlyosságának értékelése során kötelezően figyelembe veendő szempontokat tartalmazza (lásd az EUMSZ 101. cikket illető jogsértések tekintetében: 1997. július 17-i Ferriere Nord kontra Bizottság ítélet, C-219/95 P, EU:C:1997:375, 33. pont, az EUMSZ 102. cikket illető jogsértések tekintetében pedig: 2012. április 19-i Tomra Systems és társai kontra Bizottság ítélet, C-549/10 P, EU:C:2012:221, 107. pont).

470 Többek között nem terheli a Bizottságot arra irányuló kötelezettség, hogy megvizsgálja, hogy valamely felperes elért-e nyereséget a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértése révén. Ezzel összefüggésben rá kell mutatni, hogy nem a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdését vagy 7. cikkének (1) bekezdését érintő jogsértés egyik alkotóeleméről van szó, valamint hogy nem mindig lehet megállapítani, hogy valamely felperes elért-e nyereséget az összefonódás bejelentése és engedélyezése előtti megvalósítása révén, vagy sem, és még kevésbé lehet számszerűsíteni az ilyen nyereséget.

471 A felperes több ítéletre hivatkozik azon állításának alátámasztása érdekében, amely szerint a bírságot többek között az állítólagos jogsértés révén elért nyereség figyelembevételével kell meghatározni. Rá kell mutatni, hogy a felperes által ezzel összefüggésben hivatkozott ítélkezési gyakorlat az EUMSZ 101. cikket érintő jogsértésekkel kapcsolatos ügyekre (1983. június 7-i Musique Diffusion française és társai kontra Bizottság ítélet, 100/80–103/80, EU:C:1983:158, 129. pont; 2005. június 28-i Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 242. pont; 2009. szeptember 3-i Prym és Prym Consumer kontra Bizottság ítélet, C-534/07 P, EU:C:2009:505, 96. pont; 2011. december 8-i Chalkor kontra Bizottság ítélet, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 56. pont) vagy az EUMSZ 102. cikket érintő jogsértésekkel kapcsolatos ügyekre (Wathelet főtanácsnok Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa, C-295/12 P, EU:C:2013:619, 117. pont) vonatkozik.

472 Kizárólag Bot főtanácsnoknak a felperes által ebben az összefüggésben hivatkozott, E.ON Energie kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa (C-89/11 P, EU:C:2012:375) vonatkozott egy másik típusú jogsértésre, mégpedig zártörésre. E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Bíróság nem követte Bot főtanácsnok indítványát, és elutasította a fellebbezést 2012. november 22-i E.ON Energie kontra Bizottság ítéletben (C-89/11 P, EU:C:2012:738), ellentétben a főtanácsnok által javasoltakkal. Egyébként Bot főtanácsnok ezen ügyre vonatkozó indítványából nem tűnik ki, hogy a főtanácsnok úgy vélte, hogy a Bizottság köteles minden esetben megvizsgálni az elkövetett jogsértés révén elért nyereséget. Indítványának 114. pontjában annak kiemelésére szorítkozott, hogy az ügy valamennyi elemét figyelembe kell venni, „így” többek között azt a nyereséget is, amelyet az érintett vállalkozás az elkövetett jogsértés révén elérhetett. Így tehát pusztán példákat sorolt fel azon szempontokat illetően, amelyeket figyelembe lehet venni, felidézve az indítványának 113. pontjában azt az ítélkezési gyakorlatot, amely szerint nem létezik olyan kötelező erejű vagy kimerítő lista, amely a kötelezően figyelembe veendő szempontokat tartalmazná.

473 Egyebekben ki kell emelni, hogy az ítélkezési gyakorlatból az tűnik ki, hogy az a tény, hogy a vállalkozás semmilyen hasznot nem szerzett a jogsértésből, nem lehet akadálya a bírság kiszabásának – még az EUMSZ 101. cikkbe ütköző jogsértések esetén sem –, mert ellenkező esetben a bírság elvesztené elrettentő jellegét (lásd: 2008. július 8-i BPB kontra Bizottság ítélet, T-53/03, EU:T:2008:254, 441. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A Bizottságnak a bírság összegének megállapítása során nem kell figyelembe vennie a szóban forgó jogsértésből származó haszon hiányát (lásd: 2005. november 29-i SNCZ kontra Bizottság ítélet, T-52/02, EU:T:2005:429, 90. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A Bizottság a bírság összegének megállapításához nem köteles minden körülmények között kimutatni a megállapított jogsértéshez kötődő pénzügyi előnyt. Az ilyen előny hiánya nem tekinthető enyhítő körülménynek (lásd: 2008. július 8-i BPB kontra Bizottság ítélet, T-53/03, EU:T:2008:254, 442. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

474 Ehhez hasonlóan a Bizottság a bírságok összegének megállapítása érdekében nem köteles figyelembe venni az összefonódás bejelentése és engedélyezése előtti megvalósítása révén elért nyereség esetleges hiányát sem.

475 A jogsértés által eredményezett nyereség értékelése vitathatatlanul releváns lehet, ha a Bizottság éppen egy nyereségre támaszkodik a jogsértés súlyának értékelése és/vagy a bírságok számítása céljából (2000. március 15-i Cimenteries CBR és társai kontra Bizottság ítélet, T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 és T-104/95, EU:T:2000:77, 4882. pont). A jelen ügyben azonban nem ez a helyzet.

476 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy azon körülmény alátámasztása érdekében, amely szerint semmilyen nyereséget nem ért el az állítólagos jogsértés eredményeként, a felperes a válasz 71. pontjában többek között arra hivatkozik, hogy az összefonódás engedélyezéséig nem gyakorolta szavazati jogát a Morpolban. E körülményt a Bizottság enyhítő körülményként figyelembe vette (a megtámadott határozat 196. és 198. pontja).

477 A fentiekből az következik, hogy a Bizottság nem sértette meg indokolási kötelezettségét, és érdemi hibát sem követett el, amikor nem határozta meg és nem vette figyelembe a jogsértés eredményeként elért estleges nyereséget vagy a nyereség esetleges hiányát.

2. A második, az állítólagos jogsértések súlyának téves értékelésén alapuló részről

478 A felperes azt állítja, hogy a megtámadott határozatban a súly értékelése érdekében figyelembe vett egyik tényező, vagyis a gondatlanság, az ügylet belső piaccal való összeegyeztethetőségét érintő komoly kétségek és a felperessel, valamint más társaságokkal kapcsolatos korábbi ügyek megléte sem releváns.

479 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

480 Mindenekelőtt rá kell mutatni arra, hogy a felperes nem vitatja a megtámadott határozat 131–136. pontjában szereplő, a jogsértés jellegére vonatkozó megfontolásokat. E pontokban a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének bármely megsértése jellegénél fogva súlyos jogsértés. Ez az értékelés, amelyet támogatni kell, többek között a 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet (T-332/09, EU:T:2012:672) 235. pontján alapult. E pontban a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság megalapozottan mutatott rá arra, hogy „[a] közösségi jogalkotó azzal, hogy a közösségi léptékű összefonódásokat előzetes bejelentéshez és előzetes engedélyezéshez kötötte, a közösségi léptékű összefonódások Bizottság általi ellenőrzésének tényleges érvényesülését kívánta biztosítani, lehetővé téve ez utóbbi számára, hogy adott esetben megakadályozza, hogy ezeket az összefonódásokat a végleges határozat elfogadása előtt megvalósítsák, következésképpen pedig megelőzze a nem orvosolható és állandósult versenytorzításokat”. A Törvényszék arra is rámutatott, hogy „[a] Bizottság tehát hiba elkövetése nélkül minősíthette a jogsértést – jellegére tekintettel – súlyosnak”.

481 A felperes ugyanakkor vitatja a Bizottság által a jelen ügyben szereplő jogsértések súlyának konkrét értékelése keretében figyelembe vett tényezők relevanciáját.

482 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a jogsértések súlyát számos tényező alapján kell meghatározni – mint például az ügy sajátos körülményei, az ügy háttere, a bírságok elrettentő hatása –, azonban nincs olyan felsorolás, amely kimerítő vagy kötelező módon tartalmazná a mérlegelendő tényezőket (2005. június 28-i Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 241. pont).

a) A felperes gondatlanságának figyelembevételéről

483 A felperes azon érvét illetően, amely szerint magatartása nem volt gondatlan, elegendő arra emlékeztetni, hogy ezt az érvet elutasítottuk a második jogalap vizsgálata során.

484 A felperes állításával ellentétben részéről nem állt fenn menthető tévedés. A menthető tévedés fogalma, amelynek közvetlen forrása a jogbiztonság és a bizalomvédelem elveinek tiszteletben tartása, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint csak kivételes körülményekre vonatkozhat, így különösen azokra, amikor az érintett intézmény olyan jellegű magatartást tanúsított, amely önmagában vagy meghatározó mértékben okozta a jóhiszemű és egy átlagosan tájékozott személytől megkövetelt gondosságot tanúsító jogalany menthető tévedését (lásd: 2011. szeptember 15-i CMB és Christof kontra Bizottság ítélet, T-407/07, nem tették közzé, EU:T:2011:477, 99. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A jelen ügyben a felperes nem tanúsította az egy átlagosan tájékozott személytől megkövetelt gondosságot, amit kizárja részéről a menthető tévedés fennállását.

b) Az ügylet belső piaccal való összeegyeztethetőségét érintő komoly kétségek fennállásának figyelembevételéről

485 Azzal kapcsolatban, hogy a Bizottság figyelembe vette az ügylet belső piaccal való összeegyeztethetőségét érintő komoly kétségek fennállását, a következőkre kell rámutatni.

486 A megtámadott határozat 150. pontjában a Bizottság emlékeztetett arra, hogy a Morpol felperes általi megvásárlását azt követően engedélyezték, hogy a felperes számos korrekciós intézkedést terjesztett elő annak érdekében, hogy eloszlassa a Bizottság által a skót lazac potenciális piaca kapcsán felvetett komoly kétségeket. Ezenkívül rámutatott, hogy az összefonódás e potenciális piacon összekapcsolta volna az Európai Gazdasági Térség (EGT) két legnagyobb tenyésztőjét és elsődleges feldolgozóját.

487 A Bizottság úgy ítélte meg, hogy a megvalósított összefonódás negatív hatással lehetett a versenyre a skót lazac potenciális piacán a jogsértés teljes időtartama alatt. A Bizottság szerint annak ellenére, hogy a felperes nem gyakorolta szavazati jogát a Morpolban, legalábbis lehetséges volt, hogy a felperes és a Morpol közötti versengő interakcióra kihatott a 2012. decemberi felvásárlás.

488 Rá kell mutatni, hogy a felperes nem hoz fel olyan érvet, amely megkérdőjelezhetné a Bizottság azon értékelését, amely szerint a szóban forgó összefonódás belső piaccal való összeegyeztethetőségét érintő komoly kétségek merültek fel. Vitatja ugyanakkor e tényező súlyosító körülményként való figyelembevételét. Úgy véli, hogy a megtámadott határozat 157. pontjában szereplő állítás, amely szerint „pusztán az, hogy az ügylet belső piaccal való összeegyeztethetőségét érintő komoly kétségek merültek fel, már önmagában olyan tényező, amely súlyosítja a jogsértést”, elferdíti a Törvényszék által 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítéletében (T-332/09, EU:T:2012:672, 247. pont) követett okfejtést, amely szerint „a versenyben okozott kár megléte a jogsértést még súlyosabbá tenné”.

489 Ami a 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítéletnek (T-332/09, EU:T:2012:672) tulajdonítandó értelmezést illeti, a következőkre kell rámutatni.

490 Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy egy olyan összefonódásra vonatkozott, amelynek vonatkozásában a Bizottság megállapította, hogy az nem okoz versenyproblémákat. A Bizottság a 2009. június 10-i C(2009) 4416 végleges határozat (COMP/M.4994 – Electrabel/Compagnie nationale du Rhône ügy) (a továbbiakban: Electrabel határozat) 194. pontjában rámutatott, hogy „a versenyben okozott kár megléte ténylegesen súlyosabbá tenné a jogsértést”, valamint hogy „a jelen ügyben az ilyen versenyben okozott kár hiánya fontos figyelembe veendő elem a bírság összegének megállapításánál”, „[u]gyanakkor az, hogy az ügylet nem okozott versenyproblémákat, nem hat ki a jogsértés súlyos voltára”. Ezt az állítást annak fényében kell értelmezni, hogy a Bizottság ugyanezen határozat 191. pontjában megállapította, hogy a 4064/89 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését érintő bármely jogsértés súlyos jogsértés.

491 A Bizottság tehát megállapította, hogy a 4064/89 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését érintő jogsértés jellegénél fogva súlyos jogsértés marad, annak ellenére, hogy az összefonódás nem okozott versenyproblémákat. Ebből *a contrario* nem lehet arra következtetni, amint azt a felperes megpróbálja, hogy a versenyproblémák fennállása nem fokozhatja az állítólagos jogsértés súlyát. A Bizottság ugyanis nem azt állapította meg, hogy az, hogy fennállnak-e versenyproblémák, vagy sem, irreleváns a jogsértés súlyának értékelése szempontjából, hanem csak azt, hogy a jogsértés jellegénél fogva súlyos jogsértés marad, még az összefonódás által okozott bármilyen versenyprobléma hiányában is.

492 A 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítéletben (T-332/09, EU:T:2012:672) a Törvényszék támogatta a Bizottság megközelítését. Az ítélet 246. pontjában többek között rámutatott, hogy „a Bizottság jogosan állítja azt, hogy valamely összefonódás piaci hatása hiányának utólagos elemzése észszerűen nem lehet meghatározó tényező az előzetes ellenőrzés rendszerét érő sérelem súlyának minősítése szempontjából”. Ezenkívül az ítélet 247. pontjában a következőket állapította meg:

„Ez azonban nem zárja ki azt, hogy a piacra gyakorolt hatások hiányát releváns körülményként vegyék figyelembe a bírság összegének megállapításakor, amint azt a Bizottság a megtámadott határozat (194) preambulumbekezdésében elismeri. Egyébiránt a Bizottság ugyanezen preambulumbekezdésben azt is jogosan állítja, hogy a versenyben okozott kár megléte a jogsértést még súlyosabbá tenné.”

493 Rá kell mutatni, hogy a 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet (T-332/09, EU:T:2012:672) 246. pontjában szereplő azon állítás, mely szerint „valamely összefonódás piaci hatása hiányának utólagos elemzése észszerűen nem lehet meghatározó tényező az előzetes ellenőrzés rendszerét érő sérelem súlyának minősítése szempontjából”, nem értelmezhető úgy, hogy a versenyben okozott kár fennállása vagy fenn nem állása semmilyen szerepet nem játszik a jogsértés súlyának értékelésében. Ez kitűnik ezen ítélet 247. pontjából, amelyben a Törvényszék megállapította, hogy „a versenyben okozott kár megléte a jogsértést még súlyosabbá tenné”. Az ezen ítélet 246. pontjában szereplő állítást azon körülmény fényében kell értelmezni, hogy a Törvényszék az Electrabel azon érvére reagált, amely szerint a jogsértés nem lehet súlyos, mivel nem okozott semmilyen versenytorzulást.

494 Az Electrabel határozat alapjául szolgáló ügyben a Bizottság és a Törvényszék két helyzetről döntött. Először is megállapították, hogy a versenyre gyakorolt hátrányos hatás hiánya, amely akkor áll elő, ha az idő előtt megvalósított összefonódás semmilyen versenyproblémát nem okoz, nem változtat semmit a jogsértés (jellegénél fogva) súlyos voltán. Másodszor szemléltető jelleggel rámutattak, hogy a hátrányos hatások megléte még súlyosabbá tette volna a jogsértést.

495 Létezik ugyanakkor egy harmadik helyzet, amellyel kapcsolatban a Bizottság és a Törvényszék nem foglalt állást az Electrabel határozat alapjául szolgáló ügyben. Arról a „köztes helyzetről” van szó, amelyben az idő előtt megvalósított összefonódás belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán komoly kétségek merültek fel, de amelyben nem lehet eldönteni, hogy annak az eredetileg elképzelt és a Bizottság által nem engedélyezett formában történő megvalósítása hátrányos hatásokkal járt-e a versenyre, vagy sem.

496 Felmerül tehát a kérdés, hogy ebben a harmadik helyzetben a Bizottság a jogsértést súlyosító körülményként veheti-e figyelembe azt, hogy az összefonódás belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán komoly kétségek merültek fel.

497 Erre a kérdésre igenlő választ kell adni. Nem lenne ugyanis helyes, ha ugyanolyan módon kezelnénk az olyan összefonódások idő előtti megvalósítását, amelyek belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán komoly kétségek merülnek fel, és az olyan összefonódások idő előtti megvalósítását, amelyek egyáltalán nem vetnek fel versenyproblémát.

498 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének célja a közösségi léptékű összefonódások hatásai előzetes ellenőrzésére vonatkozó rendszer hatékonyságának biztosítása (lásd ebben az értelemben analógia útján: 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 246. pont). Ezenkívül rá kell mutatni, hogy az összefonódások ellenőrzésére irányuló uniós szabályozás célja a nem orvosolható és állandósult versenytorzítások megelőzése (2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 245. pont). Az összefonódások ellenőrzési rendszere annak lehetővé tételét célozza, hogy a Bizottság el tudja végezni „valamennyi összefonódás hatékony, a […] verseny szerkezetére kifejtett hatása tekintetében történő ellenőrzés[ét]” (a 139/2004 rendelet (6) preambulumbekezdése).

499 Azon összefonódások esetében, amelyek belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán komoly kétségek merülnek fel, az idő előtti megvalósításhoz kapcsolódó lehetséges versenykockázatok nem ugyanazok, mint a versenyproblémákat fel nem vető összefonódások esetében.

500 Az tehát, hogy egy összefonódás belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán komoly kétségek merülnek fel, ezen összefonódás idő előtti megvalósítását súlyosabbá teszi egy olyan összefonódás idő előtti megvalósításánál, amely nem vet fel versenyproblémákat, kivéve ha – annak ellenére, hogy ilyen komoly kétségek merülnek fel – egy adott ügyben kizárható, hogy annak az eredetileg elképzelt és a Bizottság által nem engedélyezett formában történő megvalósítása hátrányos hatásokkal járhatott a versenyre.

501 A Bizottság tehát megalapozottan állapította meg a megtámadott határozat 157. pontjában, hogy „pusztán az, hogy az ügylet belső piaccal való összeegyeztethetőségét érintő komoly kétségek merültek fel, már önmagában olyan tényező, amely súlyosítja a jogsértést”, azt követően, hogy a megtámadott határozat 151. pontjában kifejezetten kimondta, hogy a megvalósított összefonódás negatív hatással lehetett a versenyre a skót lazac potenciális piacán a jogsértés teljes időtartama alatt, valamint hogy legalábbis lehetséges volt, hogy a felperes és a Morpol közötti versengő interakcióra kihatott a 2012. decemberi felvásárlás.

502 A 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítéletben (T-332/09, EU:T:2012:672, 247. pont) szereplő azon megállapításból, hogy „a versenyben okozott kár megléte a jogsértést még súlyosabbá tenné”, nem lehet *a contrario* azt a következtetést levonni, hogy a jogsértés csak akkor lehet súlyosabb, ha bizonyítani lehet a tényleges hátrányos hatásokat. Annak alapján ugyanis, hogy a Törvényszék szemléltető jelleggel rámutatott, hogy a hátrányos hatások megléte súlyosabbá tette volna a jogsértést, nem lehet arra következtetni, hogy az egyetlen olyan helyzetről van szó, amely súlyosabbá tenné a jogsértést. Az Electrabel határozat alapjául szolgáló ügyben a Bizottság és a Törvényszék egyszerűen nem döntött a fenti 495. pontban meghatározott „köztes helyzetről”.

503 A felperes előadja, hogy a megtámadott határozat 156. és 157. pontjában a Bizottság paradox módon fejti ki, hogy „a versenyben okozott kár megléte a jogsértést még súlyosabbá tenné”, holott „valamely összefonódás piaci hatása hiányának utólagos elemzése észszerűen nem lehet meghatározó tényező az előzetes ellenőrzés rendszerét érő sérelem súlyának minősítése szempontjából”.

504 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a Bizottság a Törvényszék által a 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítéletben (T-332/09, EU:T:2012:672, 246. és 247. pont) tett, a fenti 492. pontban idézett állítások tartalmát vette át. Elegendő felidézni az említett ítélet e pontjainak tulajdonítandó értelmezéssel kapcsolatos észrevételeket (a fenti 493. pont).

505 Meg kell vizsgálni azt a kérdést, hogy a Bizottság megalapozottan tekintette-e úgy a megtámadott határozat 151. pontjában, hogy a megvalósított összefonódás negatív hatással lehetett a versenyre a skót lazac potenciális piacán a jogsértés teljes időtartama alatt, valamint hogy „legalábbis lehetséges volt, hogy a felperes és a Morpol közötti versengő interakcióra kihatott a 2012. decemberi felvásárlás”.

506 E tekintetben a Bizottság először is rámutatott a megtámadott határozat 151. pontjában, hogy a Morpol korábbi elnök-vezérigazgatója, M. 2013. március 1-jei hatállyal lemondott egy, a felperessel kötött SPA-ban szereplő rendelkezés alapján. A Bizottság szerint az, hogy a felperes 48,5%-os részesedést szerzett a Morpol alaptőkéjében, ennélfogva alkalmasnak tűnt a Morpolon belül az olyan stratégiai döntések befolyásolására, mint az elnök-vezérigazgató pótlása, függetlenül a szavazati jog tényleges gyakorlásától a részvényesek közgyűlései során.

507 A felperes e tekintetben előadja, hogy a 2012. decemberi felvásárlás nem volt döntő tényező M. azon döntésében, hogy lemond tisztségeiről. Ellenkezőleg, álláspontja szerint a Morpol vállalatirányítási struktúrájával kapcsolatban – beleértve M. lemondását is – már több mint egy éve intenzív viták folytak a Morpol igazgatótanácsában.

508 A jelen ügyben nem lehet biztonsággal megállapítani, hogy M. lemondására vonatkozó döntését befolyásolta-e a 2012. decemberi felvásárlás, vagy sem.

509 A felperes többek között a Morpol igazgatótanácsa 2011. szeptember 12-i és 15-i ülései jegyzőkönyveinek benyújtása révén vitathatatlanul bizonyítja, hogy M. esetleges lemondása kapcsán viták folytak már a 2012. decemberi felvásárlás előtt is. A felperes arra is rámutatott, hogy a Morpol súlyos vállalatirányítási problémákkal küzdött, hogy a Morpol legnagyobb hitelező bankja csökkenteni kívánta a Morpol adósságaival szembeni kitettségét, valamint hogy ezek az események a Morpol részvényárfolyamának esését eredményezték, amely az oslói tőzsdén való 2010-es jegyzésének időszakában érvényesülő körülbelül 21 norvég koronáról (NOK) 2012. novemberre kevesebb mint 8 NOK-ra csökkent. A Bizottság nem vitatja e körülményeket.

510 Ugyanakkor ez nem zárja ki azt, hogy a 2012. decemberi felvásárlás lezárása és különösen az SPA-ban szereplő ilyen hatályú kikötés befolyással lehetett M. lemondásra vonatkozó döntésére. Az SPA 12.1.1. cikke szerint M. vállalta, hogy legkésőbb 2013. március 1-jén lemond a Morpolon belüli elnök-vezérigazgatói tisztségéről. Egyébként elég valószínűnek tűnik, hogy azt a döntést, hogy éppen 2013. március 1-jei hatállyal mond le, befolyásolta az SPA végrehajtása. Amint azt a Bizottság megalapozottan hangsúlyozza, ha a felperes felfüggesztette volna az SPA végrehajtását az engedélyre várva, M. nem lett volna köteles megfelelni az SPA 12.1.1. cikkének az ügylet teljesítését megelőzően.

511 Másodszor a Bizottság a megtámadott határozat 151. pontjában kiemelte, hogy a felperes „a 2012. decemberi felvásárlás révén átvette a Morpol nyereségének nagy részét”. Ebből következően úgy ítélte meg, hogy „[a felperesnek] a Morpol irányába gyakorolt versenynyomás fenntartására irányuló ösztönzését megszüntető 2012. decemberi felvásárlás valószínű pénzügyi hatásai elegendőnek tekinthetők ahhoz, hogy a verseny potenciális sérelmét eredményezzék”.

512 A felperes előadja, hogy a Bizottság azon állítása, amely szerint az, hogy a felperes átvette a Morpol nyereségének nagy részét, megszüntette a felperest arra ösztönző tényezőket, hogy fenntartsa a versenynyomást, megalapozatlan, valamint semmilyen esetben sem kapcsolódik a jogsértéshez. Álláspontja szerint ez érvényes minden meg nem valósított összefonódásra, mivel az engedélyezés után a vevő társaságok gyakran visszamenőlegesen beszedik a megállapodás aláírása és lezárása közötti tevékenységből eredő nyereséget.

513 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a helyzetek nem ugyanolyanok. A jelen ügyben ugyanis a felperes azt megelőzően vette át a Morpol nyereségének nagy részét, hogy megkapta volna az engedélyt az összefonódásra. A Morpol irányába gyakorolt versenynyomás fenntartására irányuló ösztönzés tehát gyengébb lehetett, mint egy olyan társaság esetében, amelynek csak a kilátása van meg arra, hogy visszamenőleg beszedje a megállapodás aláírását követő tevékenységből eredő nyereséget, miután megkapta az engedélyt az összefonódásra.

514 A fenti 506–513. pontban megvizsgált két elem önmagában elegendő volt a megtámadott határozat 151. pontjában szereplő azon megállapítás igazolásához, amely szerint lehetséges volt a versenyre gyakorolt negatív hatás a skót lazac potenciális piacán a jogsértés teljes időtartama alatt.

515 Nem kell tehát megvizsgálni a Bizottság által a megtámadott határozat 151. pontjában hivatkozott harmadik elem relevanciáját, azaz hogy a Bizottság szerint nem lehetett kizárni azt, hogy a felperes mint a Morpol legnagyobb részvényese privilegizált hozzáférést szerzett a Morpol üzleti adataihoz a 2012. decemberi felvásárlás lezárása és az engedélyező határozat meghozatala közötti időszak folyamán.

516 Meg kell tehát állapítani, hogy a felperes által hozott intézkedések – vagyis a szavazati jog gyakorlásától való tartózkodás és a jogalanyok elválasztása az összefonódás engedélyezéséig – nem voltak alkalmasak arra, hogy kiküszöböljék a szóban forgó összefonódás eredetileg elképzelt és a Bizottság által nem engedélyezett formában történő megvalósítása által a versenyben okozott kár kockázatát, még akkor sem, ha ezen intézkedések csökkenthették az esetleges versenyellenes hatást.

517 A fentiekből az következik, hogy a jelen ügyben szereplő helyzet a fenti 495. pontban meghatározott „köztes helyzet”, vagyis azon helyzet körébe tartozik, amelyben az idő előtt megvalósított összefonódás belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán komoly kétségek merültek fel, de amelyben nem lehet eldönteni, hogy annak az eredetileg elképzelt és a Bizottság által nem engedélyezett formában történő megvalósítása hátrányos hatásokkal járt-e a versenyre, vagy sem.

518 A felperes azon, a tárgyalás során felhozott érvének, amely szerint a Bizottság a fenti 506., 511. és 515. pontban hivatkozott körülményekre csak az ellenkérelem szakaszában hivatkozott, nincs ténybeli alapja. E körülmények ugyanis a kifogásközlés 138. pontjában, valamint a megtámadott határozat 151. pontjában szerepelnek.

519 A felperes ezenkívül azt állítja, hogy amennyiben a Bizottság egy állítólagos jogsértés piacra gyakorolt állítólagos hatására hivatkozik annak érdekében, hogy alátámassza annak súlyosságát, akkor a jogilag megkövetelt módon bizonyítania kell állításait, vagyis oly módon, hogy olyan konkrét és megbízható valószínűsítő körülményekkel szolgál, amelyek észszerű valószínűséggel támasztják alá a hatást. Ezen állítás alátámasztása érdekében a felperes a 2006. szeptember 27-i Roquette Frères kontra Bizottság ítéletre (T-322/01, EU:T:2006:267, 75. pont), a 2006. szeptember 27-i Jungbunzlauer kontra Bizottság ítéletre (T-43/02, EU:T:2006:270), a 2006. szeptember 27-i Archer Daniels Midland kontra Bizottság ítéletre (T-59/02, EU:T:2006:272, 161. pont), valamint a 2009. május 6-i KME Germany és társai kontra Bizottság ítéletre (T-127/04, EU:T:2009:142, 68. pont) hivatkozik.

520 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a felperes által hivatkozott ítélkezési gyakorlat a kartellekre vonatkozik. Így például a Törvényszék a 2009. május 6-i KME Germany és társai kontra Bizottság ítélet (T-127/04, EU:T:2009:142) 68. pontjában rámutatott, hogy „[a] Törvényszék már többször megállapította, hogy a kartellnek az érintett piacra gyakorolt tényleges hatását kellően bizonyítottnak kell tekinteni, amennyiben a Bizottság olyan konkrét és megbízható [valószínűsítő körülményekkel] szolgál, amely[ek] [észszerű] valószínűséggel támasztj[ák] alá azt, hogy a kartell hatást gyakorolt a piacra”.

521 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy a Törvényszék fenti 519. pontban hivatkozott, a felperes által felhívott ítéleteiben alkalmazandó, a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az [ESZAK] 65. cikk[…] (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás (HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 171. o.) 1A. pontjának első bekezdése szerint a bírságnak a jogsértés súlya alapján történő számítása során a Bizottság többek között figyelembe vette „a jogsértés […] piacra gyakorolt tényleges hatását, ha ez a hatás mérhető” volt.

522 A felperes által hivatkozott ítélkezési gyakorlat tehát nem kérdőjelezheti meg a fenti 495–501. pontban szereplő megfontolásokat. Emlékeztetni kell többek között arra, hogy az összefonódások ellenőrzésére irányuló uniós szabályozás célja a nem orvosolható és állandósult versenytorzítások megelőzése (lásd a fenti 498. pontot).

523 Rá kell mutatni, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését érintő jogsértések kapcsán az a puszta tény, hogy lehetségesek a versenyre gyakorolt hátrányos hatások, mivel az összefonódás eredetileg elképzelt és a Bizottság által nem engedélyezett formában történő megvalósítása komoly kétségeket vetett fel annak belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán, figyelembe vehető a jogsértés súlyának értékelésénél, még akkor is, ha a Bizottság nem bizonyítja az ilyen hatások fennállását „észszerű valószínűséggel”.

524 Vitathatatlan, hogy amennyiben bizonyítható az összefonódás eredetileg elképzelt és a Bizottság által nem engedélyezett formában történő megvalósítása által eredményezett, a versenyt érintő hátrányos hatások fennállása, ez még súlyosabbá teheti a jogsértést egy, a „köztes helyzetbe" tartozó jogsértésnél. Ez nem gátolja meg azt, hogy pusztán az a tény, hogy nem zárhatók ki a versenyt érintő hátrányos hatások, súlyosabbá tehesse a jogsértést egy olyan összefonódás idő előtti megvalósításánál, amely semmilyen versennyel kapcsolatos problémát nem vet fel.

525 Végül a felperes hangsúlyozza, hogy soha nem ért el, és nem is számított arra, hogy elér bármilyen nyereséget a Bizottság által az összefonódás-ellenőrzési szabályok megsértésének tekintett tényállásból, mivel megfelelt a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében foglalt követelményeknek, amikor tartózkodott szavazati jogának gyakorlásától a Morpolban.

526 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az a tény, hogy a vállalkozás semmilyen hasznot nem szerzett a jogsértésből, nem lehet akadálya a bírság kiszabásának, mert ellenkező esetben a bírság elvesztené elrettentő jellegét (lásd a fenti 473. pontot).

527 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy azt a tényt, hogy a felperes az összefonódás engedélyezéséig nem gyakorolta szavazati jogát a Morpolban, a Bizottság enyhítő körülményként figyelembe vette (lásd a fenti 476. pontot).

528 A fentiekből az következik, hogy a Bizottság megalapozottan vette figyelembe a jelen ügyben a jogsértést súlyosabbá tévő körülményként azt, hogy az összefonódás belső piaccal való összeegyeztethetőségét illetően komoly kétségek merültek fel.

c) A felperessel, valamint más társaságokkal kapcsolatos korábbi ügyek figyelembevételéről

529 A Bizottság a megtámadott határozat 159. pontjában rámutatott, hogy a felperessel (ebben az időszakban: Pan Fish) szemben 2007-ben a francia versenyhatóságok már szabtak ki bírságot a felfüggesztési kötelezettség megsértése miatt, amikor megvásárolta a Fjord Seafood társaságot. Ezenkívül rámutatott, hogy „ez azt jelenti, hogy ez nem az első alkalom, amikor [a felperes] megsérti a felfüggesztési kötelezettséget egy összefonódás-ellenőrzési eljárással összefüggésben".

530 A Bizottság a megtámadott határozat 163. pontjában úgy ítélte meg, hogy „a korábbi szankciónak arra kellett volna ösztönöznie [a felperest], hogy különös gonddal értékelje az összefonódás-ellenőrzéssel kapcsolatos kötelezettségeit a 2012. decemberi felvásárlás időszakában", valamint hogy „[e]nnek alapján a felfüggesztési kötelezettség nemzeti szintű megsértésének fennállása súlyosabbá teszi a jogsértést".

531 A Bizottság ezenkívül a megtámadott határozat 160. pontjában hangsúlyozta, hogy a 139/2004 rendelet már több mint tíz éve hatályban van, valamint hogy a felfüggesztési kötelezettségre vonatkozóan hasonló rendelkezések szerepeltek a 4064/89 rendeletben is, amely több mint tizenhárom évig volt hatályban. Ezenfelül rámutatott, hogy már indított eljárásokat más társaságok ellen, illetve szabott ki velük szemben bírságokat a 4064/89 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése miatt, valamint hogy több más határozatot is hozott a 4064/89 rendelet 14. cikke alapján. A Bizottság szerint a felperesnek ebből következően „teljes mértékben ismernie kellett volna a jogi hátteret, valamint e szabályok Bizottság általi alkalmazását".

1) A Pan Fish/Fjord Seafood határozat alapjául szolgáló ügy figyelembevételéről

532 A felperes előadja, hogy az, hogy súlyosabban büntették azon állítólagos indokkal, hogy visszaeső, mivel Franciaországban a Pan Fish/Fjord Seafood határozatban szankciót alkalmaztak vele szemben, nem felel meg azon ítélkezési gyakorlatnak, amely szerint a visszaesés azt foglalja magában, hogy valamely személy új jogsértést követ el azt követően, hogy a hasonló jogsértésért már korábban szankcionálták.

533 Ugyanakkor, amint azt a Bizottság hangsúlyozza, nem tekintette a felperes által elkövetett korábbi eljárási jogsértéseket súlyosító körülménynek. A megtámadott határozat 201. pontjában kifejezetten megállapította, hogy a jelen ügyben nem állnak fenn súlyosító körülmények.

534 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság nem használta a „visszaesés” vagy „visszaeső” kifejezéseket. Vitathatatlan persze, hogy a megtámadott határozat érdemére, nem pedig a terminológiára kell támaszkodni annak vizsgálata során, hogy a Bizottság megállapította-e, hogy a felperes visszaeső.

535 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a visszaesés figyelembevétele „magatartásuk megváltoztatására készteti az olyan vállalkozásokat, amelyek hajlamosak a versenyjogi szabályok megsértésére” (2007. december 12-i BASF és UCB kontra Bizottság ítélet, T-101/05 és T-111/05, EU:T:2007:380, 67. pont). A jelen ügyben a Bizottság még hallgatólagosan sem állapította meg a megtámadott határozatban, hogy szigorúbb szankciót kell alkalmazni amiatt, hogy a Pan Fish/Fjord Seafood határozatban alkalmazott szankció nem volt elegendő ahhoz, hogy elrettentse a felperest más jogsértések elkövetésétől. A bírság szükséges elrettentő hatásával foglalkozó pontokban, vagyis a megtámadott határozat 157., 172. és 206. pontjában a Bizottság csak a felperes méretére, illetve azon körülményre utalt, hogy a szóban forgó ügylet belső piaccal való összeegyeztethetőségét érintő komoly kétségek merültek fel, valamint arra, hogy nem zárható ki a verseny torzulása. A felperes álláspontjával ellentétben a Bizottság tehát nem vette figyelembe a felperes állítólagos visszaesését. A felperes érvelése tehát téves előfeltevésen alapul.

536 Amint az kitűnik a megtámadott határozat 163. pontjából, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy „a korábbi szankciónak arra kellett volna ösztönöznie [a felperest], hogy különös gonddal értékelje az összefonódás-ellenőrzéssel kapcsolatos kötelezettségeit a 2012. decemberi felvásárlás időszakában”. „Ennek alapján” állapította meg a Bizottság, hogy a felfüggesztési kötelezettség nemzeti szintű megsértésének fennállása súlyosabbá teszi a jogsértést.

537 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a fenti 258. pontban megállapítást nyert, hogy a Bizottság megalapozottan vette figyelembe azt, hogy a felperessel szemben nemzeti szinten már szabtak ki bírságot összefonódás idő előtti megvalósítása miatt, valamint arra, hogy különös gondosság várható el egy olyan nagy méretű európai vállalkozás részéről, amellyel szemben, noha nemzeti szinten, már szabtak ki bírságot összefonódás idő előtti megvalósítása miatt.

538 Egy olyan elemről van szó, amelyet figyelembe lehet venni egyrészt a felperes részéről a gondatlanság fennállásának, másrészt e gondatlanság mértékének értékelése során.

539 A megtámadott határozat 159. és 163. pontjában a Bizottság a Pan Fish/Fjord Seafood határozat alapjául szolgáló ügy által jelentett korábbi ügy fennállását olyan elemként vette figyelembe, amely fokozta a felperes gondatlanságának mértékét, és amely ennek alapján „súlyosabbá teszi a jogsértést”. Az a megtámadott határozat 163. pontjában szereplő megállapítás ugyanis, amely szerint a korábbi szankciónak arra kellett volna ösztönöznie a felperest, hogy különös gonddal értékelje az összefonódás-ellenőrzéssel kapcsolatos kötelezettségeit, lényegileg a gondatlanság mértékére vonatkozik. A tárgyalás során a Bizottság megerősítette, hogy a megtámadott határozatban a Pan Fish/Fjord Seafood határozat alapjául szolgáló ügyre kizárólag a felperes gondatlanságának mértékét érintő tényezőként támaszkodott.

540 A tárgyalás során a felperes elismerte, hogy a Bizottság a Pan Fish/Fjord Seafood határozat alapjául szolgáló ügyet a gondatlanság értékelésével összefüggésben vette figyelembe. A felperes azonban előadta, hogy ez az ügy nem releváns a gondatlanság fennállásának, illetve mértékének értékelésével összefüggésben, mivel az említett ügy alapjául szolgáló tényállás teljesen eltér a jelen ügyétől, így a felperes abból nem tudott levonni a jelen ügy szempontjából hasznos következtetéseket.

541 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy kétségtelenül igaz, hogy a Pan Fish/Fjord Seafood határozat nem a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozott (lásd a fenti 258. pontot). Ugyanakkor az, hogy a felperessel szemben, noha nemzeti szinten, már szabtak ki bírságot összefonódás idő előtti megvalósítása miatt, azt vonja maga után, hogy különös gondosság volt elvárható tőle (lásd a fenti 258. pontot). Ennek alapján e korábbi ügy fennállása fokozta a felperes gondatlanságának mértékét, ami a jogsértést súlyosabbá tévő körülményt jelent.

542 A Bizottság tehát nem követett el hibát, amikor figyelembe vette a Pan Fish/Fjord Seafood határozat alapjául szolgáló ügyet a jogsértés súlyának értékelésével összefüggésben.

2) A más társaságokkal kapcsolatos ügyek figyelembevételéről

543 A felperes előadja, hogy a megtámadott határozat 160. pontjában szereplő azon állítás, amely szerint „a Bizottság már indított eljárásokat más társaságok ellen, illetve szabott ki velük szemben bírságokat a [4064/89] rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése miatt”, nem veszi figyelembe azt a lényeges problémát, hogy ezen ügyek egyike sem a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének vagy a 4064/89 rendelet 7. cikke (3) bekezdésének hatályára vonatkozott.

544 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat 160. pontjában a Bizottság rámutatott, hogy a 139/2004 rendelet már több mint tíz éve hatályban van, valamint hogy a felfüggesztési kötelezettségre vonatkozóan hasonló rendelkezések szerepeltek a 4064/89 rendeletben is, amely több mint tizenhárom évig volt hatályban. Ezenkívül rámutatott, hogy már indított eljárásokat más társaságok ellen, illetve szabott ki velük szemben bírságokat a 4064/89 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése miatt, valamint hogy több más határozatot is hozott a 4064/89 rendelet 14. cikke alapján.

545 Ezáltal a Bizottság lényegében azt indokolta meg, hogy már nem volt oka arra, hogy „engedékeny” legyen a bírságok 139/2004 rendelet 14. cikkén alapuló megállapítása során.

546 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a Bizottság vitathatatlanul dönthet úgy, hogy alacsony összegű bírságokat szab ki, amikor első alkalommal vagy az egyik első alkalommal alkalmaz egy olyan rendelkezést, amely lehetővé teszi számára bírság kiszabását. Ugyanakkor a Bizottság jogszerűen tekintheti úgy, hogy már nincs oka arra, hogy így járjon el, ha már több alkalommal szabott ki bírságot az említett rendelkezést alkalmazva.

547 A felperes azon érve, amely szerint a korábbi ügyek nem a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését, illetve a 4064/89 rendelet 7. cikkének (3) bekezdését érintették, ebben az összefüggésben nem releváns. Az olyan korábbi ügyek megléte ugyanis, amelyek során a 4064/89 rendelet 14. cikke alapján bírságot szabtak ki, felhívhatta a felperes figyelmét arra, hogy súlyos szankciók veszélyével szembesül a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértése esetén. Különösen az a tény nyújthatott a felperes részére tájékoztatást arról, hogy a szóban forgó összefonódás idő előtti megvalósítása esetén súlyos szankciók veszélyével szembesül, hogy a Bizottság már súlyos szankciót, 20 millió eurós bírságot szabott ki az Electrabel határozatban.

548 A felperes azon érvét illetően, amely szerint a Bizottság nem indított vizsgálatot és nem szabott ki semmilyen bírságot a Yara/Kemira GrowHow határozat alapjául szolgáló ügyben, elegendő azt megállapítani, hogy a megtámadott határozat 160. pontjában, valamint annak 64. és 65. lábjegyzetében a Bizottság nem hivatkozott erre az ügyre.

549 Végül a felperes előadja, hogy a megtámadott határozat 163. pontjában szereplő azon megállapítás, amely szerint a felperest és más társaságokat érintő, korábbi eljárási jogsértésekkel kapcsolatos ügyek fennállása súlyosabbá teszi a felperes által elkövetett jogsértést, nyilvánvalóan téves jogalkalmazáson és a tények nyilvánvalóan téves megállapításán alapul.

550 Ugyanakkor a Bizottság a megtámadott határozat 163. pontjában rámutatott, hogy „a korábbi szankciónak”, vagyis a Pan Fish/Fjord Seafood határozatban kiszabott szankciónak arra kellett volna ösztönöznie a felperest, hogy különös gonddal értékelje kötelezettségeit, valamint hogy „[e]nnek alapján a felfüggesztési kötelezettség nemzeti szintű megsértésének fennállása súlyosabbá teszi a jogsértést”. A Bizottság tehát a megtámadott határozat 163. pontjában csak azt állapította meg, hogy a felperes által a Pan Fish/Fjord Seafood határozat alapjául szolgáló ügyben elkövetett korábbi jogsértés fennállása súlyosabbá teszi a jogsértést. Azt ugyanakkor nem állapította meg, hogy a más társaságokat érintő, eljárási jogsértésekkel kapcsolatos korábbi ügyek fennállása súlyosabbá teszi a felperes jogsértését.

551 A fentiekből az következik, hogy az ötödik jogalap második részét el kell utasítani.

3. A harmadik, az állítólagos jogsértés időtartamának téves értékelésén alapuló részről

552 A felperes előadja, hogy a Bizottság annak érdekében, hogy igazolja, hogy megtagadta a bejelentést megelőző időszak kizárását a jogsértés időtartamából, tévesen állította a megtámadott határozat 173. pontjában, hogy a felperes a bejelentést megelőző szakaszban az információnyújtást illetően nem volt eléggé készséges. A felperes szerint a Bizottság a megtámadott határozatban nem tartotta tiszteletben az egyenlő bánásmód elvét a jogsértés időtartamának értékelése során, mivel nem ugyanazt a megközelítést követte, mint az Electrabel határozatban, amely megközelítés a bejelentést megelőző időszak és az összefonódás vizsgálatának időszaka kizárását jelentette a jogsértés időtartamából.

553 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

554 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozat 128. és 165. pontjában a Bizottság megállapította, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése egyetlen időpontban megvalósuló jogsértés, valamint hogy e jogsértést a jelen ügyben 2012. december 18-án követték el, vagyis a 2012. decemberi felvásárlás lezárásának napján.

555 A Bizottság ezenkívül rámutatott a megtámadott határozat 128. és 166. pontjában arra, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése folytatólagos jogsértés, amely addig tart, amíg az ügyletet a Bizottság nem nyilvánítja összeegyeztethetőnek a belső piaccal a 139/2004 rendeletnek megfelelően. A Bizottság szerint a jelen ügyben a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése 2012. december 18-án kezdődött, és az engedélyező határozat elfogadásának napján, 2013. szeptember 30-án ért véget.

556 A Bizottság ebből következően kilenc hónapos és tizenkét napos időtartamot állapított meg a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértését illetően. Úgy ítélte meg, hogy ez az időszak különösen hosszúnak tekinthető, különösen egy potenciális versenyellenes hatásokkal járó összefonódás esetén.

557 Végül a Bizottság úgy ítélte meg, hogy „mérlegelési jogköre gyakorlása során indokolt a bejelentést megelőző időszak, valamint az I. szakasz alapos vizsgálatának figyelembevétele [a 139/2004 rendelet] 7. cikke (1) bekezdése megsértése időtartamának számításánál”. Először is a Bizottság e tekintetben emlékeztetett arra, hogy a tervezett ügylet komoly kétségeket vetett fel a skót lazac potenciális piacán, valamint hogy nem lehet kizárni, hogy sor került a verseny torzulására. E körülmények között a Bizottság szerint a bírságnak a lehető legnagyobb elrettentő hatást kellett kiváltania. Másodszor a Bizottság rámutatott, hogy a felperes a bejelentést megelőző szakaszban nem volt eléggé készséges az

azzal kapcsolatos információnyújtást illetően, hogy indokolja ezen időszaknak a jogsértés teljes időtartamából való kizárását, a részletesebben a megtámadott határozat 174–194. pontjában kifejtett indokok miatt.

558 A felperes nem vitatja, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének megsértése egyetlen időpontban megvalósuló jogsértés volt. Az ötödik jogalap harmadik része kizárólag a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdése megsértésének időtartama kapcsán a Bizottság által végzett értékelést érinti.

559 Ami a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdése megsértésének időtartamát illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a Törvényszék a 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet (T-332/09, EU:T:2012:672) 212. pontjában megállapította, hogy „[a] meghatározó befolyásnak az irányítás alatt álló vállalkozás tevékenységére való gyakorlásának lehetősége […] szükségképpen abban az időtartamban érvényesül, amely az irányítás megszerzésének időpontjában veszi kezdetét, és ezen irányítás megszűnéséig tart”, valamint hogy „az a jogalany, amely a vállalkozás feletti irányítást megszerezte, azt folyamatosan a 4064/89 rendelet 7. cikkének (1) bekezdéséből eredő felfüggesztési kötelezettség megsértésével gyakorolja mindaddig, amíg a Bizottság engedélyét megszerezve vagy az irányításról lemondva annak véget nem vet”. A Törvényszék ezenkívül ezen ítélet 212. pontjában kimondta, hogy „a jogsértés annyi ideig áll fenn, ameddig az említett 7. cikk (1) bekezdésének megsértésével megszerzett irányítás fennmarad, és ameddig az összefonódást a Bizottság nem engedélyezi”, valamint hogy „[a] Bizottság tehát megalapozottan minősítette a jogsértést úgy, mint amely az összefonódás engedélyezésének időpontjáig, illetve adott esetben egy korábbi, a jelen ügy körülményeire tekintettel figyelembe vett időpontig folyamatos jellegű”.

560 Ezek a 4064/89 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését érintő megfontolások analógia útján vonatkoznak a 139/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésére is.

561 Ezen elvek alkalmazása alapján a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdése megsértésének kezdő időpontja 2012. december 18., vagyis a szóban forgó összefonódás megvalósításának időpontja, amint azt a Bizottság megalapozottan állapította meg. A felperes egyébként nem vitatja a Bizottság által a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése tekintetében megállapított kezdő időpontot.

562 Azon időpontot illetően, amelyen a jogsértés véget ért, a fenti 559. pontban szereplő megfontolásokból kitűnik, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése akkor ér véget, amikor a Bizottság engedélyezi az összefonódást, vagy a szóban forgó vállalkozás lemond az irányításról. A 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése akkor is véget ér, amikor a Bizottság esetlegesen mentességet nyújt a felfüggesztési kötelezettség alól a 139/2004 rendelet 7. cikke (3) bekezdésének megfelelően.

563 A jelen ügyben tehát a Bizottság megalapozottan állapította meg, hogy a jogsértés azon a napon ért véget, amikor a Bizottság engedélyezte az összefonódást, vagyis 2013. szeptember 30-án. A Bizottság ugyanis nem nyújtott semmilyen mentességet a felfüggesztési kötelezettség alól, sőt, ilyet a felperes nem is kért, illetve ez utóbbi soha nem mondott le a Morpol irányításáról. A 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése tehát 2012. december 18-tól 2013. szeptember 30-ig tartott, vagyis kilenc hónapig és tizenkét napig, amint azt a Bizottság megállapította.

564 A megtámadott határozat 172–195. pontjában a Bizottság részletesen megindokolta azon döntését, hogy sem a bejelentést megelőző időszakot, sem az I. szakasz alapos vizsgálatának időszakát nem zárta ki a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdése megsértése időtartamának meghatározásánál.

565 A felperes úgy véli, hogy a Bizottságnak ki kellett volna zárnia a bejelentést megelőző időszakot a jogsértést időtartamából, és vitat több, a megtámadott határozat 172–195. pontjában található megfontolást.

566 E tekintetben rá kell mutatni, hogy amikor a Bizottság egy kilenc hónap és tizenkét nap időtartamú jogsértést állapít meg, teljesen szokványos, hogy ezt az időtartamot figyelembe veszi a bírság megállapításakor. Vitathatatlan, hogy a Bizottság mérlegelési jogköre alapján dönthet úgy, hogy a jogsértés időtartamának egy részét nem veszi figyelembe, ugyanúgy, ahogy joga van ahhoz, hogy úgy döntsön, hogy egy jogsértés kapcsán nem folytat eljárást. Ugyanakkor a Bizottságot főszabály szerint nem terheli arra irányuló kötelezettség, hogy ne vegye figyelembe a jogsértés időtartamának egy részét.

567 A tárgyaláson feltett azon kérdésre válaszolva, hogy álláspontja szerint miért áll fenn kötelezettség a bejelentést megelőző időszak kizárására a jogsértés időtartamából, a felperes rámutatott, hogy ez az érv kizárólag az egyenlő bánásmód elvén alapul, valamint hogy ugyanolyan bánásmódot igényel, mint amelyet az Electrabel társaság részére biztosítottak az Electrabel határozatban.

568 E tekintetben rá kell mutatni, hogy Electrabel határozat 215. pontjában a Bizottság úgy döntött, hogy „diszkrecionális jogköre keretében és elvi álláspontjának sérelme nélkül” nem veszi figyelembe a bejelentést megelőző időszakot és az összefonódás vizsgálatának időszakát, valamint hogy a jogsértés fennállását csak addig az időpontig állapítja meg, amikor az Electrabel tájékoztatta a Bizottságot az összefonódásról.

569 Mindazonáltal a Bizottság azt is megállapította Electrabel határozata 211. pontjában, hogy a 4064/89 rendelet 7. cikkének megsértése csak akkor érhet véget, amikor a Bizottság engedélyezi az összefonódást, vagy adott esetben mentességet nyújt.

570 Meg kell állapítani, hogy pusztán az, hogy a Bizottság egy ügyben úgy döntött, hogy nem veszi figyelembe a jogsértés időtartamának egy részét, éspedig kifejezetten „diszkrecionális jogköre keretében és elvi álláspontjának sérelme nélkül”, nem módosíthatja az alkalmazandó jogi keretet.

571 A 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet (T-332/09, EU:T:2012:672) 212. pontjában szereplő, „egy [az összefonódás engedélyezésénél] korábbi, a jelen ügy körülményeire tekintettel figyelembe vett időpont[ra]” történő hivatkozást úgy kell értelmezni, hogy az a Bizottság azon lehetőségére utal, hogy diszkrecionális jogkörében ne vegye figyelembe a jogsértés egy időszakát a jogsértés tartamának megállapítása során. Ebből nem következik a Bizottság arra irányuló kötelezettsége, hogy a jogsértés befejezésének időpontjaként egy, az összefonódás Bizottság általi engedélyezésénél korábbi időpontot állapítson meg.

572 Azon döntésének igazolása érdekében, hogy sem a bejelentést megelőző időszakot, sem az összefonódás vizsgálatának szakaszát nem zárta ki a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdése megsértésének időtartamából, a Bizottság a megtámadott határozat 172. pontjában rámutatott, hogy a tervezett ügylet belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán komoly kétségek merültek fel, valamint hogy nem lehet kizárni, hogy a tervezett ügylet megvalósítását követően és engedélyezése előtt legalábbis bizonyos mértékben sor került a verseny torzulására.

573 E megfontolás önmagában elég annak igazolásához, hogy a Bizottság nem ugyanazt a megközelítést követte, mint az Electrabel határozatban, amely megközelítés kizárta a bejelentést megelőző időszakot, valamint az összefonódás vizsgálatának időszakát a jogsértés időtartamából.

574 Ebben az összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy az Electrabel határozat alapjául szolgáló ügyben a Bizottság megállapította, hogy a szóban forgó összefonódás nem vetett fel semmilyen versenyproblémát. Ez azt jelenti, hogy ezen összefonódás idő előtti megvalósítása nem gyakorolt hátrányos hatást a versenyre.

575 Ugyanakkor a jelen ügyben az összefonódás idő előtti megvalósítása által eredményezett, a versenyre gyakorolt hátrányos hatások megléte nem zárható ki (lásd a fenti 505–517. pontot). E körülmények között nem lenne helyes, ha a Bizottság kizárná a bejelentést megelőző időszakot, valamint az összefonódás vizsgálatának időszakát a jogsértés időtartamából. A versenyt érintő hátrányos hatások

kockázata ugyanis ilyen esetben nő a jogsértés tartamával. A felperes és az Electrabel határozat alapjául szolgáló ügyben szereplő Electrabel társaság helyzete tehát nem hasonlítható össze, így a felperes nem hivatkozhat eredményesen az egyenlő bánásmód elvére.

576 Ebből következik, hogy nem kell megvizsgálni a felperes azon érveit, amelyek a Bizottság megtámadott határozatban szereplő azon értékelésének vitatására irányulnak, amely szerint a felperes vonakodott attól, hogy átadjon a Bizottságnak minden, a piaccal kapcsolatos releváns adatot. Még ha fel is tételezzük, hogy a felperes – amint azt állítja – együttműködő magatartást tanúsított az összefonódás bejelentésére irányuló eljárás során, ez nem indokolná ugyanazon megközelítés követését, mint az Electrabel határozatban, illetve a bejelentést megelőző időszak, valamint az összefonódás vizsgálatának időszaka kizárását a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdése megsértésének időtartamából.

577 A fentiekből az következik, hogy a Bizottság helyesen értékelte a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdése megsértésének időtartamát, valamint hogy megalapozottan nem zárta ki a bejelentést megelőző időszakot, valamint az összefonódás vizsgálatának időszakát a jogsértés tartamából.

578 Az ötödik jogalap harmadik részét tehát el kell utasítani.

4. A negyedik, a bírság aránytalanságán alapuló részről

579 Az ötödik jogalap negyedik része három kifogásra tagolódik, amelyek közül az első azon alapul, hogy a bírság meghaladja azt a mértéket, amely a követett cél eléréséhez szükséges, a második azon, hogy a bírság aránytalan az állítólagos jogsértések időtartamához és súlyához képest, a harmadik pedig azon, hogy a bírság túlzott mértékű, és azt csökkenteni kell.

580 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az arányosság elve megköveteli, hogy az uniós intézmények aktusai ne haladják meg a szóban forgó szabályozás által kitűzött jogos célok elérésére alkalmas és ahhoz szükséges mértéket; így amennyiben több alkalmas intézkedés kínálkozik, a kevésbé kényszerítő intézkedéshez kell folyamodni, és az okozott hátrányok a kitűzött célokhoz képest nem lehetnek aránytalanul nagyok. Ebből következik, hogy a bírságok összegei a kitűzött célokhoz, azaz a versenyszabályok tiszteletben tartásához képest nem lehetnek aránytalanul nagyok, és a valamely vállalkozással szemben versenyjogi jogsértés címén kiszabott bírság összegének arányban kell állnia az összességében értékelt jogsértéssel, és különösen figyelembe kell vennie annak súlyát (lásd: 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 279. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

581 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a 139/2004 rendelet 16. cikke szerint az Európai Unió Bírósága korlátlan hatáskörrel rendelkezik olyan határozatok felülvizsgálatára, amelyekben a Bizottság pénzbírságot vagy kényszerítő bírságot szab ki; a Bíróság a kiszabott pénzbírságot vagy kényszerítő bírságot törölheti, csökkentheti vagy növelheti. E jogkör feljogosítja a bíróságot arra, hogy a szankció jogszerűségének egyszerű felülvizsgálatán túl a Bizottság értékelését a sajátjával helyettesítse, és következésképpen a kiszabott bírságot vagy kényszerítő bírságot törölje, csökkentse vagy növelje (lásd: 2011. december 8-i KME Germany és társai kontra Bizottság ítélet, C-272/09 P, EU:C:2011:810, 103. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd még ebben az értelemben: 2011. október 5-i Romana Tabacchi kontra Bizottság ítélet, T-11/06, EU:T:2011:560, 265. pont).

a) Az első, arra alapított kifogásról, hogy a bírság meghaladja a követett cél eléréséhez szükséges mértéket

582 A felperes emlékeztet arra, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 206. pontjában úgy ítélte meg, hogy jelentős bírságra van szükség a kellő elrettentő hatás biztosítása érdekében. A felperes elismeri, hogy a 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet (T-332/09, EU:T:2012:672, 282. pont) szerint a Bizottság „megalapozottan *veszi figyelembe* azt, hogy biztosítani kell a bírságok kellően

elrettentő hatását”. Ugyanakkor a felperes szerint ez önmagában nem tesz „szükségessé” valamely bírságot a jelen ügyben követett cél elérése érdekében. Álláspontja szerint a jogsértést megállapító és a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének hatályát egyértelművé tévő határozat elegendő lett volna a jelen ügyben a jogbiztonság biztosítása érdekében, és ez jelentette volna a kevésbé kényszerítő intézkedést.

583 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a felperes több, annak alátámasztására irányuló érve, hogy a Bizottság tévedett, amikor a szimbolikus összeget meghaladó bírságot szabott ki, már elutasításra került a negyedik jogalap vizsgálata során.

584 Ami közelebbről a bírság elrettentő hatását illeti, rá kell mutatni arra, hogy egy pusztán a jogsértést megállapító és a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének hatályát egyértelművé tévő határozatnak nem lett volna ugyanolyan elrettentő hatása, mint a 20 millió eurós bírságot kiszabó megtámadott határozatnak (lásd ebben az értelemben: 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 295. pont). Jelentős bírságot kellett tehát kiszabni annak érdekében, hogy elérjék a versenyszabályok jövőbeli tiszteletben tartásának biztosítására irányuló célt.

585 Pusztán az a tény, hogy a jogsértéseket gondatlanságból követték el, nem jelenti azt, hogy nem kellett kellően elrettentő összegű bírságokat kiszabni. E tekintetben rá kell mutatni, hogy az Electrabel határozat alapjául szolgáló ügy is egy gondatlanságból elkövetett jogsértésre vonatkozott (lásd ebben az értelemben: 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 276. pont).

586 Ami a felperes azon érvét illeti, amely szerint a jelen ügy a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének menthető hibás értelmezése miatt elkövetett esetleges jogsértésre vonatkozik, elegendő arra emlékeztetni, hogy a felperes magatartása gondatlan volt, és hogy részéről nem állt fenn menthető tévedés (lásd a második jogalap vizsgálatát és a fenti 484. pontot).

587 A felperes tehát az ötödik jogalap negyedik részének első kifogásával összefüggésben nem hozott fel olyan érvet, amely alkalmas lenne a kiszabott bírság arányosságának megkérdőjelezésére.

b) A második, azon alapuló kifogásról, hogy a bírság aránytalan az állítólagos jogsértések időtartamához és súlyához képest

588 A felperes előadja, hogy az állítólagos jogsértés súlyának és időtartamának értékelése során elkövetett téves jogalkalmazások és ténybeli tévedések miatt a bírság nyilvánvalóan aránytalan az állítólagos jogsértés valós súlyához és időtartamához képest.

589 E tekintetben elegendő arra emlékeztetni, hogy a felperesnek a Bizottság által a jogsértések súlyának és időtartamának értékelése során elkövetett állítólagos hibákra vonatkozó érvei elutasításra kerültek az ötödik jogalap második és harmadik részének vizsgálata során.

590 El kell tehát utasítani az ötödik jogalap negyedik részének második kifogását.

c) A harmadik, azon alapuló kifogásról, hogy a bírság túlzott mértékű, és azt csökkenteni kell

591 A felperes rámutat, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság ugyanolyan bírságot szabott ki, mint az Electrabel határozatban, noha jelentős különbségek vannak a két ügy között, többek között az állítólagos jogsértések időtartamát és a vállalkozások teljes forgalmát illetően. Hangsúlyozza, hogy az Electrabel határozat alapjául szolgáló ügyben a jogsértés tartama 4,5-ször nagyobb volt, mint a 139/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértéséé a jelen ügyben. A felperes ezenkívül rámutat, hogy az Electrabel határozatban kiszabott bírság a jogsértés elkövetője összesített bevételei 0,04%-ának felelt meg, a jelen ügyben szereplő 1%-kal szemben. Ezenkívül hangsúlyozza, hogy az Electrabel

határozatban kiszabott bírság csak az engedélyezett maximális bírság 0,42%-ának felelt meg, míg a jelen ügyben ez 10%. Ezenkívül az Electrabelre kiszabott bírság körülbelül az ügylet értéke 1/13-ának felelt meg, míg az a jelen ügyben az ügylet értékének körülbelül 1/6-a volt.

592 E tekintetben emlékeztetni kell arra, amint azt a felperes is elismeri, hogy a Bizottság korábbi határozathozatali gyakorlata nem szolgál a versenyjogi bírságok jogi kereteként (lásd: 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 259. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

593 A felperes e tekintetben hangsúlyozza, hogy nem azt kéri a Törvényszéktől, hogy ugyanazt a matematikai képletet alkalmazza, mint az Electrabel határozatban, ami a felperessel szemben kiszabott bírság csökkentésével járna egy 25-ös együtthatóval. Azt kéri ugyanakkor, hogy a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva vegye figyelembe az Electrabel és a felperes közötti látványos eltérő bánásmódot, valamint hogy megfelelően vegye figyelembe az ügy körülményeit.

594 Rá kell mutatni, hogy a jelen ügyben a bírság vitathatatlanul sokkal magasabb a felperes forgalmához képest, mint az Electrabel határozatban kiszabott bírság, noha a két bírság abszolút összegben azonos (mindkét ügyben 20 millió euró). Emlékeztetni kell ugyanakkor arra, hogy a Bizottság bírságkiszabással kapcsolatos korábbi határozatai csak akkor relevánsak az egyenlő bánásmód elve tiszteletben tartásának szempontjából, ha bizonyított, hogy az ezen más határozatok alapjául szolgáló tényállás a körülmények tekintetében összehasonlítható az adott ügy tényállásával (lásd: 2012. június 29-i E.ON Ruhrgas és E.ON kontra Bizottság ítélet, T-360/09, EU:T:2012:332, 262. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

595 A jelen ügyben először figyelembe kell venni azt, hogy az Electrabel határozatban a Bizottság csak a 4064/89 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének megsértése miatt szabott ki bírságot. A jelen ügyben a Bizottság megalapozottan szabhatott ki két bírságot a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértése miatt.

596 Másodszor figyelembe kell venni azt, hogy a jelen ügyben a tervezett ügylet belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán komoly kétségek merültek fel, valamint, hogy az összefonódás idő előtti megvalósítása negatív hatásokkal járhatott a versenyre, ellentétben az Electrabel határozat alapjául szolgáló ügyben fennálló helyzettel. Pusztán ez a tény igazolja a jóval magasabb bírság kiszabását, mint amelyet az Electrabel határozatban alkalmaztak.

597 A felperes e tekintetben előadja, hogy a Bizottság Electrabel határozatában hangsúlyozta, hogy az, hogy az ügylet nem okozott versenyproblémákat, nem hat ki a jogsértés súlyos voltára, valamint hogy a versenyben okozott kár megléte súlyosabbá tette a jogsértést. A felperes szerint sem az Electrabel határozat alapjául szolgáló ügy, sem a jelen ügy nem járt a verseny semmilyen tényleges torzulásával.

598 E tekintetben elegendő egyrészt arra emlékeztetni, hogy az, hogy egy összefonódás belső piaccal való összeegyeztethetősége tekintetében komoly kétségek merülnek fel, súlyosabbá teszi ezen összefonódás idő előtti megvalósítását egy olyan összefonódás idő előtti megvalósításánál, amely nem vet fel versenyproblémákat, kivéve ha ki lehet zárni egy adott ügyben, hogy az összefonódás eredetileg elképzelt és a Bizottság által nem engedélyezett formában történő megvalósítása hátrányos hatásokkal járhatott a versenyre (lásd a fenti 500. pontot), másrészt pedig arra, hogy a jelen ügyben nem lehet kizárni, hogy az összefonódás idő előtti megvalósítása negatív hatást gyakorolt a versenyre (lásd a fenti 514. pontot).

599 A felperes ezenkívül előadja, hogy a jelen ügy összefüggései, vagyis először is a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt mentesség alkalmazása, másodszor a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt feltételek ezzel járó tiszteletben tartása, harmadszor pedig a

megfelelő korrekciós intézkedéscsomag kidolgozása során a Bizottsággal folytatott teljes körű együttműködés jelentéktelenné tesz minden esetleges ténybeli különbséget az Electrabel határozat alapjául szolgáló ügyhöz képest.

600 Az első elemet illetően emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ügy gondatlanságból elkövetett jogsértésre vonatkozik, az Electrabel határozat alapjául szolgáló ügyben szereplő jogsértéshez hasonlóan. Az a körülmény, hogy a felperes tévedése a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel hatályára vonatkozhatott, nem teszi kevésbé súlyossá a jogsértést.

601 Ami a második elemet illeti, rá kell mutatni, hogy a Bizottság enyhítő körülményként figyelembe vette azon körülményeket, hogy a felperes nem gyakorolta szavazati jogát a Morpolban, valamint hogy az összefonódás-ellenőrzési eljárás során a Morpolt a felperestől elkülönülő gazdasági egységként őrizte meg (a megtámadott határozat 196. és 198. pontja). Emlékeztetni kell ugyanakkor arra, hogy ezek az intézkedések nem zárják ki, hogy az összefonódás idő előtti megvalósítása negatív hatásokkal járhatott a versenyre (lásd a fenti 516. pontot).

602 A harmadik elemet illetően a Bizottság megalapozottan hangsúlyozza, hogy magának a felperesnek az üzleti érdekében állt az, hogy korrekciós intézkedéseket javasoljon. Ha a felperes nem ajánlott volna fel ilyen intézkedéseket, a Bizottság elindította volna a második szakaszhoz tartozó eljárásokat, amelyek meghosszabbították volna a jogsértést, és végül az összefonódás megtiltásához vezethettek volna. Az, hogy a felperes megfelelő korrekciós intézkedéseket javasolt, tehát nem teszi kevésbé súlyossá a jogsértést.

603 Ezenkívül rá kell mutatni arra, a jelen ügy és az Electrabel határozat alapjául szolgáló ügy összehasonlítását illetően, hogy az a tény, miszerint a Bizottság a múltban bizonyosfajta jogsértésekre bizonyos szinten szabta ki a bírságokat, nem fosztja meg attól a lehetőségtől, hogy ezt a szintet a szóban forgó szabályozásban jelzett korlátok között felemelje, ha ez az uniós versenypolitika végrehajtásának biztosítása érdekében szükséges. Az uniós versenyszabályok hatékony alkalmazása ugyanis megkívánja, hogy a Bizottság bármikor e politika igényeihez tudja igazítani a bírságok mértékét (lásd: 2012. december 12-i Electrabel kontra Bizottság ítélet, T-332/09, EU:T:2012:672, 286. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

604 E tekintetben a felperes előadja, hogy a jelen ügy nem a felfüggesztési kötelezettség egyértelmű megsértésére vonatkozik, és hogy legfeljebb a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének menthető tévedésnek betudható hibás értelmezését érinti. Ennélfogva a felperes szerint semmilyen versenypolitikai érv nem igazolhatja a jelen ügyben a bírság szintjét.

605 A felperes ezen érvét illetően elegendő arra emlékeztetni, hogy a felperes magatartása gondatlan volt, valamint hogy nem állt fenn részéről menthető tévedés (lásd a második jogalap vizsgálatát, valamint a fenti 484. pontot).

606 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy a jelen ügyben kiszabott két bírság együttes összege körülbelül a felperes forgalma 1%-ának felel meg. A Bizottság e tekintetben kiemeli, hogy ez az összeg a maximális engedélyezett összeg 10%-ának felel meg.

607 A Bizottság megalapozottan hangsúlyozza az ellenkérelemben azt, hogy az a döntés, hogy a bírságot az engedélyezett tartomány alsó szélén elhelyezkedő összegben állapították meg, a Bizottság által elérni kívánt egyensúlyt tükrözi egyrészt az elkövetett jogsértések súlyossága, a versenyre gyakorolt azon potenciális negatív hatás, amelyet az összefonódás okozhatott volna, a felperes mérete és szervezetének bonyolultsága, valamint a kellően elrettentő szankció alkalmazásának szükségessége, másrészt pedig egyes enyhítő körülmények között, úgymint a felperes inkább gondatlan, mint szándékos magatartása, az, hogy megkérdezett jogi tanácsadókat, azon tény, hogy a tőkében fennálló részesedése által biztosított szavazati jogot nem gyakorolta, valamint az, hogy a két tevékenységet az ügylet engedélyezéséig elválasztotta.

608 Figyelemmel a fenti 607. pontban hivatkozott körülményekre, a bírságok összege nem tekinthető aránytalannak. A bírságok összege ugyanis még együttesen is az engedélyezett tartomány alsó szélén helyezkedik el, ami a figyelembe veendő tényezők közötti méltányos egyensúlyt tükrözi, és ami az ügy körülményeire figyelemmel arányos. Ezen okok miatt úgy kell tekinteni, hogy a kiszabott bírságok összege az ügy körülményeire figyelemmel megfelelő.

609 A Törvényszék a felperes által előterjesztett egyik érv, illetve bizonyíték alapján sem tudja korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva megállapítani azt, hogy a kiszabott bírságok nem megfelelőek.

610 A felperes azon érvelését illetően, amely szerint az uniós bíróságok jelentős mértékben csökkentették a Bizottság által kiszabott bírságokat a jelen ügyéhez hasonló körülmények között, meg kell állapítani, amint azt a Bizottság hangsúlyozza, hogy az ezen ügyek alapját képező tények nem voltak összehasonlíthatók a jelen ügy alapját képező tényállással.

611 Először is, ami az 1984. március 28-i Officine Bertoli kontra Bizottság ítéletet (8/83, EU:C:1984:129) illeti, rá kell mutatni, hogy a Bíróság 75%-kal csökkentette a felperessel szemben az ESZAK 60. cikk megsértése miatt kiszabott bírságot. A Bíróság ezen ítélet 29. pontjában a következőkre mutatott rá:

„[A] jelen ügy egyes sajátos körülményei méltányossági okokból csökkentést tesznek indokolttá. Az elmúlt harminc év során a felperessel szemben a Bizottság által végzett számos ellenőrzés ellenére ez idáig soha nem szabtak ki szankciót az árakra, díjakra vagy kvótákra vonatkozó szabályok megsértése miatt. E körülményhez adódik a Bizottság közleményeinek bizonytalan jellege; a Bizottság, noha jelezte az érintett vállalkozások felé az árak és az értékesítési feltételek tiszteletben tartására vonatkozóan az ESZAK 60. cikkben előírt ellenőrzések megerősítését és kiterjesztését, nem hívta fel a figyelmüket arra, hogy fennálló hatáskörének megfelelően szándékában áll szigorúbban szankcionálni a megállapított jogsértéseket.”

612 A felperes e tekintetben előadja, hogy „[e]hhez hasonlóan a felfüggesztési kötelezettség alóli mentességet körülbelül 25 évvel a határozatot megelőzően vezették be”, valamint hogy „soha semmilyen szankciót nem szabtak ki a mentesség téves alkalmazása miatt”.

613 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a Bizottság nem a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel téves alkalmazása miatt szabott ki bírságot, hanem a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértése miatt. Nem az első olyan ügyről van szó, amelyben a Bizottság bírságokat szabott ki egy összefonódásnak a bejelentése és engedélyezése előtti megvalósítása miatt.

614 Egyébként az 1984. március 28-i Officine Bertoli kontra Bizottság ítélet (8/83, EU:C:1984:129) 29. pont jában szereplő megfontolások egy és ugyanazon vállalkozás helyzetére vonatkoztak, amellyel szemben a számos ellenőrzés ellenére nem szabtak ki semmilyen bírságot. E megfontolások nem ültethetők át valamennyi vállalkozás helyzetére, amikor egyáltalán nem szabtak ki bírságot semmilyen vállalkozással szemben.

615 Ezenkívül a versenyszabályok tiszteletben tartása kapcsán nincs rendszeres ellenőrzési rendszer, ellentétben az 1984. március 28-i Officine Bertoli kontra Bizottság ítéletben (8/83, EU:C:1984:129) szereplő helyzettel.

616 Másodszor az 1983. október 19-i Lucchini Siderurgica kontra Bizottság ítéletet (179/82, EU:C:1983:280) illetően a felperes hangsúlyozza, hogy a Bíróság 50%-kal csökkentette az acéltermelési kvóta túllépése miatt kiszabott bírságot.

617 A Bíróság megállapította, hogy „kivételes körülmények” igazolták a Bizottság által előírt szokásos tételtől való eltérést. E tekintetben rámutatott, hogy a szóban forgó negyedévben az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy felperese kivételes nehézségekkel szembesült a kiosztott kvóta tiszteletben tartása terén,

valamint, hogy csökkentette későbbi termelését. A Bíróság ezenkívül megállapította, hogy ezen ügy felperese előre, telex útján azt ajánlotta, hogy a kvóta túllépését jövőbeli termelésének csökkentésével kompenzálja, valamint hogy a Bizottság a megfelelő ügyintézés szabályait megsértve nem válaszolt e telexre, bizonytalanságban hagyva a felperest afelől, hogy elfogadja-e ajánlatát (1983. október 19-i Lucchini Siderurgica kontra Bizottság ítélet, 179/82, EU:C:1983:280, 25–27. pont).

618 A felperes azt állítja, hogy ő is minimalizálta esetleges jogsértésének minden negatív hatását azáltal, hogy nem gyakorolta szavazati jogát, valamint, hogy a Bizottság összefonódás-ellenőrzési eljárása során a Morpolt elkülönülő gazdasági egységként őrizte meg. Ezenkívül a felperes szerint a Bizottság bizonytalanságban hagyta őt azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt mentesség addig érvényesül-e addig, amíg a Bizottság lezárja az összefonódás-ellenőrzési eljárást.

619 Ugyanakkor a jelen ügyben, eltérően az 1983. október 19-i Lucchini Siderurgica kontra Bizottság ítélet (179/82, EU:C:1983:280) alapjául szolgáló helyzettől, nincs a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértése miatt kiszabandó bírságnak szokásos tétele. Amint az az 1983. október 19-i Lucchini Siderurgica kontra Bizottság ítélet (179/82, EU:C:1983:280) 25. pontjából kitűnik, a bírságot egy általános határozat szerint a túllépéssel érintett tonnánként 75 ECU összegben kellett megállapítani, az ezen szokásos tételtől való eltérést indokoló kivételes esetektől eltekintve.

620 A jelen ügyben azt a tényt, hogy a felperes csökkentette a versenyre gyakorolt negatív hatások kockázatát azáltal, hogy nem gyakorolta szavazati jogát, és az összefonódás vizsgálatának időszaka alatt a Morpolt elkülönülő gazdasági egységként őrizte meg, a Bizottság enyhítő körülményként megfelelően figyelembe vette a megtámadott határozat 196. és 198. pontjában. Nincs tehát helye e körülmény másodszori figyelembevételének, a Bizottság által kiszabott bírságok összegének csökkentésével.

621 A felperes azon érvét illetően, amely szerint a Bizottság bizonytalanságban hagyta őt azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt mentesség érvényesül-e, elegendő azt megállapítani, hogy mivel a felperes nem fordult a Bizottsághoz annak érdekében, hogy felvilágosításokat kapjon a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének a jelen ügyben történő alkalmazhatóságát illetően, nem kifogásolhatja, hogy a Bizottság e tárgyban bizonytalanságban hagyta. Eltérően az 1983. október 19-i Lucchini Siderurgica kontra Bizottság ítélet (179/82, EU:C:1983:280) alapjául szolgáló ügytől, a jelen ügyben nem került sor a felperes részéről olyan kapcsolatfelvételre, amely megválaszolatlanul maradt volna a Bizottság részéről.

622 Harmadszor, a felperes az 1984. május 16-i Eisen und Metall kontra Bizottság ítéletre (9/83, EU:C:1984:177) hivatkozik, amelyben a Bíróság 50%-kal csökkentette a felperessel, egy acélkereskedővel szemben a Bizottság által amiatt kiszabott bírság összegét, hogy az alákínált saját nyilvános listaárainak, vagyis eltérő feltételeket alkalmazott összehasonlítható ügyletek során (lásd az ítélet 27. és 41–46. pontját).

623 Ebben az ítéletben a Bíróság megállapította, hogy amennyiben a jogsértést egy kereskedő követi el, az általa a piaci helyzetre gyakorolható korlátozottabb befolyás a jogsértés súlyát enyhítő körülményt jelent, valamint hogy e körülmények között egy nagyon magas összegű bírság alkalmazását csak a kereskedő által elkövetett jogsértés kivételes súlyosságát bizonyító körülmények igazolhatják (1984. május 16-i Eisen und Metall kontra Bizottság ítélet, 9/83, EU:C:1984:177, 43. és 44. pont). A Bíróság e körülmények között állapította meg ezen ítélet 45. pontjában, hogy az árcsökkentések 110%-ának megfelelő bírság nem indokolt, mivel a Bizottság a bírság összegét pusztán arra hivatkozva indokolta, hogy a bírság összegének olyan szintet kell elérnie, amely elegendő ahhoz, hogy elrettentse a vállalkozást az újabb áralákínálások elkövetésétől.

624 Az 1984. május 16-i Eisen und Metall kontra Bizottság ítéletből (9/83, EU:C:1984:177) tehát csak az tűnik ki, hogy a kellően elrettentő hatás szükségességére való hivatkozás nem elegendő a kereskedő által elkövetett jogsértés kivételes súlyosságának alátámasztásához.

625 A jelen ügyben a Bizottság nem volt köteles arra, hogy bizonyítsa a jogsértés kivételes súlyosságát, ahhoz hogy igazolja a magas bírság kivetését. Nem lehet ugyanis azt állítani, hogy a felperes csak korlátozott befolyást tudott gyakorolni a piacra.

626 Amennyiben a felperes a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének értelmezése során elkövetett menthető tévedésre hivatkozik, elegendő arra emlékeztetni, hogy ez az érv már elutasításra került a fenti 484. pontban.

627 Negyedszer a felperes az 1994. július 14-i Parker Pen kontra Bizottság ítéletre (T-77/92, EU:T:1994:85) hivatkozik. Ezen ítélet 94. pontjában a Törvényszék rámutatott arra, hogy „a Bizottság nem vette figyelembe azt, hogy a jogsértés által érintett árukból származó forgalom viszonylag csekély volt a Parker összes értékesítéséből származó forgalomhoz képest”, valamint hogy „a megfelelő bírság megállapítása nem lehet a teljes forgalom alapján végzett egyszerű számítás eredménye”. A Törvényszék tehát körülbelül 43%-kal csökkentette a bírságot, azt 700 000 ECU-ról 400 000 ECU-ra szállítva le (az ítélet 95. pontja).

628 A felperes előadja, hogy ehhez hasonlóan 2012-ben a Morpol által a tenyésztett skót lazac ágazatában – amelyben a Bizottság a versenyproblémákat azonosította – elért értékesítések is viszonylag gyengék voltak összesített értékesítéseihez képest (5%).

629 E tekintetben rá kell mutatni, hogy az 1994. július 14-i Parker Pen kontra Bizottság ítélet (T-77/92, EU:T:1994:85) az [EUMSZ 101. cikk] megsértésére vonatkozott. Ami a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértéseit illeti, nem helyes, ha a bírság összegét az esetleges versenyproblémák által érintett ágazatban elért eladások értéke alapján számítják ki. Az összefonódás bejelentés és engedélyezés előtti megvalósítása ugyanis nem kizárólag azon piaci ágazatot érinti, amelyben a Bizottság versenyproblémákat tudott azonosítani. Ellenkező esetben a bírságnak főszabály szerint 0 eurónak kellene lennie olyan összefonódás esetén, amely semmilyen versenyproblémát nem vetett fel.

630 Egyébként a jelen ügyben a Bizottság nem „teljes forgalom alapján történő egyszerű számítást” végzett, hanem számos elemet figyelembe vett a jogsértés jellegének, súlyának és időtartamának értékelése során.

631 El kell tehát utasítani az ötödik jogalap negyedik részét.

5. Az ötödik, azon alapuló részről, hogy a megtámadott határozat tévesen nem ismer el enyhítő körülményeket

632 A felperes előadja, hogy a Bizottságnak enyhítő körülményként el kellett volna ismernie az alábbi körülményeket:

– a felperes által tanúsított együttműködést az összefonódás-ellenőrzési eljárás során;

– a releváns korábbi ügyek hiányát;

– az állítólagos jogsértések alapját jelentő menthető tévedés fennállását.

633 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

634 Először is a felperes által az összefonódás-ellenőrzési eljárás során tanúsított állítólagos együttműködést illetően, még ha azt bizonyítottnak is vesszük, rá kell mutatni, hogy az nem enyhítő körülmény a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének megsértésére vonatkozó eljárásokkal összefüggésben.

635 Az vitathatatlanul igaz, hogy az EUMSZ 101. vagy EUMSZ 102. cikk megsértéseire vonatkozó eljárások során a felperes által a közigazgatási eljárás keretében tanúsított együttműködés adott esetben figyelembe vehető mint enyhítő körülmény. Az ilyen ügyekben, amelyekben a Bizottság próbálja bizonyítani a jogsértéseket, egyáltalán nem nyilvánvaló, hogy a vizsgálat által érintett vállalkozások együttműködő magatartást tanúsítanak, és aktívan segítik a Bizottságot a jogsértés bizonyításában.

636 Ugyanakkor a jelen ügyben a felperes nem a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdése és 7. cikke (1) bekezdése megsértésének bizonyítását célzó közigazgatási eljárás során tanúsított állítólagos együttműködésre hivatkozik.

637 Pusztán azt állítja, hogy együttműködést tanúsított az összefonódás-ellenőrzési eljárás során. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy teljesen logikus, hogy egy olyan vállalkozás, amely egy összefonódás engedélyezését kéri, együttműködik a Bizottsággal annak érdekében, hogy meggyorsítsa az eljárást, ami a saját érdeke (lásd a felperes által javasolt korrekciós intézkedéseket illetően a fenti 602. pontot).

638 Nem lehet tehát azt kifogásolni, hogy a Bizottság nem vette figyelembe enyhítő körülményként az ilyen együttműködést.

639 Másodszor a felperes azt állítja, hogy a Bizottságnak enyhítő körülményként kellett volna a javára értékelnie, hogy nem álltak fenn olyan releváns korábbi ügyek, amelyek megállapítják a felfüggesztési kötelezettség megsértését a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben. A felperes e tekintetben hangsúlyozza, hogy 1998. február 18-i határozatában (IV/M.920 – Samsung/AST ügy) (a továbbiakban: Samsung/AST határozat), valamint 1999. február 10-i határozatában (IV/M.969 – A. P. Møller ügy) (a továbbiakban: A. P. Møller határozat) a Bizottság enyhítő tényezőként vette figyelembe azt, hogy a szóban forgó magatartásra olyan időpontban került sor, amikor még nem hozott az érintett magatartás kapcsán jogsértést megállapító határozatot.

640 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a Bizottságot nem terheli arra irányuló kötelezettség, hogy enyhítő körülményként vegye figyelembe azt, hogy a szóban forgó magatartás tulajdonságaival pontosan megegyező tulajdonságokkal rendelkező magatartás vonatkozásában még nem került sor bírság kiszabására. Ezenkívül először is emlékeztetni kell arra, hogy a Yara/Kemira GrowHow határozatban a Bizottság, noha csak egy *obiter dictumban*, már döntött arról, hogy milyen értelmezést kell tulajdonítani a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének (lásd a fenti 419. pontot). Másodszor a Bizottság több ügyben kiszabott bírságokat a 4064/89 rendelet 14. cikke alapján, noha ezek az ügyek nem a 139/2004 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel értelmezését érintették.

641 A Samsung/AST határozatot illetően rá kell mutatni, hogy a Bizottság a határozat (28) preambulumbekezdésének 5. pontjában megállapította, hogy e határozat „az első, amelyet [a 4064/89] rendelet 14. cikkének […] alkalmazásában hozott”. Az A. P. Møller határozat (21) preambulumbekezdésében a Bizottság megállapította, hogy „a jogsértéseket ugyanakkor követték el, mint a Samsung határozat tárgyát képező jogsértést, amikor a Bizottság még nem hozott határozatot […] [a 4064/89 rendelet] 14. cikke alapján”, valamint hogy „[e] tényt enyhítő körülménynek tekintették a Samsung határozatban”, és „ugyanezen okfejtés alkalmazandó a jelen ügyben”.

642 E határozatokban a Bizottság tehát nem szorítkozott annak megállapítására, hogy még nem szabott ki bírságot egy ugyanolyan tulajdonságokkal rendelkező magatartás miatt, hanem arra mutatott rá, hogy a 4064/89 rendelet 14. cikke alapján még semmilyen határozatot sem hoztak. A jelen ügyben szereplő helyzet tehát nem hasonlítható össze a Samsung/AST és az A. P. Møller határozatok alapjául szolgáló helyzettel.

643 Harmadszor, a felperes előadja, hogy még ha fel is tételezzük, hogy a megtámadott határozat megalapozottan minősítheti gondatlannak a 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének a felperes általi állítólagos megsértéseit, a határozat nem teszi lehetővé a felperes számára, hogy az abból fakadó enyhítő körülmény hatálya alá essen, hogy az állítólagos jogsértést egy menthető tévedés okozta, és az nem irányult a bizottsági ellenőrzés kijátszására.

644 E tekintetben elegendő megállapítani, hogy a menthető tévedés fennállásának előfeltétele az átlagosan tájékozott személytől megkövetelt gondosság tanúsítása az érintett személy részéről (lásd a fenti 484. pontot). A felperes gondatlanságának megállapítása tehát szükségképpen kizárja részéről a menthető tévedés fennállását.

645 E kell tehát utasítani az ötödik jogalap ötödik részét, valamint az ötödik jogalap egészét is.

646 A fentiek összességére tekintettel a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

647 Az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A felperest, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) A Törvényszék a Marine Harvest ASA-t kötelezi a költségek viselésére.

Dittrich Schwarcz Tomljenović

Kihirdetve Luxembourgban, a 2017. október 26-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

I. A jogvita előzményei 1

A. A Morpol felperes általi megszerzése 2

B. A bejelentést megelőző szakasz 3

C. Bejelentés és az összefonódást bizonyos kötelezettségvállalások betartása esetén engedélyező határozat 3

D. A megtámadott határozat és az annak elfogadásához vezető eljárás 4

II. Az eljárás és a felek kérelmei 6

III. A jogkérdésről 7

A. Az első, nyilvánvalóan téves jogalkalmazáson és ténybeli tévedésen nyugvó jogalapról, amennyiben a megtámadott határozat elutasította a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazhatóságát 7

1. Az első jogalap első három részéről 7

a) Előzetes észrevételek 7

b) A 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazhatóságáról 9

1) Arról, hogy a szóban forgó összefonódást nem fedi le a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének szövege 10

2) A felperes egyetlen összefonódás állítólagos fennállására vonatkozó érveléséről 11

i) Előzetes észrevételek 11

ii) A felperes azon érveiről, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a hatáskörről szóló, egységes szerkezetbe foglalt közleménnyel 14

iii) A felperes azon érveiről, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a Törvényszék ítélkezési gyakorlatával és a Bizottság határozathozatali gyakorlatával 16

iv) A felperes azon érveiről, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a 139/2004 rendelet (20) preambulumbekezdésével 19

v) A felperes azon érveiről, amelyek szerint a Bizottság álláspontja ellentétes a tagállamok gyakorlatával 20

vi) A felperes azon érveiről, amelyek szerint a Bizottság tévesen értelmezte a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének célját 21

2. Az első jogalap negyedik, arra alapított részéről, hogy a felperes megfelelt a 139/2004 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének 30

B. A második, nyilvánvalóan téves jogalkalmazásra és ténybeli tévedésre alapított jogalapról, amennyiben a megtámadott határozat azt állapította meg, hogy a felperes gondatlanul járt el 30

C. A harmadik, a *ne bis in idem* általános elvének megsértésére alapított jogalapról 37

1. A 139/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének, 7. cikke (1) bekezdésének és 14. cikke (2) bekezdése a) és b) pontjának viszonyára vonatkozó előzetes észrevételek 38

2. A ne bis in idem elvének a jelen ügyben való alkalmazhatóságáról 39

3. A felperes halmazatra vonatkozó érveiről 44

D. A negyedik, nyilvánvalóan téves jogalkalmazásra és ténybeli tévedésre alapított jogalapról, amennyiben a felperessel szemben bírságokat szabtak ki 47

1. Az első, a jogbiztonság és a nullum crimen, nulla poena sine lege elvének megsértésén alapuló részről 47

2. A második, az egyenlő bánásmód általános elvének megsértésére alapított részről 50

E. Az ötödik, a bírságok mértékének rögzítését illetően elkövetett nyilvánvalóan téves jogalkalmazáson és ténybeli tévedésen, illetve hiányos indokoláson alapuló jogalapról 56

1. Az első, a bírságok összegének rögzítését illetően az indokolás hiányán alapuló részről 56

2. A második, az állítólagos jogsértések súlyának téves értékelésén alapuló részről 61

a) A felperes gondatlanságának figyelembevételéről 61

b) Az ügylet belső piaccal való összeegyeztethetőségét érintő komoly kétségek fennállásának figyelembevételéről 62

c) A felperessel, valamint más társaságokkal kapcsolatos korábbi ügyek figyelembevételéről . 67

1) A Pan Fish/Fjord Seafood határozat alapjául szolgáló ügy figyelembevételéről 67

2) A más társaságokkal kapcsolatos ügyek figyelembevételéről 69

3. A harmadik, az állítólagos jogsértés időtartamának téves értékelésén alapuló részről 70

4. A negyedik, a bírság aránytalanságán alapuló részről 73

a) Az első, arra alapított kifogásról, hogy a bírság meghaladja a követett cél eléréséhez szükséges mértéket 73

b) A második, azon alapuló kifogásról, hogy a bírság aránytalan az állítólagos jogsértések időtartamához és súlyához képest 74

c) A harmadik, azon alapuló kifogásról, hogy a bírság túlzott mértékű, és azt csökkenteni kell 74

5. Az ötödik, azon alapuló részről, hogy a megtámadott határozat tévesen nem ismer el enyhítő körülményeket 79

A költségekről 81

i — A jelen szöveg 147., 186., 229. és 303. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.